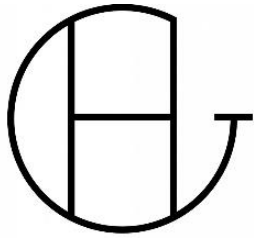

Het nut van en mogelijke alternatieven voor de Europese vennootschap (SE) in het kader van grensoverschrijdende samenwerking

---

(The relevance of and possible alternatives for the European company (SE) within the
framework of cross-border cooperation)

Emmy Tonoli

HoGent

Proefschrift ingediend tot het behalen van de
graad van bachelor in Bedrijfsmanagement
afstudeerrichting Rechtspraktijk

Stagebegeleider: Chamon B.

Stagementor: Baart T. (& Kaluza V.)

Academiejaar 2017-2018

Hogeschool Gent

DANKWOORD

Met dit werkstuk sluit ik graag deze interessante en juridische opleiding Bedrijfsmanagement, afstudeerrichting Rechtspraktijk af. Het onderwerp van deze bachelorproef is er gekomen door mijn interesse in de Europese vennootschap in wording North Sea Port SE, dewelke het resultaat is van een fusie tussen twee havenbedrijven uit verschillende EU-lidstaten. Ik kreeg de eer om mijn stage te lopen bij het advocatenkantoor Laga die deze fusie-operatie begeleidt.

Allereerst wens ik enkele mensen te bedanken die mij zowel tijdens mijn stage als bij het schrijven van mijn bachelorproef geholpen hebben. Mijn stagementoren Tim Baart (Partner Corporate M&A), Vicki Kaluza (Senior Legal Assistant) en Nicolas Bosschaerts (Junior Legal Assistant) zou ik willen bedanken voor de kansen die ik gekregen heb, de leerrijke opdrachten en dossiers waar ik mocht bij helpen en de nodige steun en feedback die ik hierbij gekregen heb. Mijn stagebegeleider Benjamin Chamon van de Hogeschool Gent zou ik ook willen bedanken voor zijn steun tijdens mijn stage en de tips die ik kreeg bij het schrijven van mijn bachelorproef.

Ook dank ik graag enkele personen die tijd hebben vrijgemaakt om met mij dieper in te gaan op het onderwerp van mijn bachelorproef en die mij het voorrecht gaven om van zeer dichtbij de North Sea Port fusie te kunnen volgen, met name Guy Buelens (Senior Associate Corporate M&A), Marc Van Tieghem (Partner Corporate M&A), Bert Verhoeven (Junior Associate) en Isabelle Van Vooren (Bedrijfsjurist North Sea Port).

Tot slot wil ik iedereen bedanken die mij geholpen heeft om mijn opleiding Rechtspraktijk aan de Hogeschool Gent op een mooie en goede manier af te sluiten. Zowel familie, vrienden en kennissen hebben hierbij een belangrijke rol gespeeld.

INHOUDSOPGAVE

Dankwoord.....	2
Inhoudsopgave.....	3
Inleiding.....	6
Praktijkvoorbeeld.....	7
DE EUROPESE VENNOOTSCHAP.....	9
I. Begripsomschrijving.....	9
1. Belangrijkste kenmerken.....	9
2. Wettelijk kader.....	11
II. Vennootschapsrechtelijke aspecten.....	12
1. Oprichting SE.....	12
2. Bestuur.....	18
3. Algemene Vergadering.....	20
4. Verplaatsing statutaire zetel.....	21
5. Jaarrekening en geconsolideerde jaarrekening.....	21
6. Ontbinding en vereffening.....	22
7. Fiscale aspecten.....	23
III. Werknemersparticipatie.....	24
1. Samenstelling en procedure.....	24
2. Akkoord.....	25
3. Meerwaarde.....	26
4. België.....	26
IV. Enkele empirische gegevens.....	28
1. Aantal SE's.....	28

2.	Sectoren.....	30
3.	Monistisch of dualistisch stelsel.....	30
4.	Vorm van oprichting	31
5.	Aantal statutaire zetelverplaatsingen.....	32
6.	Betrokkenheid werknemers	32
V.	Succesfactoren	34
1.	Europese imago	34
2.	Supranationaal karakter	35
3.	Verplaatsing statutaire zetel	36
4.	Reorganisatie en vereenvoudiging van de concernstructuur	37
5.	Financiële voordelen	37
6.	Inspraak van werknemers	37
VI.	Waarom een beperkt succes?.....	38
1.	Hoge oprichtingskosten.....	38
2.	Onvoldoende bekendheid.....	38
3.	Inspraak van werknemers	39
4.	Rechtsonzekerheid.....	40
5.	Toepassing SE-statuuat.....	40
	ALTERNATIEVE GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKINGEN.....	42
I.	De grensoverschrijdende fusie.....	42
1.	Begripsomschrijving	42
2.	Succesfactoren	44
3.	Pijnfactoren	45
4.	NV versus SE bij grensoverschrijdende fusie in België.....	46
II.	Grensoverschrijdende contractuele samenwerking	48
1.	Begripsomschrijving	48
2.	Succesfactoren	49

3. Pijnfactoren	50
CONCLUSIE	52
Bibliografie	54
I. Wetgeving.....	54
II. Rechtsleer	56
III. Rechtspraak.....	58
IV. Online bronnen.....	58
Bijlagen	59

INLEIDING

Meer en meer wordt er grensoverschrijdend samengewerkt tussen vennootschappen uit verschillende lidstaten van de Europese Unie. Hierbij stelt men onmiddellijk de vraag op welke manier en in welke rechtsvorm er het best grensoverschrijdend samengewerkt kan worden.

Waarom vennootschappen grensoverschrijdend willen collaboreren met transnationale vennootschappen is vandaag de dag duidelijk. Vennootschappen willen streven naar een ruimer netwerk, hechtere samenwerking, meer macht, ambitie en een manier om vernieuwend te ondernemen. Kortom wil men door ervaring te delen en elkaar te helpen, zich versterken op het Europees en internationaal bedrijfsniveau. Het nieuwe logo van de havenfusie (tussen Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports) North Sea Port SE 'Together smarter', sluit hierbij aan.¹

Aan elk mooi plaatje voor de ene is echter ook een nadeel voor de andere verbonden. Wat zijn de voor- en nadelen van een grensoverschrijdende samenwerking in de vorm van een Europese vennootschap? Weegt het nut van de Europese vennootschap op tegen dat van een nationale kapitaalvennootschap die via een grensoverschrijdende fusie is opgericht? En is het grensoverschrijdend samenwerken op een contractuele basis minder risicovol?

In het eerste deel van dit werkstuk wordt de Europese vennootschap uitgebreid toegelicht. De Europese vennootschap wordt zowel bestudeerd in het wettelijk kader als het vennootschapsrechtelijk kader. Verder worden enkele cruciale statistische cijfers, dewelke opmerkelijke resultaten leveren, uiteengezet. Tot slot wordt het nut van de Europese vennootschap afgewogen in de voor- en nadelen.

Het tweede deel van deze proef kaart enkele belangrijke alternatieven voor de Europese vennootschap aan, beperkt tot het Belgisch recht. De alternatieve grensoverschrijdende samenwerkingsvormen worden voorgesteld zodat de vergelijking kan gemaakt worden met de Europese vennootschap.

In het laatste deel van mijn bachelorproef vergelijk ik het nut van de Europese vennootschap ten aanzien van de andere mogelijkheden tot grensoverschrijdend samenwerken en wordt hierover een conclusie getrokken.

---

¹ "North Sea Port boekt recordoverslag", www.tijd.be.

PRAKTIJKVOORBEELD

De eerste grensoverschrijdende havenfusie was deze tussen de haven van het Deense Kopenhagen en de haven van het Zweedse Malmö. Reeds vroeger werd er al gesproken over de mogelijkheid voor een fusie tussen de Belgische en de Nederlandse haven.

Op 4 mei 2018 is de Europese vennootschap North Sea Port in Nederland opgericht door Zeeland Seaports en het Havenbedrijf Gent. Door de openbaarheid van bestuur zijn er gedetailleerde gegevens beschikbaar omtrent deze havenfusie (Zie bijlage 2: Besluit Gemeenteraad Stad Gent 23 oktober 2017).

North Sea Port SE zal binnenkort beheerd worden door een holding van de twee dochters met een 50/50 verhouding, een naamloze Europese vennootschap. North Sea Port SE zal onder leiding van Daan Schalck en Jan Lagasse staan. Op 8 december 2017 werd de fusieovereenkomst getekend. Alle acht aandeelhouders van beide havens stemden in, met name Gent, Evergem, Zelzate, Borsele, Terneuzen, Vlissingen en de provincies Oost-Vlaanderen en Zeeland. De maatschappelijke zetel komt in Nederland en het Havenhuis als internationaal uithangbord zal zich in Gent bevinden. De haven zal de tiende grootste haven worden in Europa op vlak van overslag.²

Daan Schalck, CEO van Havenbedrijf Gent: *“Aan de Nederlandse zijde gaat het om een gewoon bedrijf – niettemin met overheidsaandeelhouders – dus daar is geen wetswijziging nodig. Aan het Vlaams Havendecreet zijn wel enkele minimale wijzigingen nodig om de fusie mogelijk te maken. Het is de bedoeling om een zogenaamde Societas Europaea (SE) op te richten. Dit is een Europese vennootschapsvorm voor fusies tussen bedrijven uit verschillende EU-lidstaten. De decreetwijziging zal voornamelijk nodig zijn omdat het Gemeentedecreet nog niet toestaat dat gemeenten en provincies in een SE participeren. In ons geval gaat het om onze aandeelhouders Gent, Evergem, Zelzate en de provincie Oost-Vlaanderen. We verwachten geen problemen, maar dit wetgevende werk vraagt de nodige tijd.”*³

Jan Lagasse, CEO van Zeeland Seaports: *“De juridische en fiscale hindernissen om grensoverschrijdend te werken, worden sneller aan de kant geschoven als dit binnen éénzelfde havengebied kan gebeuren. Dat zien we nu al. En zodra alles onder één*

---

² “North Sea Port boekt recordoverslag”, www.tijd.be.

³ R. JACOBUS, “De havenfusie van Gent en Zeeland staat in de sterren geschreven”, *Ondernemers* 2018, 8 (Zie bijlage 1).

*havenbedrijf komt, met zowat alle vergunningverlenende instanties als aandeelhouder, worden industriële symbioseprojecten nog makkelijker.*⁴

---

⁴ R. JACOBUS, "De havenfusie van Gent en Zeeland staat in de sterren geschreven", *Ondernemers* 2018, 8.

DE EUROPESE VENNOOTSCHAP

I. Begripsomschrijving

De Europese vennootschap voorziet in een uitzonderlijk rechtsvorm en is grotendeels onderhevig aan een Europese verordening, aangevuld met een bijhorende richtlijn. Deze communautaire wetteksten werden, na meer dan dertig jaar onderhandelen, door de Europese ministerraad aangenomen op 8 oktober 2001.⁵ Naast de Europese vennootschap bestaan er nog twee andere Europese rechtsvormen, namelijk het Europese Economisch Samenwerkingsverband (EESV)⁶ en de Europese Coöperatieve Vennootschap (SCE)⁷. Enkel de Europese vennootschap zal hier uitgebreid besproken worden.

1. Belangrijkste kenmerken

a) Rechtsvorm

De Europese vennootschap heeft een uitzonderlijk supranationaal en Europees karakter. Deze voorziet een nieuwe rechtsvorm met name de “Europese vennootschap“, in het Latijn “Societas Europaea” of ook wel afgekort als SE. Deze SE-vorm geeft een juridische oplossing voor de interne reorganisatie van vennootschappen met grensoverschrijdende activiteiten.⁸ De SE is een vennootschap met rechtspersoonlijkheid en een in aandelen verdeeld kapitaal. Elke aandeelhouder is slechts verbonden tot het bedrag van zijn inbreng in het kapitaal. Bijgevolg is de Europese vennootschap een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid voor de aandeelhouders. Tot slot kan een SE nooit als een vennootschap met sociaal oogmerk opgericht worden.⁹

---

⁵ I. DE MEULENEERE, “Eindelijk een Europese vennootschap”, *Juristenkrant* 2001, 13 ; S. STEINER, *Societas Privata Europaea : Perspektiven einer neuen supranationalen Rechtsform*, Frankfurt, Lang, 2009, 23.

⁶ Verord.Raad nr. 2137/85, 25 juli 1985 tot instelling van Europese economische samenwerkingsverbanden (EESV), *Pb.L.*31 juli 1985, afl. 199, 1-9.

⁷ Verord.Raad nr. 1435/2003, 22 juli 2003 tot het statuut van de Europese Coöperatieve Vennootschap (SCE), *Pb. L.* 18 augustus 2003, afl. 201, 1-24.

⁸ S. PRINGOT, “De Europese vennootschap: de toepasselijke rechtsregels of de intrede van het nationaal vennootschapsrecht op de Europese scène”, *TBH* 2006, 358.

⁹ Overweging 12 Verord.Raad nr. 2157/2001, 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE), *Pb.L.* 10 november 2001, afl. 294, 1-21. (Hierna: SE-Verordening)

b) *Kapitaal*

Het geplaatst kapitaal van de SE moet minstens 120.000 EUR bedragen. Dit bedrag moet, conform de wetgeving van de lidstaat waar de statutaire zetel zich bevindt, volstort worden ten belope van een bepaald minimumbedrag. Volgens Belgisch recht is dit met een minimum van 61.500 EUR, wat het minimumkapitaal is voor de naamloze vennootschap.¹⁰ Wat betreft de instandhouding en de wijziging van dit kapitaal, alsmede de aandelen, de obligaties en andere daarmee gelijk te stellen effecten van de SE moet verwezen worden naar de voorschriften voor de naamloze vennootschap (of een overeenstemmende rechtsvorm)¹¹ in de lidstaat waar de SE is ingeschreven.¹²

Toepassing: De North Sea Port SE heeft een geplaatst kapitaal van 300.000 EUR, wat ruim boven het vereiste minimumbedrag van 120.000 EUR is zoals de verordening voorschrijft. Aangezien North Sea Port SE zijn statutaire zetel in Nederland (Sas van Gent) heeft, is de volstorting van het kapitaal gebeurd conform de Nederlandse regelgeving.

c) *Statutaire zetel*

Zowel de statutaire zetel als de hoofdzetel van de Societas Europaea moeten in dezelfde lidstaat, binnen de Europese Gemeenschap, gelegen zijn. Het is echter aan de lidstaten de keuze gelaten om de statutaire zetel en de hoofdzetel op dezelfde locatie te vestigen. De Belgische wetgever heeft deze vereiste niet voorzien, met als gevolg kunnen de statutaire zetel en het hoofdbestuur zich op een verschillende plaats in de lidstaat lokaliseren. De statutaire zetel is bepalend voor de vaststelling van het toepasselijke recht op de SE.¹³

Toepassing: De North Sea Port SE heeft haar statutaire zetel en haar hoofdzetel te Sas van Gent in Nederland. Hierdoor is deze SE onderhevig aan de (aanvullende) Nederlandse rechtsregels. Deze keuze is onder meer fiscaal verantwoord. Na onderzoek bleek dat het Nederlands fiscaal regime gunstiger was dan in België. Er werd overeengekomen dat de statutaire zetel zich in Nederland

---

¹⁰ Art. 875 en 439 W. Venn.

¹¹ K. OPLUSTIL and C. TEICHMANN, *The European company-all over Europe: A state-by-state account of the introduction of the European Company*, Berlin, De Gruyter, 2012, 25.

¹² Art. 4 SE-Verordening.

¹³ Art. 7 SE-Verordening ; J. RICKFORD, *The European company: developing community law of corporations*, Antwerpen, Intersentia, 2003, 23 ; K. OPLUSTIL and C. TEICHMANN, *The European company-all over Europe: A state-by-state account of the introduction of the European Company*, Berlin, De Gruyter, 2012, 25.

zal vestigen, terwijl in België de 'commerciële' hoofdzetel zal ingericht worden (in het Gildenhuis der Vrije Schippers aan de Leie in Gent). In België zullen voornamelijk internationale klanten ontvangen worden.

De SE kan haar statutaire zetel eenvoudig verplaatsen van de ene EU-lidstaat naar de andere, zonder dat dit de ontbinding van de SE in de ene lidstaat en de oprichting van een nieuwe vennootschap in een andere lidstaat tot gevolg heeft.¹⁴

2. Wettelijk kader

a) Verordening nr. 2001/2157

De verordening van de Raad van 8 oktober 2001 regelt het statuut van de Europese vennootschap en zijn hoofdzakelijke vennootschapsrechtelijke aspecten.¹⁵ Een verordening heeft directe werking en is als gevolg verbindend in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasbaar in elke lidstaat. De verordening moet dus niet eerst omgezet worden in nationale wetgeving van een lidstaat. Ze heeft een directe en verplichte werking in alle EU-lidstaten met eenzelfde kracht of resultaat.¹⁶

b) Richtlijn nr. 2001/86/EG

De richtlijn van 8 oktober 2001 is een aanvulling bij de verordening inzake het statuut van de SE en vormt daarmee een onlosmakelijk geheel. De richtlijn regelt de rol van de werknemers bij de totstandkoming en de werking van de SE¹⁷. Een richtlijn verbindt de lidstaten slechts ten belope van het te bereiken resultaat en heeft dus geen directe werking. De lidstaten mogen zelf kiezen op welke manier ze het resultaat, opgelegd door de richtlijn, bereiken.¹⁸

c) Belgisch recht

Ondanks de rechtstreekse werking van de Europese verordening heeft de Belgische wetgever bepaalde aspecten van de verordening opgenomen in het

---

¹⁴ Art. 8, lid 1 SE-Verordening; M.E. KOPPENOL-LAFORCE, S.M. BARTMAN, Ph.H.F. KÖNIG e.a., *De Europese vennootschap in de praktijk (SE)*, Deventer, Kluwer, 2005, 4.

¹⁵ SE-Verordening.

¹⁶ Art. 288 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie van 25 maart 1957, BS 25 december 1957.

¹⁷ Richtl.Raad nr. 2001/86/EG, 8 oktober 2001 tot aanvulling van het statuut van de Europese vennootschap met betrekking tot de rol van de werknemers, *Pb.L.* 10 november 2001, afl. 294, 22-32. (Hierna: SE-Richtlijn)

¹⁸ Art. 288 V.W.E.U.

Wetboek van Vennootschappen.¹⁹ Deze aspecten kunnen teruggevonden worden in de artikelen 874 tot en met 948 in het Wetboek van Vennootschappen.²⁰ Deze integratie in het Belgisch recht gebeurde bij het Koninklijk Besluit van 1 september 2004.²¹ Dit is gerechtvaardigd aangezien de SE-verordening onvolledig is en vaak verwijst naar de nationale wetgeving inzake naamloze vennootschappen. Door de verordening in het Wetboek van Vennootschappen op te nemen zal de Europese regelgeving verbonden worden met de bijhorende complementaire nationale regelgeving.²²

De richtlijn 2001/86/EG van de Raad van 8 oktober 2001 tot aanvulling van het statuut van de Europese vennootschap met betrekking tot de rol van de werknemers werd omgezet bij CAO nr. 84 van 6 oktober 2004²³. Deze werd later gewijzigd door CAO nr. 84 bis van 21 december 2010.²⁴

II. Vennootschapsrechtelijke aspecten

1. Oprichting SE

Het recht van de lidstaat, waar de statutaire zetel van de SE gevestigd is, is van toepassing met betrekking tot de oprichting van de SE. De SE verkrijgt rechtspersoonlijkheid vanaf inschrijving in het rechtspersonenregister.²⁵ Er zijn twee voorwaarden bij de oprichting van een SE. Ten eerste, moeten minstens twee vennootschappen betrokken zijn die onder het recht van verschillende EU-lidstaten ressorteren. Ten tweede, moeten de vennootschappen hun statutaire zetel en hun hoofdbestuur in de EU hebben. De SE kan opgericht worden door een bevoegde

---

¹⁹ M. EVRARD, A. GUBBELS et M. DEROOCK, "La société européenne de droit belge", *DAOR* 2004, 3.

²⁰ Art. 874-948 W. Venn.

²¹ KB van 1 september 2004 houdende tenuitvoerlegging van verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap, *BS* 9 september 2004 ; A. DE GRAEVE, J. ROODHOOF en B. WINDY, *Praktisch vennootschapsrecht*, Wommelgem, Van In, 2017, 199.

²² Verslag aan de Koning bij het KB van 1 september 2004 houdende tenuitvoerlegging van verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap, *BS* 9 september 2004.

²³ CAO nr. 84 van 6 oktober 2004, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap, gewijzigd door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 84 bis van 21 december 2010, *BS* van 19 januari 2005.

²⁴A. DE GRAEVE, J. ROODHOOF en B. WINDY, *Praktisch vennootschapsrecht*, Wommelgem, Van In, 2017, 200.

²⁵ Art. 15, lid 1 en Art. 16, lid 1 SE-Verordening.

rechter, een notaris of een andere bevoegde instantie naargelang de wetgeving van de lidstaat waar de statutaire zetel van de SE zal plaatsvinden.²⁶ In België en Nederland kan de SE enkel opgericht worden bij notariële akte.²⁷ Deze voorwaarden gelden ongeacht de wijze van oprichting. Er bestaan vijf verschillende manieren om een SE op te richten.²⁸

a) *Oprichting SE via fusie*

Deze oprichtingswijze is enkel gereserveerd voor naamloze vennootschappen (of overeenstemmende rechtsvormen) van bepaalde EU-lidstaten, opgesomd in bijlage 1 van de verordening.²⁹ België, Denemarken, Duitsland, Griekenland, Spanje, Frankrijk, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Finland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk komen in aanmerking voor de oprichting van een SE via fusie. Bij de oprichting is vereist dat minimum twee vennootschappen opgericht zijn die elk onderworpen zijn aan de wetgeving van een andere EU-lidstaat.³⁰

De fusie kan verwezenlijkt worden door oprichting van een nieuwe rechtspersoon of door overname.³¹ Aspecten betreffende de fusie die niet behandeld worden in de verordening moeten geregeld worden door de EU-lidstaat, waar de statutaire zetel van de SE is. Volgens de verordening start de procedure met de opstelling van het fusievoorstel door de leidinggevende of bestuursorganen van de participerende vennootschappen.³² Na het openbaar maken van dit fusievoorstel in het nationale publicatieblad door elke deelnemende vennootschap, wordt er onderhandeld tussen de bestuursorganen en de werknemersvertegenwoordigers.³³ Verder wordt het fusievoorstel nog onderzocht door minimum één onafhankelijke deskundige. Ten slotte wordt in de algemene vergadering van aandeelhouders

---

²⁶ Art. 25, lid 2 SE-Verordening; C. CASTELEIN, "De Societas Europaea, nuttig instrument of maat voor niets?", *Jura Falc.* 2002-03, afl. 39, 41-76.

²⁷ B. WAUTERS, "Oprichting en openbaarmakingsformaliteiten", *OVV* 2010, 10 ; K. OPLUSTIL and C. TEICHMANN, *The European company-all over Europe: A state-by-state account of the introduction of the European Company*, Berlin, De Gruyter, 2012, 25-26 ; Art. 64, lid 2 Burgerlijk Wetboek Boek 2 (Nederlands recht).

²⁸ J. RICKFORD, *The European company: developing community law of corporations*, Antwerpen, Intersentia, 2003, 22-23 ; W.J.M. VAN VEEN, J. W. BELLINGWOUT, M.A. D BLECOURT-WOUTERSE e.a., *De Europese naamloze vennootschap (SE): een nieuwe rechtsvorm in het Nederlandse recht*, Deventer, Kluwer, 2004, 115.

²⁹ Bijlage 1, SE-Verordening.

³⁰ Art. 2, lid 1 SE-Verordening.

³¹ Art. 17, lid 2 SE-Verordening.

³² Art. 20 SE-Verordening.

³³ Art. 21 SE-Verordening.

definitief beslist over de totstandkoming van de fusie.³⁴ Als bewijs dat aan de voorafgaande formaliteiten en handelingen is voldaan geeft de notaris, de rechter of een andere soortgelijke instelling een attest aan elke participerende vennootschap.³⁵ Vóór dit attest wordt geleverd, kan de procedure stopgezet worden door een bevoegde autoriteit van één van de deelnemende vennootschappen die van mening is dat het algemeen belang van de lidstaat in het gedrang komt.³⁶

Toepassing: Voor de oprichting van de North Sea Port SE via een grensoverschrijdende fusie is bewust niet gekozen. De North Sea Port zou dan als één fusievennootschap overblijven en vanuit één land grensoverschrijdende activiteiten uitvoeren. Voor zowel België en Nederland was er nood aan het behouden van een vennootschap. Het overblijven van één fusievennootschap was niet aanbevolen wegens belemmeringen door havenreglementering, personeelszaken, onroerende goederen en haveninfrastructuur, waarvan een groot gedeelte behoorde tot het openbaar domein. Een voorbeeld is het risico bij falen van een enige Nederlandse fusie-vennootschap en de gevolgen daarvan voor de Belgische haveninfrastructuur. Verder was een grensoverschrijdende fusie ook niet wenselijk uit fiscaal oogmerk, de bijzondere overeenkomsten eigen aan de havens, de overheidssubsidies en de politieke verantwoording. Bovendien was er ook een bijkomend juridisch probleem gezien het Havenbedrijf Gent een bijzonder publiekrechtelijk karakter heeft en onderhevig is aan de bijzondere Vlaamse regelgeving die geldt voor alle havens in Vlaanderen. Er bestaat ook in Nederland een bijzondere regelgeving voor de havens. Echter kwalificeren de havenbedrijven in Nederland zich als gewone private vennootschappen. Een “echte” juridische grensoverschrijdende fusie tussen een Belgische publiekrechtelijke en een Nederlandse privaatrechtelijke vennootschap was niet mogelijk op grond van het bestaande wettelijke kader.

b) Oprichting holding-SE

De oprichting van een SE via een holdingstructuur is voor naamloze vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid mogelijk, zoals opgenomen in bijlage II van de Verordening. België, Denemarken, Duitsland, Griekenland, Spanje, Frankrijk, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Finland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk kunnen kiezen voor de oprichting van

---

³⁴ Art. 23, lid 1 SE-Verordening.

³⁵ Art. 25, lid 2 SE-Verordening.

³⁶ F. VAN VALCKENBORGH, “Europese vennootschap”, *NJW* 2006, 194-200 ; Art. 19 SE-Verordening.

een holding-SE met inbegrip van bepaalde voorwaarden. Ofwel moeten minstens twee van de participerende vennootschappen onder de wetgeving van verschillende EU-lidstaten ressorteren. Ofwel moeten minimaal twee van de participerende vennootschappen elk sinds ten minste twee jaar een dochtervennootschap of filiaal hebben die onder het recht van een andere lidstaat ressorteert. De deelnemende vennootschappen blijven bestaan bij de oprichting van een holding-SE en blijven zodoende ook onderworpen aan hun nationale wetgeving.³⁷

De procedure inzake de oprichting van een holding-SE is gelijklopend met die van de oprichting van een SE via fusie. Allereerst wordt het oprichtingsvoorstel door de leidinggevende of bestuursorganen van de participanten opgesteld. Dit voorstel wordt aangevuld door een verslag die een toelichting is van de economische en juridische aspecten van de SE. Het oprichtingsvoorstel omvat ook de vaststelling van het minimumgedeelte van de aandelen van elke deelnemende vennootschap die de aandeelhouders moeten inbrengen om te kunnen overgaan tot oprichting van de SE. Aandelen die recht verlenen voor meer dan 50% van de permanente stemrechten in alle dochtervennootschappen volstaan.³⁸ Het oprichtingsvoorstel moet één maand voorafgaand aan de algemene vergadering bekendgemaakt worden in de publicatiebladen van de lidstaten van deelnemende vennootschappen. Vervolgens starten de onderhandelingen met de werknemersvertegenwoordigers.³⁹ Verder wordt het oprichtingsvoorstel door minstens één onafhankelijke deskundige onderzocht en wordt een verslag opgesteld ten behoeve van de aandeelhouders van alle deelnemende vennootschappen.⁴⁰

De algemene vergadering moet van elke participerende vennootschap het oprichtingsvoorstel goedkeuren. Een belangrijk verschil met de oprichting van een SE via fusie is dat de oprichtingsbeslissing voor een holding-SE genomen door de algemene vergadering niet voldoende is om de SE daadwerkelijk op te richten.⁴¹

Vanaf de goedkeuring hebben de aandeelhouders een termijn van drie maanden om aan de participerende vennootschappen hun intentie te verkondigen om

---

³⁷ Art. 2, lid 2 SE-Verordening ; J. LEMMENS, "Europese vennootschap uit de steigers", *Acc.Bedr.M.* 2002, 9-10.

³⁸ Art. 32, lid 2 SE-Verordening.

³⁹ Art. 32, lid 3 SE-Verordening.

⁴⁰ Art. 32, lid 4 SE-Verordening.

⁴¹ D. VAN GERVEN, "Een overzicht van de rechtspersonen van Europees recht", *TBH* 2006, 151-169.

aandelen in te brengen met het oog op de oprichting van de SE.⁴² Nadat de aandeelhouders hun aandelen hebben ingebracht ontvangen ze in ruil aandelen van de SE en komt de SE tot stand.⁴³

Toepassing: De North Sea Port SE werd opgericht als een dochter-SE maar zal later omgezet worden naar een holding-structuur. Dit wordt verder toegelicht in punt c.

c) Oprichting dochter-SE

Zowel vennootschappen als publiekrechtelijke en privaatrechtelijke instellingen, die opgericht zijn in een EU-lidstaat en hun hoofdbestuur en statutaire zetel in de EU hebben, komen in aanmerking voor de oprichting van een dochter-SE door de verkrijging van de aandelen. De oprichting van een dochter-SE is enkel mogelijk indien minimum twee vennootschappen onderworpen zijn aan het recht van verschillende lidstaten of indien ze elk sinds minimaal twee jaar een dochtervennootschap of bijkantoor hebben onder het recht van een verschillende lidstaat.⁴⁴ De deelnemende vennootschappen of lichamen zijn onderworpen aan het nationaal recht dat geldt voor de oprichting van een dochtervennootschap in de vorm van een naamloze vennootschap.⁴⁵

Deze SE-vorm is de eenvoudigste manier om een SE op te richten. Er moeten namelijk geen nieuwe aandeelhouders gezocht worden daar de oprichtende vennootschappen hier zelf voor zorgen. Het initiatiefrecht ligt hier bij de vennootschappen. Daarnaast dienen de huidige aandeelhouders geen extra kapitaal inbreng te voorzien voor de oprichting van een dochter-SE. Tot slot is er een breed publiek voor deze oprichtingsvorm, aangezien zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke entiteiten op deze manier de kans krijgen om een SE op te richten.

Toepassing: De North Sea Port SE is opgericht als een dochter-SE. Deze wordt later opgezet als een holding-structuur. North Sea Port SE werd op vrijdag 4 mei 2018 opgericht als dochtervennootschap door Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports. In de nabije toekomst zullen de aandeelhouders, Havenbedrijf Gent en

---

⁴² Art. 33, lid 1 SE-Verordening.

⁴³ M.E. KOPPENOL-LAFORCE, S.M. BARTMAN, Ph.H.F. KÖNIG e.a., *De Europese vennootschap in de praktijk (SE)*, Deventer, Kluwer, 2005, 30.

⁴⁴ Art. 2, lid 3 SE-Verordening; H.J. DE KLUIVER, S.H.M.A. DUMOULIN, P.A.M. WITTEVEEN e.a., *De Europese vennootschap (SE)*, Deventer, Kluwer, 2004, 68.

⁴⁵ Art. 36 SE-Verordening.

Zeeland Seaports, een aandelentransactie uitvoeren met als gevolg dat de North Sea Port SE niet langer een dochtervennootschap zal zijn maar een holdingvennootschap wordt die 100% aandeelhouder (minimum is 50%) wordt van zowel Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports. De creatie van een holding-structuur was niet zomaar mogelijk voor Havenbedrijf Gent op grond van het bestaande Vlaamse wettelijk kader. Om die reden is er een bijzonder Vlaams decreet gekomen die deze holding-structuur wettelijk mogelijk heeft gemaakt. Dit decreet van 30 maart 2018 geeft de gemeentes en provincies de mogelijkheid om in een SE, met statutaire zetel in een andere lidstaat, te participeren. Het decreet laat ook toe dat een holding-SE met buitenlandse zetel macht uitoefent over een Vlaamse haven. Het decreet wijzigt dus zowel het bestaande Havendecreet als het Gemeentedecreet (Zie bijlage 3: Decr.VI. 30 maart 2018 betreffende het beheer en de exploitatie van het havengebied van Gent en tot specifieke afwijkingen van het Havendecreet voor het havengebied van Gent, BS 6 april 2018).⁴⁶

Er werd voornamelijk gekozen voor de oprichting van een dochter-SE omdat dit de eenvoudigste oprichtingsformaliteiten had en waarbij het initiatiefrecht om de oprichting door te voeren bij Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports lag. Bij de andere oprichtingsvormen, zoals oprichting via fusie of via holding, is er een uitgebreide formele procedure vereist en zou het initiatiefrecht bij de aandeelhouders gelegen hebben. Dit was in het dossier van de North Sea Port voornamelijk om praktische redenen niet wenselijk. De aandeelhouders zijn met name gemeentes en provincies dewelke tragere en minder efficiënte besluitvormingsprocessen hebben.

North Sea Port kiest voor de oprichting van een holding-SE met als dochters de huidige vennootschappen Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports. Hierdoor blijven de belangrijke publieke en strategische activa (gronden en haveninfrastructuur) in het bezit van de nationale entiteiten. Daarenboven blijven de dochtervennootschappen door de oprichting van een holding-SE onder hun lokale wetgeving ressorteren. Op deze manier worden conflicten vermeden op vlak van territoriale regelgeving, bijvoorbeeld inzake de werking van de haven.

---

⁴⁶ Decr.VI. 30 maart 2018 betreffende het beheer en de exploitatie van het havengebied van Gent en tot specifieke afwijkingen van het Havendecreet voor het havengebied van Gent, BS 6 april 2018.

d) Omzetting NV in SE

Bij de omzetting van een naamloze vennootschap in een SE moet de initiatiefnemende naamloze vennootschap opgericht zijn volgens het recht van een EU-lidstaat en moet ze haar statutaire zetel en hoofdbestuur in de EU hebben. Als bijkomende voorwaarde moet de naamloze vennootschap ten minste twee jaar een dochteronderneming hebben die ressorteert onder het recht van een andere lidstaat.⁴⁷

Toepassing: *North Sea Port heeft geopteerd voor een nieuwe SE-entiteit en het behoud van de bestaande entiteiten, Havenbedrijf Gent (naamloze vennootschap van publiek recht) en Zeeland Seaports (naamloze vennootschap van privaat recht) als dochters. Om die reden is een omzetting van een naamloze vennootschap in een SE niet van toepassing.*

e) SE opgericht door SE

Een SE kan zelf SE-vormige dochtervennootschappen oprichten. Op deze manier kan de SE-moeder enige aandeelhouder blijven van haar dochter-SE.⁴⁸ De nationale voorschriften inzake eenpersoonsvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid zijn van toepassing.⁴⁹

2. Bestuur

Bij de oprichting van een SE geeft de verordening aan de oprichters de keuze tussen een monistisch stelsel met één bestuursorgaan en een dualistisch stelsel met twee bestuursorganen.

a) Monistisch stelsel

In een monistisch stelsel wordt het bestuur van de SE gevoerd door het bestuursorgaan. Het aantal leden van dit bestuursorgaan is afhankelijk van de bepalingen in de statuten van de SE. Conform de verordening moet dit orgaan uit minimum drie leden bestaan en moeten de leden benoemd worden door de

---

⁴⁷ Art. 2, lid 4 SE-Verordening.

⁴⁸ H.J. DE KLUIVER, S.H.M.A. DUMOULIN, P.A.M. WITTEVEEN e.a., *De Europese vennootschap (SE)*, Deventer, Kluwer, 2004, 70. J. COLOMBANI, M. FAVERO et P. CAMUS, *La Societas Europaea/ La Société Européenne (SE)*, Paris, Joly, 2002, 91.

⁴⁹ Art. 3, lid 2 SE-Verordening.

algemene vergadering. Verder moet het bestuursorgaan minstens om de drie maanden samen komen.⁵⁰

b) Dualistisch stelsel

Het bestuur met een dualistisch stelsel wordt door twee organen geleid, namelijk het leidinggevend orgaan en het toezichthoudend orgaan. Het is niet mogelijk om lid te zijn van beide organen.⁵¹

De leden van het leidinggevend orgaan worden benoemd en ontslagen door het toezichthoudend orgaan. De bevoegdheden van het leidinggevend orgaan lopen gelijk met het leidinggevend orgaan van de naamloze vennootschap in een EU-lidstaat, onder voorbehoud van de beperkingen opgenomen in de SE-Verordening, de nationale wetgeving en de statuten. Het leidinggevend orgaan moet aan het toezichthoudend orgaan om de drie maanden verslag uitbrengen. Het toezichthoudend orgaan voert de controle over het bestuur van het leidinggevend orgaan. De leden van het toezichthoudend orgaan worden door de algemene vergadering benoemd.⁵²

Toepassing: North Sea Port SE zet de bestaande traditie met een dualistisch stelsel voort. In dit stelsel kon het beste invulling gegeven worden aan de bestaande opvattingen rond corporate governance die Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports voor ogen hadden. Hierbij zorgt het uitvoerend bestuur voor de permanente opvolging van operationele havenactiviteiten. Een uitvoerend bestuur dient te zorgen voor een snel en vlot dagelijks bestuur van de SE. De directeurs van beide dochtervennootschappen zijn lid van het nieuwe uitvoerend bestuur van de SE. Het toezichthoudend orgaan bestaat uit zowel politieke als onafhankelijke bestuurders, waarvan vier Belgische en vier Nederlandse. Het toezichthoudend orgaan staat in voor het algemeen beleid, de controle op het uitvoerend bestuursorgaan en neemt de meer strategische beslissingen.

Uitgaande van een fusie onder gelijken is het bestuur ook evenwichtig samengesteld. Het Havenbedrijf Gent had voor de oprichting van de SE een raad van bestuur bestaande uit 18 leden, waarvan 17 leden politici waren. In de SE is er

---

⁵⁰ Art. 43 en 44 SE-Verordening.

⁵¹ S. STEINER, *Societas Privata Europaea : Perspektiven einer neuen supranationalen Rechtsform*, Frankfurt, Lang, 2009, 87 ; F. VAN VALCKENBORGH, "Europese vennootschap", *NJW* 2006, 194-200.

⁵² Art. 39-41 SE-Verordening.

een gezamenlijke raad van toezicht met slechts 8 leden. Deze leden bestaan uit maximaal 4 politici en minimaal 4 onafhankelijke leden.

3. Algemene Vergadering

De aangelegenheden van de algemene vergadering worden bepaald door zowel de Europese verordening, de nationale wetgeving (lidstaat van de statutaire zetel van de SE) betreffende de rol van de werknemers in de SE, de nationale wetgeving die van toepassing is op naamloze vennootschappen en de statuten volgens diezelfde wetgeving.⁵³

Conform de SE-Verordening worden het verloop, de organisatie alsook de stemprocedure van de algemene vergadering geregeld door de wetgeving omtrent naamloze vennootschappen van de lidstaat waar de statutaire zetel van de SE ligt.⁵⁴ De verordening introduceert echter nog enkele bijkomende specifieke bepalingen inzake de algemene vergadering van een SE.

Zo bepaalt de verordening onder andere dat de bijeenroeping te allen tijde kan gebeuren door bepaalde instanties. Indien het bestuur wordt geleid door een monistisch stelsel kan dit door de raad van bestuur. Indien een dualistisch stelsel gehanteerd wordt, kan de bijeenroeping zowel door het toezichthoudend orgaan als door het leidinggevend orgaan gebeuren. Verder kan elke andere instantie die hiervoor bevoegd is volgens de nationale wetgeving waar de SE haar statutaire zetel heeft, de algemene vergadering bijeenroepen. Ook aandeelhouders die apart of samen minstens 10 procent van het geplaatst kapitaal bezitten, kunnen een bijeenroeping, een vaststelling van de agenda of een plaatsing van één of meer agendapunten verzoeken. Verder bepaalt de verordening dat de algemene vergadering minstens één keer per kalenderjaar moet samenkomen en uiterst zes maanden na de afsluiting van het boekjaar, tenzij anders is bepaald.⁵⁵ Voor de besluiten van de algemene vergadering is een gewone meerderheid vereist tenzij anders is bepaald. Wanneer immers de statuten moeten worden gewijzigd, is het conform de verordening verplicht dat de algemene vergadering minstens met een twee derde meerderheid besluit.⁵⁶

---

⁵³ Art. 52 SE-Verordening.

⁵⁴ Art. 53 SE-Verordening.

⁵⁵ Art. 54 en 55 SE-Verordening.

⁵⁶ Art. 57 en 59 SE-Verordening ; J. LEMMENS, "Europese vennootschap uit de steigers", *Acc.Bedr.M.* 2002, 9-10.

4. Verplaatsing statutaire zetel

Krachtens de Europese verordening kan een Europese vennootschap haar statutaire zetel verplaatsen naar een andere EU-lidstaat mits de in de verordening bepaalde procedure is nageleefd. Deze zetelverplaatsing kan plaatsvinden zonder de ontbinding van de SE of de vorming van een nieuwe rechtspersoon.⁵⁷ Naargelang het bestuur een monistisch stelsel of een dualistisch stelsel heeft, wordt het voorstel tot de zetelverplaatsing door het toezichthoudend orgaan of door het leidinggevend orgaan opgesteld. Bijkomend moet ook een verslag samengesteld worden met een uiteenzetting van de economische en juridische aspecten van de zetelverplaatsing en de gevolgen die ze met zich meebrengt voor alle belanghebbenden, namelijk voor werknemers, aandeelhouders en schuldeisers. Deze belanghebbenden krijgen een maand de tijd voorafgaand op de algemene vergadering, die uitspraak zal doen over de zetelverplaatsing, om kennis te nemen van het voorstel en het verslag.⁵⁸ Het verplaatsingsvoorstel wordt bekend gemaakt overeenkomstig de verordening en de nationale wetgeving.⁵⁹ De verplaatsing van de statutaire zetel is niet toegelaten indien een procedure van ontbinding, liquidatie, insolventie, opschorting van betalingen of andere soortgelijke zaken is ingeleid.⁶⁰

5. Jaarrekening en geconsolideerde jaarrekening

De verordening bepaalt dat de regelgeving omtrent de controle, de openbaarmaking, de opstelling van de jaarrekening, het bijhorende jaarverslag en de geconsolideerde jaarrekening onderworpen is aan de wetgeving van de EU-lidstaat waar de statutaire zetel en de hoofdzetel van de SE zich situeert. Meer bepaald moet de nationale wetgeving inzake jaarrekeningen welke van toepassing is op de naamloze vennootschap van de EU-lidstaat nageleefd worden.⁶¹ De boekhoudregelgeving verschilt in elke EU-lidstaat, hiermee zal dus rekening gehouden worden bij de keuze van de statutaire zetel van een SE.

---

⁵⁷ J. HOFKENS, K. MAEREVOET, K. VAN ENDE en F. VAN VALCKENBORGH, *Nieuwe wetgeving: De Europese vennootschap*, Mechelen, Kluwer, 2005, 230 ; Art. 8 SE-Verordening.

⁵⁸ Art. 8, 3 en 4 SE-Verordening.

⁵⁹ Art. 13 SE-Verordening.

⁶⁰ Art. 8, lid 15 SE-Verordening.

⁶¹ Art. 61 SE-Verordening.

Toepassing: De boekhoudreglementering in Nederland en België is eerder gelijklopend en heeft dus geen beslissende impact gehad op de lokalisatie van de statutaire zetel van de North Sea Port SE.

Voor SE's die een kredietinstelling, een financiële instelling of een verzekeringsonderneming zijn geldt een uitzondering. Deze zijn onderworpen aan Europese richtlijnen, zoals bepaald in de verordening.⁶² Alles omtrent de jaarrekening van een kredietinstelling of financiële instelling is onderworpen aan de regelgeving van de Richtlijn Richtlijn 2013/36/EU.⁶³ Verzekeringsondernemingen zijn aan een andere richtlijn onderworpen, namelijk Richtlijn 91/674/EEG.⁶⁴

Toepassing 1: North Sea Port SE is een havenbedrijf, met zijn statutaire zetel in Nederland, en is bijgevolg onderworpen aan de gewone Nederlandse wetgeving inzake de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening.

Toepassing 2: De Duitse verzekeringsmaatschappij Allianz werd in 2006 omgevormd tot een Europese vennootschap. Allianz SE blijft een verzekeringsmaatschappij en is dus onderworpen aan de Europese richtlijn 91/674/EEG inzake de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van verzekeringsondernemingen.⁶⁵

6. Ontbinding en vereffening

Zoals geldt voor de jaarrekening en de geconsolideerde rekening, geldt ook voor de ontbinding en de vereffening van de SE (inclusief liquidatie, insolventie, staking van de betalingen en andere gelijkaardige procedures) de regelgeving voor de naamloze vennootschap die van toepassing is in de EU-lidstaat, waar de zetel zich bevindt.⁶⁶

De verordening geeft wel de mogelijkheid om, zonder heroprichting of ontbinding, via een procedure de SE-vorm terug in te trekken, na ten vroegste twee jaar sinds de oprichting en na de goedkeuring van beide jaarrekeningen. De SE zal hierna de vorm

---

⁶² Art. 62 SE-Verordening.

⁶³ Richtl.Raad nr. 2013/36/EU, 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG Voor de EER relevante tekst, *Pb.L.* 27 juni 2013, afl. 176, 338–436.

⁶⁴ Richtl.Raad nr. 91/674/EEG, 19 december 1991 betreffende de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van verzekeringsondernemingen, *Pb.L.* 31 december 1991, 374, 7-31.

⁶⁵ "Allianz wordt Europese vennootschap", ; "Allianz Plans Buy Out of AGF Minority Shares ; German Life Minorities", www.insurancejournal.com

⁶⁶ Art. 63 SE-Verordening.

van een naamloze vennootschap krijgen en ressorteren onder de nationale wetgeving van de lidstaat waar de SE haar statutaire zetel had.⁶⁷

Toepassing: North Sea Port zal ressorteren onder de gewone Nederlandse wetgeving die van toepassing is op de naamloze vennootschap inzake ontbinding en vereffening.

7. Fiscale aspecten

De verordening voorziet geen bepalingen betreffende een specifieke fiscale regelgeving voor SE's. Er zijn met andere woorden geen fiscale voordelen verbonden aan het oprichten van een SE. Verder is er ook geen eenvoudigere fiscale regelgeving bepaald, die zou kunnen concurreren met de nationale vennootschappen. De nationale fiscale regels van de lidstaat waar de SE haar statutaire zetel heeft, zijn dus van toepassing.⁶⁸

Wel kan men door de statutaire zetelverplaatsing te allen tijde veranderen van EU-lidstaat, waar het op dat moment fiscaal voordeliger zou zijn voor de SE.⁶⁹

Echter, er is wel een belastingneutraal regime voorzien onder de Fiscale Fusie-Richtlijn⁷⁰ voor de grensoverschrijdende verplaatsing van de statutaire zetel van de SE. Er zal zich namelijk geen belastingheffing voordoen.⁷¹

Toepassing: Een belangrijke factor bij de keuze van de plaats van de statutaire zetel van de North Sea Port SE was onder meer het gunstiger fiscaal regime voor de vennootschapsbelasting. In Nederland ligt de vennootschapsbelasting namelijk lager dan in België.

---

⁶⁷ M. WAUTERS, "Europese vennootschap: curiosum of katalysator voor een nieuwe harmonisatiegolf?", *TBH* 2002, 159 ; Art. 66, lid 1 en 2 SE-Verordening.

⁶⁸ K. MORBEE, T. GERNAY en M. VEKEMAN, *Handboek voor Fiscaal recht 2017-2018*, Mechelen, Kluwer, 2017, 2292 ; B. PEETERS, *Europees Belastingrecht*, Brussel, Larcier, 2005, 535-536 ; Overweging 20 SE-Verordening.

⁶⁹ Art. 8, lid 1 SE-Verordening.

⁷⁰ Richtl.Raad nr. 2009/133/EG VAN DE RAAD, 19 oktober 2009 betreffende de gemeenschappelijke fiscale regeling voor fusies, splitsingen, gedeeltelijke splitsingen, inbreng van activa en aandelenruil met betrekking tot vennootschappen uit verschillende lidstaten en voor de verplaatsing van de statutaire zetel van een SE of een SCE van een lidstaat naar een andere lidstaat, *Pb.L.* 25 november 2009, afl. 310, 34-46 (Hierna: Fiscale Fusie-richtlijn).

⁷¹ Art. 12 en 13 Fiscale Fusie-richtlijn ; H. VERSTRAETE, "Worden grensoverschrijdende reorganisaties gemakkelijker?", *Fiscoloog* 2003, 1-5.

III. Werknemersparticipatie

De Europese verordening⁷² betreffende het statuut van de SE wordt aangevuld met de Europese Richtlijn⁷³ inzake de rol van de werknemers in de SE.⁷⁴ Deze richtlijn is voorzien om de rechten van werknemers in de SE te verzekeren zodat intrekking of beperking van deze rechten niet mogelijk is.⁷⁵ De werknemers hebben zowel een rol bij de oprichting van de SE als bij de verdere 'werking' van de SE. De belangrijkste arbeidsrechtelijke aspecten in verband met de werknemersparticipatie worden hier besproken. De bepalingen zijn van toepassing ongeacht welke oprichtingsvorm de SE aanneemt.

1. Samenstelling en procedure

Allereerst moet een bijzondere onderhandelingsgroep (afgekort als BOG) worden samengesteld na openbaarmaking van het "voorstel tot oprichting" van de SE. Deze transnationale groep bestaat uit werknemersvertegenwoordigers van de participerende vennootschappen. Zodra de samenstelling is voltooid, vinden onderhandelingen plaats over de concrete werknemersparticipatie in de SE met de leidinggevende of bestuursorganen van de deelnemende vennootschappen. Deze onderhandelingsprocedure wordt uitgebreid beschreven in de Europese richtlijn.⁷⁶

Nadat de onderhandelingen inzake de werknemersparticipatie zijn afgesloten, houdt de bijzondere onderhandelingsgroep op te bestaan. Vervolgens ontstaat de instelling van een vertegenwoordigingsorgaan of de inrichting van een of meer informatie- en raadplegingsprocedures. Dit orgaan zal eens de SE is opgericht verder de taak inzake onderhandelingen over transnationale informatie, raadpleging en medezeggenschap op zich nemen.⁷⁷

Toepassing: Op 9 juni 2017 werd het fusieprotocol van de North Sea Port SE aan de aandeelhouders gepresenteerd. Dit fusieprotocol werd vooraf al door de raad van commissarissen van Zeeland Seaports en de raad van bestuur van het Havenbedrijf

---

⁷² SE-Verordening.

⁷³ SE-Richtlijn.

⁷⁴ Art. 1 SE- Richtlijn.

⁷⁵ J. PEETERS, "De rol van de werknemers in de Europese vennootschap.", *R.D.S.* 2003, 323 ; A. DE GRAEVE, J. ROODHOOFT en B. WINDY, *Praktisch vennootschapsrecht*, Wommelgem, Van In, 2017, 199, 200.

⁷⁶ Art. 3-7 SE-Richtlijn.

⁷⁷ W.J.M. VAN VEEN, J. W. BELLINGWOUT, M.A. D BLECOURT-WOUTERSE e.a., *De Europese naamloze vennootschap (SE): een nieuwe rechtsvorm in het Nederlandse recht*, Deventer, Kluwer, 2004, 116 ; W. EECKHOUTTE, *Sociaal Compendium arbeidsrecht 2017-2018*, Mechelen, Kluwer, 2017, 3000.

Gent goedgekeurd. In de periode tussen het fusieprotocol en de effectieve fusieovereenkomst vonden onderhandelingen plaats, onder andere inzake werknemersparticipatie, tussen de havenbedrijven.

Het Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports hebben samen evenveel werknemersvertegenwoordigers in de bijzondere onderhandelingsgroep en het latere werknemersvertegenwoordigingsorgaan van de North Sea Port SE.

2. Akkoord

Volgens de Europese verordening kan een SE slechts geregistreerd worden indien er een akkoord omtrent de rol van de werknemers in de SE⁷⁸ is bereikt tussen de leidinggevende organen en de werknemersvertegenwoordigers van de deelnemende vennootschappen.⁷⁹ Het akkoord wordt door de bijzondere onderhandelingsgroep van de vertegenwoordigers binnen het jaar uitgewerkt.⁸⁰ Wanneer de bijzondere onderhandelingsgroep er niet in slaagt om binnen de termijn van 6 maanden of 1 jaar een overeenkomst te sluiten, moeten verplichte referentievoorschriften⁸¹ conform de richtlijn nageleefd worden. Daarnaast kunnen de partijen ook rechtstreeks opteren voor de referentievoorschriften.⁸²

De referentieregels volgens de SE-richtlijn schrijven inspraak, raadpleging en informatie van werknemers in de SE voor. Daarnaast regelt het ook de werking en de samenstelling van het werknemersvertegenwoordigingsorgaan en zijn bevoegdheden inzake de werknemersparticipatie in de SE.⁸³

De referentieregels zijn niet van toepassing wanneer men besluit om af te zien van de onderhandelingsprocedure of de procedure te beëindigen. In dit geval zal de SE onderworpen zijn aan de nationale regels inzake raadpleging, informatie en inspraak.⁸⁴

Toepassing: De werknemers van beide havenbedrijven zijn overeengekomen, na onderhandelingen in de BOG, welke regels inzake werknemersparticipatie zij wensen te hanteren binnen de nieuwe North Sea Port SE. Wanneer er geen overeenstemming

---

⁷⁸ Art. 12, lid 2 SE-Verordening.

⁷⁹ Art. 4 SE-Richtlijn ; F. VAN VALCKENBORGH, "Europese vennootschap", *NJW* 2006, 194-200 ; Art. 19 SE-Verordening.

⁸⁰ Art. 5 SE-Richtlijn.; X., "De trein van de Europese vennootschap is vertrokken", *De Venn.* 2002, 8-9.

⁸¹ Bijlage SE-Richtlijn.

⁸² C. CASTELEIN, "De Societas Europaea, nuttig instrument of maat voor niets?", *Jura Falc.* 2002-03, 41-76 ; Art. 7 SE-Richtlijn.

⁸³ Bijlage SE-Richtlijn.

⁸⁴ Art. 3, lid 6 SE-Richtlijn ; C. CASTELEIN, "De Societas Europaea, nuttig instrument of maat voor niets?", *Jura Falc.* 2002-03, 41-76.

werd bereikt, zouden er op grond van de richtlijn enkele basisreferentievoorschriften van toepassing geweest zijn. Finaal is er een akkoord gekomen in de BOG dat niet per se nadeliger of voordeliger is voor de werknemers van de havenbedrijven. Wel garandeert dit akkoord de continuïteit van de werknemersvertegenwoordiging voor personeel van zowel Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports in de nieuwe SE. Dit akkoord kwam tot stand vóór 4 mei 2018, de dag van de SE oprichting.

3. Meerwaarde

De Europese richtlijn inzake de rol van de werknemers in een SE onderstreept de sociale democratie van werknemers in de SE en omschrijft de raadpleging en de informatie op een ondubbelzinnige wijze.⁸⁵

Niet alleen hebben werknemers in een SE recht op medezeggenschap in de samenstelling van de toezichtraad of bestuursraad in de vennootschap, zij worden daarnaast ook geïnformeerd en geraadpleegd over mogelijke economische maatregelen voor het afronden van de besluitvormingsprocedure.⁸⁶

Verder genieten zowel de leden van het op te richten vertegenwoordigingsorgaan, de werknemers-leden van de BOG als de werknemersvertegenwoordigers bij de procedure tot informatie en raadpleging gelijkaardige zekerheden en een identieke bescherming als werknemersvertegenwoordigers genieten onder de nationale wetgeving en/of praktijk in de lidstaat waar zij hun werkzaamheden hebben.⁸⁷

Toepassing: Het afgesloten akkoord, na onderhandelingen in de BOG, over de werknemerszeggenschap in de North Sea Port SE dient te zorgen voor continuïteit inzake de werknemersvertegenwoordiging in de nieuwe SE. In deze vertegenwoordiging werden verschillen in sociale regels tussen de twee havenbedrijven uit verschillende landen overbrugd.

4. België

Verder wordt in de richtlijn bepaald dat de wetgeving van de lidstaat waar de SE haar statutaire zetel heeft, van toepassing is op voormelde handelingsprocedure met de BOG en het akkoord betreffende de werking van het vertegenwoordigingsorgaan.⁸⁸

---

⁸⁵ F. DORSSEMONT, "Werknemersparticipatie in de Societas Europaea", *De Juristenkrant* 2001, 13.

⁸⁶ J. PEETERS, "De rol van de werknemers in de Europese vennootschap.", *R.D.S.* 2003/3, 323.

⁸⁷ Art. 10 SE-Richtlijn.

⁸⁸ Art. 6 SE-Richtlijn ; Art. 4 en 5 Wet van 10 augustus 2005 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap, *BS* 7 september 2005.

België heeft uitvoering gegeven aan de richtlijn door deze gedeeltelijk te implementeren in de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 84, gestemd in de nationale arbeidsraad van 6 oktober 2004 betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap. Deze CAO wordt verder aangevuld door de wetten van 17 september 2005⁸⁹ en 10 augustus 2005.⁹⁰ Zowel het toepasselijke recht, de ontslagbescherming, de vertrouwelijke informatie als de rechterlijke controle worden in deze regelgeving vervat.

Toepassing: Aangezien het Havenbedrijf Gent een publiekrechtelijke vennootschap is, valt deze niet onder de toepassing van CAO nr. 84. Gezien de North Sea Port SE een privaatrechtelijke vennootschap zal zijn, is CAO nr. 84 zowel van toepassing bij de oprichting van de SE als erna. Ondanks deze verschillen zal de richtlijn zowel van toepassing zijn op de voorbereidende fase als de latere werking van de SE.

---

⁸⁹ Wet van 17 september 2005 houdende diverse bepalingen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap, *BS* 26 oktober 2005.

⁹⁰ Wet van 10 augustus 2005 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap, *BS* 7 september 2005.

IV. Enkele empirische gegevens

1. Aantal SE's

Op 12 maart 2018 beschikt de ETUI's European Company Database (Zie bijlage 4) over informatie van om en bij 3000 Societas Europaea, welke zijn opgericht sinds de totstandkoming van de Europese vennootschap in oktober 2004. Verder bevat deze database een lijst van 21 nieuwe geplande SE's, waaronder de toekomstige North Sea Port SE.⁹¹

In 27 van de 30 landen in de European Economic Area (EEA) zijn 2943 SE's ingeschreven. Het valt op dat de verdeling van de SE's zeer ongebalanceerd is verspreid over de EEA-landen. Voornamelijk in Tsjechië en Duitsland is er sprake van een ruim aantal registraties.

In een verslag van de commissie en het Europees parlement en de raad in 2010 werd vastgesteld dat er weinig belangstelling is in de Zuid-Europese lidstaten, met enige uitzondering van Cyprus. Dit is nog steeds het geval. In Griekenland, Portugal, Spanje en Italië zijn er slechts 1 of 2 inschrijvingen. Daarentegen heeft Cyprus 35 inschrijvingen.⁹²

Op 31 december 2017 zijn de volgende gegevens vastgesteld. Tsjechië heeft 2149 SE's en steekt er dus met kop en schouder bovenuit. Op de tweede plaats staat Duitsland met 777 SE's en Slovaakse op de derde plaats met 156 SE's. In België werden slechts 10 SE's opgericht. Het laagst aantal SE's opgericht is 1 SE, dit is het geval in Denemarken, Griekenland, Portugal en Finland. Terwijl er elk jaar nieuwe SE's opgericht worden, worden er ook elk jaar SE's gewijzigd of houden SE's op te bestaan. Tussen 2004 en 2017 werden 209 SE's omgevormd of hielden ze op te bestaan. In 2012 kent de Europese vennootschap een opmerkelijke stijging in aantal SE's. In Tsjechië alleen al werden in 2012 421 nieuwe SE's opgericht. In de andere landen van de EEA werden 91 SE's opgericht. Dit vormt samen het grootste jaaraantal in de periode van 2004 tot 2017.⁹³

---

⁹¹ A. CARLSON (2018) SE Companies in 2018. Workers' Participation Europe Network, ETUI (Zie bijlage 4).

⁹² A. CARLSON (2018) SE Companies in 2018. Workers' Participation Europe Network, ETUI. ; Verslag (Comm.) over de toepassing van Verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE), 17 november 2010, COM (2010) 676 def.

⁹³ A. CARLSON (2018) SE Companies in 2018. Workers' Participation Europe Network, ETUI.

a) Verbod op anonimiteit

De Tsjechische regering verbiedt vennootschappen met anonieme aandeelhouders om belangenconflicten bij aanbestedingen te vermijden. Dankzij de invoering van de SE-rechtsvorm, die een naamloze vennootschap is, kunnen aandeelhouders hun anonimiteit wel behouden. Dit verklaart het enorme succes van de SE in Tsjechië.⁹⁴

b) Brievenbus-SE's

Een andere verklaring voor de grote hoeveelheid aan SE's in Tsjechië en in Duitsland is de veelheid aan opgerichte brievenbus-SE's. Een brievenbusvennootschap is een vennootschap die enkel opgericht is om in een land te genieten van bepaalde voordelen en voor de rest geen of zeer weinig activiteiten uit te oefenen. Deze SE-vennootschappen hebben vaak geen of maximaal 5 werknemers in dienst. Voornamelijk in Tsjechië en Duitsland heerst er veel behoefte om een brievenbusfirma op te richten. Er wordt vaak voor een brievenbus-SE geopteerd omdat dit ingewikkelde en juridisch onzekere procedures bij de oprichting zou vermijden. Verder zou dit ook minder kostelijk en tijdrovend zijn om een SE op te richten. Het is namelijk mogelijk om via een brievenbus-SE een SE op te richten zonder een grensoverschrijdend element bij de oprichting of zonder de verplichting om onderhandelingen te voeren inzake werknemersparticipatie in de SE. De mogelijkheid om deze zware verplichtingen te ontwijken is vooral cruciaal voor kleine vennootschappen.⁹⁵

c) Grote nationale vennootschappen

De ongebalanceerde verdeling van SE's over de lidstaten kan ook verklaard worden door de grootte van de nationale vennootschappen die doorgaans in een lidstaat worden opgericht. Multinationals kunnen zich namelijk gemakkelijker veroorloven om hoge oprichtingskosten te betalen en aan complexere formaliteiten te voldoen, dan de gewone oprichting van een nationale vennootschap. Italië, Griekenland, Spanje, Polen en Portugal hebben voor het merendeel kleine of middelgrote nationale vennootschappen in hun lidstaat. Dit verklaart het summier aantal SE's in deze lidstaten.⁹⁶

---

⁹⁴ "(Tsjechië) Paradijs voor duistere ondernemingen", www.voxeurop.be.

⁹⁵ Verslag (Comm.) over de toepassing van Verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE), 17 november 2010, COM (2010) 676 def.

⁹⁶ Verslag (Comm.) over de toepassing van Verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE), 17 november 2010, COM (2010) 676 def.

d) Late omzetting richtlijn

De late omzetting van de Europese richtlijn zou de oorzaak kunnen zijn van het gering aantal SE's in bepaalde lidstaten. Roemenië, Bulgarije, Luxemburg, Ierland, Griekenland en Slovenië hebben deze richtlijn pas in 2006 of later omgezet naar nationaal recht met als gevolg is er weinig bekendheid en interesse om SE's op te richten.⁹⁷

2. Sectoren

Europese vennootschappen worden dikwijls opgericht als een 'ready-made' dochtervennootschap, die nog geen werknemers bevat en geen activiteiten uitvoert. Het is een kant-en-klare brievenbusvennootschap die meestal doorverkocht wordt. Door gebrek aan informatie van deze soort SE's is het onmogelijk om een betrouwbaar beeld op te stellen inzake de sectoren van deze SE's. Om deze reden kunnen enkel de sector-gegevens van de 534 'normale' SE's onderzocht worden.

De database van 31 december 2017 toont aan dat 'normale' SE's worden opgericht in allerhande sectoren. Bijna de helft van de SE's worden in de dienstensector opgericht. Een verklaring hiervoor is dat de ontwikkelde landen verhoudingsgewijs een grotere dienstensector hebben dan andere sectoren. De SE wordt vooral in financiële diensten en commerciële diensten gebruikt met 15% en 12%. De IBITS-diensten⁹⁸ zijn ook een gebruikelijke sector met 8%. Tot slot is er 10% die onder 'andere' diensten valt. Verder is de metaalindustrie met 16% de meest voorkomende sector bij SE's. Verder valt op dat 20% van de sectoren onbekend is. Tot slot kunnen SE's ook voorkomen in de sectoren: transport, bouw & houtbewerking, chemische diensten, voeding, hotel en catering.⁹⁹

3. Monistisch of dualistisch stelsel

Zoals eerder vermeld kunnen de deelnemende partijen bij het oprichten van een Europese vennootschap kiezen tussen twee stelsels, namelijk het monistisch stelsel en het dualistisch stelsel. Bij onderzoek van 31 december 2017 blijkt dat maar liefst 83% van de 2943 SE's kiest voor het dualistisch stelsel waarbij een leidinggevend en toezichthoudend orgaan het bestuur regelt. Slechts 16% kiest voor het monistisch stelsel waarbij zoals in de naamloze vennootschap naar Belgisch recht een enkel

---

⁹⁷Verslag (Comm.) over de toepassing van Verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE), 17 november 2010, COM (2010) 676 def.

⁹⁸ Industry, Business and Information Technology Services.

⁹⁹ A. CARLSON (2018) SE Companies in 2018. Workers' Participation Europe Network, ETUI.

bestuursorgaan heerst. Verder is er nog een resterende 1% waarvan geen gegevens bekend zijn inzake het stelsel van het bestuur in de SE.

Een verklaring voor het groot aantal dualistische stelsels is dat vier op vijf SE's uit Tsjechië of Duitsland komen. Dit zijn lidstaten waar conform de nationale wetgeving een dualistisch stelsel voor nationale naamloze vennootschappen verplicht is. Ze zijn dus bekend met hun eigen traditioneel systeem en daarom blijft het merendeel bij het dualistisch stelsel.¹⁰⁰

Een bijkomende reden is dat multinationals efficiënter werken met het dualistisch stelsel. Aangezien een SE voor de grote meerderheid door multinationals wordt opgericht, verklaart dit ook de voorkeur voor het dualistisch stelsel bij SE's.

4. Vorm van oprichting

Een Europese vennootschap kan op vijf verschillende manieren opgericht worden, zoals reeds vermeld werd. De volgende data zijn gebaseerd op alle 3000 geïdentificeerde SE's op 12 maart 2018. De kant-en-klare brievenbus SE's met geen of minder dan 5 werknemers zijn dus inbegrepen. De oprichting van een dochteronderneming als SE is de meest gebruikelijke oprichtingsvorm met 80%. Deze vorm is ook de minst complexe, omdat ze zowel door vennootschappen als door andere publieke of privaatrechtelijke lichamen kan opgericht worden. Deze oprichtingsvorm heeft ook de eenvoudigste oprichtingsformaliteiten, waarbij het initiatiefrecht bij de vennootschap zelf ligt.¹⁰¹ Vervolgens is de omzetting van een naamloze vennootschap in een SE met 8% de tweede in de rij.

De oprichting bij grensoverschrijdende fusie wordt door 4% van alle SE's gebruikt. De verklaring voor het gering aantal SE's opgericht bij grensoverschrijdende fusie is dat grote ondernemingen niet direct de keuze maken om te fuseren tot één nieuwe SE-moeder. Meestal wordt de moeder-SE opgericht, maar blijven de nationale dochtervennootschappen als aparte rechtspersonen verder bestaan. Later kan de moeder-SE wel nog de keuze maken om de dochters samen te brengen in de SE.

Verder wordt de oprichting middels een holding-structuur door 0% gebruikt en is er over 8% van de SE's geen informatie over de oprichtingsvorm bekend.¹⁰²

---

¹⁰⁰ A. CARLSON (2018) SE Companies in 2018. Workers' Participation Europe Network, ETUI.

¹⁰¹ J. LEMMENS, "Europese vennootschap uit de steigers", *Acc.Bedr.M.* 2002, 9-10.

¹⁰² A. CARLSON (2018) SE Companies in 2018. Workers' Participation Europe Network, ETUI.

Toepassing: North Sea Port is eerst als een dochter-SE opgericht. Deze zal daarna omgezet worden in een holding-structuur. Zo kunnen de meer complexe oprichtingsformaliteiten van een holding-SE vermeden worden. Het initiatiefrecht bij de oprichting van een holding-SE dat dan bij de acht aandeelhouders ligt, zou een belemmering kunnen zijn.

5. Aantal statutaire zetelverplaatsingen

De statutaire zetel van de SE kan, zoals vooraf besproken, binnen de Europese Gemeenschap vrij verplaatst worden, zonder dat dit de ontbinding van de SE of de vorming van een nieuwe rechtspersoon tot gevolg heeft.¹⁰³ In de periode tussen 2004 en 2017 werden bij 148 SE's of 4,7% van het totaal aantal geregistreerde SE's, de statutaire zetel verplaatst naar een andere lidstaat van de E.U. Dit aantal omvat ook getransformeerde en uitgeschreven SE's.

De netto instroom is het hoogst in Tsjechië (+10) en Oostenrijk (+6). Dit wil zeggen dat er meer statutaire zetels gevestigd worden dan dat er verplaatst worden naar elders. Het omgekeerde is te zien in Denemarken en Nederland. Daar is de hoogste netto uitstroom te zien in Nederland (-25) en Denemarken (-9). In deze landen verdwijnen veel meer statutaire zetels dan dat er zich vestigen.

In Duitsland, Frankrijk, Hongarije en Finland is het aantal verplaatsingen dat binnenkomt en uitgaat gelijklopend. In België werden tot nu toe 5 statutaire zetels gevestigd en 5 zetels verplaatst.¹⁰⁴

6. Betrokkenheid werknemers

De Europese Richtlijn van 8 oktober 2001 tot aanvulling van het statuut van de Europese vennootschap met betrekking tot de rol van de werknemers¹⁰⁵, houdt in dat er moet gezorgd worden voor procedures voor transnationale informatie en raadpleging aan werknemers telkens wanneer een Societas Europaea wordt opgericht.¹⁰⁶ Volgens onderzoek van 31 december 2017 is betrokkenheid van werknemers de uitzondering en niet de regel bij SE's. Dit blijkt uit de verontrustende cijfers waarvan 2779 SE's van de 2943 SE's geen participatie-rechten verlenen aan de werknemers of de gegevens onbekend zijn. Slechts 74 SE's geven informatie- en raadplegingsrechten. Tot slot

---

¹⁰³ J. LEMMENS, "Europese vennootschap uit de steigers", *Acc.Bedr.M.* 2002, 9-10.

¹⁰⁴ A. CARLSON (2018) SE Companies in 2018. Workers' Participation Europe Network, ETUI.

¹⁰⁵ SE-Richtlijn.

¹⁰⁶ Overweging 6 SE-Richtlijn.

blijken slechts 70 SE's, zoals het hoort, informatie-, raadplegings- en participatierechten te verschaffen aan werknemers.

Een verklaring voor deze schaarse medezeggenschapsrechten van werknemers in de SE is dat bij de grote meerderheid geen bijzondere onderhandelingsgroep (BOG) wordt opgericht. Dit komt omdat de meerderheid van de 2943 SE's opgericht is in de vorm van een dochter-SE, dewelke bij de oprichting nog geen werknemers heeft. Hierdoor kan dus bij de oprichting ook geen bijzondere onderhandelingsgroep samengesteld worden en ontsnappen oprichters zo aan deze voorwaarden en medezeggenschapsregels.¹⁰⁷ Verder kan de BOG in principe ook besluiten om af te zien van bepalingen omtrent de werknemersparticipatie in de SE.¹⁰⁸

---

¹⁰⁷ A. CARLSON (2018) SE Companies in 2018. Workers' Participation Europe Network, ETUI.

¹⁰⁸ J. PEETERS, "De rol van de werknemers in de Europese vennootschap.", *R.D.S.*2003, 323.

V. Succesfactoren

Ondanks het beperkt aantal Europese vennootschappen in de EU zijn er toch vennootschappen die voldoende voordelen zien om over te gaan tot de oprichting van een SE. Hier worden de manieren waarop de SE-vennootschap ten nutte kan zijn, uiteengezet.

Toepassing: De keuze tot de oprichting van de North Sea Port SE is er onder andere gekomen door de industrie die een economische meerwaarde zag in de havenfusie en dus ook synergievoordelen. Door de fusie van de twee havenbedrijven delen zij een sterke combinatie van industriële en logistieke bedrijven en versterken ze elkaar. Verder zou er volgens CEO Jan Lagasse op termijn van de 'best practices' kunnen genoten worden. Kortom, het adviesbureau McKinsey die een studie heeft gedaan naar de synergiën concludeerde dat de havenbedrijven door deze fusie meer zouden bereiken dan als individuele entiteiten.¹⁰⁹

1. Europese imago

Door de verordening krijgen ondernemingen die internationaal actief zijn de kans om een Societas Europaea op te richten. Hierdoor krijgen de ondernemingen de gelegenheid om aan de hand van een rechtspersoon, die onderhevig is aan een regelgeving die in alle lidstaten wordt aanvaard, in de gehele Europese Unie te opereren.¹¹⁰

Ondernemingen kiezen vaak voor deze rechtsvorm omdat het eenvoudiger toelaat om in markten van andere EU-lidstaten een weg te banen, zonder de noodzaak om er een dochteronderneming te vestigen. Deze Europese rechtsfiguur vergroot de rechtszekerheid in de internationale handel aangezien handelsbelemmeringen kunnen weggewerkt worden.¹¹¹ De Europese vennootschap heeft ook een aantrekkelijk bekendere vorm dan de nationale rechtsvormen. Daarbij kunnen ze via deze rechtsvorm hun verbondenheid met de EU-landen benadrukken aan anderen. Vooral de kleinere landen zoals België, Oost-Europese landen en exportlanden

---

¹⁰⁹ R. JACOBUS, "De havenfusie van Gent en Zeeland staat in de sterren geschreven", *Ondernemers* 2018, 8.

¹¹⁰ K. MORBEE, T. GERNAY, M. VEKEMAN, *Handboek voor Fiscaal Recht 2017-2018*, Mechelen, Kluwer, 2017, 2292.

¹¹¹ B. PEETERS, *Europees Belastingrecht*, Gent, Larcier, 2005, 508.

ondervinden deze voordelen. Nochtans zijn er vennootschappen waar het gunstiger is om een nationale rechtsvorm te gebruiken.¹¹²

*Toepassing: CEO's Daan Schalck (Havenbedrijf Gent) en Jan Lagasse (Zeeland Seaports) menen dat ze op basis van de toegevoegde waarde van hun logistiek en industrie, na de oprichting van de North Sea Port SE, de Europese nummer drie na Antwerpen en Rotterdam kunnen worden.*¹¹³

2. Supranationaal karakter

Het begrip 'supranationaal' wijst op het 'boven' de natie staan. Het belangrijkste kenmerk van de Europese wetgeving is dat het dus voorrang heeft op de nationale wetgeving. Met andere woorden de EU-lidstaten kunnen deze Europese regels niet teniet doen. Dit zorgt voor stabiliteit en continuïteit en garandeert dus ook een stabiele regelgeving voor de SE's en de naleving hiervan. Verder zorgt het supranationaal karakter van een Europese vennootschap voor het vervagen van de interne grenzen.¹¹⁴ Dit heeft een toename van samenwerking op economisch vlak tot gevolg.

De betekenis van 'supranationaal' kan ook anders geïnterpreteerd worden. Het supranationale karakter kan voorkomen dat de werknemers van de overgenomen vennootschappen of voormalige dochtervennootschappen na een structurele verandering het gevoel krijgen dat ze een 'mislukking' begaan hebben in eigen land. Door het supranationale karakter van de SE, waarin ze zullen deelnemen, voelen werknemers zich vaak sterker en machtiger dan voordien in een nationale vennootschap die 'lager' staat dan de Europese vennootschap.

*Toepassing: De North Sea Port SE zal een holding zijn van twee dochtervennootschappen, namelijk het Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports. Deze vennootschappen waren voordien individuele nationale vennootschappen. Het personeel en de directie van beide vennootschappen zullen werken in North Sea Port SE, een sterkere Europese vennootschap. Ze ondervinden dit als een voordeel in de context van het internationaal karakter van de havenbedrijvigheid.*¹¹⁵

---

¹¹² A. DE GRAEVE, J. ROODHOFT en B. WINDY, *Praktisch vennootschapsrecht*, Wommelgem, Van In, 2017, 199.

¹¹³ R. JACOBUS, "De havenfusie van Gent en Zeeland staat in de sterren geschreven", *Ondernemers* 2018, 8.

¹¹⁴ HvJ 9 maart 1999, nr. C-212/97, ECLI:EU:C:1999:126.

¹¹⁵ R. JACOBUS, "De havenfusie van Gent en Zeeland staat in de sterren geschreven", *Ondernemers* 2018, 8.

3. Verplaatsing statutaire zetel

De Europese verordening heeft als doel om vennootschappen meer flexibiliteit en mobiliteit te verschaffen. De mogelijkheid om de statutaire zetel te verplaatsen naar een andere EU-lidstaat is een belangrijk voordeel van de Europese vennootschap ten opzichte van de nationale vennootschappen. Door het gebrek aan een richtlijn die dit voorziet voor nationale vennootschappen is de Societas Europaea de enige rechtsvorm die dit toelaat zonder de voorafgaande liquidatie van de onderneming en de oprichting van een nieuwe onderneming in het beoogde land. Echter, de verordening schrijft voor dat de statutaire zetel samen met het hoofdkantoor moet worden verplaatst, wat de gunstigheid doet verminderen.¹¹⁶

De Europese vennootschap is altijd rechtstreeks onderhevig aan de verordening die overal in de EU van toepassing is. Wanneer een SE zijn statutaire zetel naar een andere lidstaat verplaatst, verandert het toepasselijke recht niet door de uniformiteit van de Europese verordening. Enkel de aanvullende regels behoren tot de nationale wetgeving van de lidstaat waar de SE haar zetel zal hebben en zullen aldus mogelijk wijzigen.¹¹⁷

Het verplaatsen van de statutaire zetel is altijd mogelijk. Wanneer een lidstaat van de Europese Unie plots fiscaal voordeliger zou zijn voor een SE, zou de SE zich kunnen verplaatsen en genieten van het fiscaal regime van die lidstaat. Ook een aantrekkelijker (aanvullend) vennootschapsrecht zou een reden kunnen zijn voor de verplaatsing van de statutaire zetel.¹¹⁸

Toepassing: De North Sea Port SE zal haar statutaire zetel in Nederland hebben omdat deze een fiscaal voordeliger regime heeft voor vennootschappen. Wanneer North Sea Port SE binnen enkele jaren bijvoorbeeld een voordeliger fiscaal regime waarneemt in een andere EU-lidstaat, is zij vrij om de statutaire zetel naar die andere lidstaat te verplaatsen.

---

¹¹⁶ Verslag (Comm.) over de toepassing van Verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE), 17 november 2010, COM (2010) 676 def.

¹¹⁷ J. FALCONIS, M. WYCKAERT, L. DE BROE, *Corporate Mobility in België en Europa*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 14.

¹¹⁸ "De voor- en nadelen van de Europese vennootschap", www.ondernemingsrecht-duitsland.nl.

4. Reorganisatie en vereenvoudiging van de concernstructuur

Verder is vastgesteld dat de omzetting van een onderneming in een Europese vennootschap vooral aantrekkelijk is voor vennootschappen in de verzekerings- en financiële sector. Het is namelijk eenvoudig om te voldoen aan de kapitaalvereisten en er is slechts één toezichthouder, niet zoals voordien waarbij er voor elke lidstaat van de dochtervennootschappen een toezichthouder was.

5. Financiële voordelen

Verder geniet de Europese vennootschap van enkele financiële voordelen. Als SE is een sterkere positie mogelijk bij onderhandelingen met banken. Daarnaast kan men met meer kans op succes terecht bij de Europese Unie voor de vraag naar financiële steun (bijvoorbeeld bij de oprichting).

6. Inspraak van werknemers

De SE beschikt over flexibelere regels voor de werknemersmedezeggenschap in de lidstaten waar normaal een bindende nationale regelgeving geldt. Dit kan zowel positief als negatief beschouwd worden. De Europese richtlijn biedt de mogelijkheid om het personeel van de vennootschap zelf te laten onderhandelen over een inspraakmodel zodat aan hun specifieke behoeften kunnen voldaan worden. Hierbij moet geen rekening gehouden worden met bindende nationale regels. Het feit dat vennootschappen uit verschillende EU-lidstaten participeren, maakt dat er ook vertegenwoordigers uit verschillende lidstaten zullen aanwezig zijn in de SE. Dit zorgt ervoor dat alle werknemers zich verbinden en zich een 'Europese werknemer' voelen. Tot slot verkleint het SE-statuut het toezichthoudend orgaan met het oog op efficiënter en sneller functioneren over diepgaandere materie.¹¹⁹

Toepassing: Het statuut van de North Sea Port SE betekent een vereenvoudiging van het bestuur. De raad van bestuur van het Havenbedrijf Gent wordt teruggebracht van 18 leden naar een gezamenlijke toezichthoudend orgaan in de SE met slechts 8 leden.

---

¹¹⁹ Verslag (Comm.) over de toepassing van Verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE), 17 november 2010, COM (2010) 676 def ; "Allianz wordt Europese vennootschap", www.standaard.be.

VI. Waarom een beperkt succes?

1. Hoge oprichtingskosten

Het is niet tegensprekelijk dat er hoge kosten verbonden zijn aan de oprichting van een SE en dat dit hoofdzakelijk een afschrikkend effect heeft op kleine en middelgrote bedrijven. Dit beïnvloedt het aantal SE's in de lidstaten waar de nationale vennootschappen in de regel kleine of middelgrote vennootschappen zijn. Allianz SE en BASF SE zijn bekende voorbeelden van grote ondernemingen met uitzonderlijke hoge omzettingkosten. Wanneer men deze voorbeelden buiten beschouwing laat, komt men tot een gemiddelde oprichtingskost voor een SE van 784.000 EUR, wat voor velen nog altijd een onbereikbare kost is. Dit gemiddelde werd in het kader van een externe studie geënuquêteerd. De totale oprichtingskosten kunnen variëren van 100.000 EUR tot 4.000.000 EUR. Deze oprichtingskosten bevatten de kosten voor juridisch advies, de kosten voor de inschrijving, de kosten voor vertalingen en belastingadvies.¹²⁰

Toepassing: "Slechts weinig bedrijven stappen over op de rechtsvorm van een Europese vennootschap, omdat dat een zwaardere kapitaalverankering vereist. Zo moet er minstens 120.000 EUR kapitaal worden geplaatst. De bekendste 'societas europaeas' zijn vandaag de chemiegroep BASF en de autobouwer Porsche."¹²¹

Toepassing: Voor de oprichting van North Sea Port SE werd zowel door de havenbedrijven als door hun aandeelhouders beroep gedaan op verschillende externe adviseurs (fiscaal, juridisch, financieel, sociaal,...). Dit samen zorgde voor een zeer aanzienlijke kost bovenop het startkapitaal.

2. Onvoldoende bekendheid

Een fundamenteel probleem blijkt de onbekendheid te zijn van de Europese vennootschap, zowel binnen de Europese Unie als erbuiten. Door gebrek aan informatie en kennis onder juristen en ondernemers, ondervindt men problemen bij het dagelijks beheer van de SE. Wanneer de directie bekendmaakt dat er voor een SE geopteerd wordt, is het moeilijk om uitvoerig uitleg te geven over de SE aan

---

¹²⁰ H. HIRTE and C. TEICHMANN, The European private company- societas privata europaea (SPE), Berlin, De Gruyter, 2013, 3 ; Verslag (Comm.) over de toepassing van Verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE), 17 november 2010, COM (2010) 676 def.

¹²¹ "Zalando opnieuw stap dichterbij beursgang", www.tijd.be.

werknemers en bedrijfspartners. Het gebrek aan ervaring bij juridische adviseurs en het laag aantal SE's in de meerderheid van de EU-lidstaten, bevordert de massale oprichting van de SE's niet.¹²²

Toepassing: Ondanks het feit dat er slechts 10 SE's in België en 53 SE's in Nederland opgericht zijn en er dus ook weinig bekendheid is, hebben de Belgische en Nederlandse havenbedrijven er toch voor gekozen om de North Sea Port SE samen op te richten.

3. **Inspraak van werknemers**

De regels met betrekking tot de werknemersparticipatie zouden te complex en tijdrovend zijn en dus als een belemmerende factor worden gezien, namelijk in de lidstaten waar geen nationale regelgeving is inzake werknemersparticipatie. Zowel juridische adviesverleners, bedrijfsverenigingen als ondernemingen ondervinden dit nadeel bij de oprichting van een SE.

Beursgenoteerde vennootschappen ondervinden nog een bijkomende negatieve factor. Een Europese vennootschap kan slechts ingeschreven worden na het einde van de onderhandelingen over een inspraakmodel van de werknemers in de SE. Dit zorgt voor een probleem voor beursgenoteerde vennootschappen die een absolute zekerheid nodig hebben over de procedures en het tijdschema voor de inschrijving.¹²³

Vanuit het standpunt van de werknemersorganisaties is er de bezorgdheid dat brievenbus-SE's (voornamelijk in Tsjechië en Duistland) de richtlijn betreffende de werknemersparticipatie proberen te omzeilen. Door de oprichting van een brievenbus-SE kan men ontsnappen aan bepaalde verplichtingen. Hierbij ontstaat ook de mogelijkheid om de onderhandelingen betreffende de medezeggenschap te ontwijken. Het SE-statuut is hier onduidelijk over, terwijl dialoog tussen het directiecomité en het personeel van groot belang is.¹²⁴ Informatie, raadpleging en participatierechten worden enkel gegarandeerd door onderhandelingen bij de oprichting van een SE. Wanneer de SE pas later werknemers aanneemt, zoals het geval is bij een brievenbus-SE zonder

---

¹²² Verslag (Comm.) over de toepassing van Verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE), 17 november 2010, COM (2010) 676 def.

¹²³ Verslag (Comm.) over de toepassing van Verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE), 17 november 2010, COM (2010) 676 def..

¹²⁴ Verslag (Comm.) over de toepassing van Verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE), 17 november 2010, COM (2010) 676 def..

werknemers, kan deze 'vrijgesteld' worden van inspraakbepalingen inzake werknemersparticipatie.¹²⁵ Ondanks de richtlijn kan men gemakkelijk afstappen van de werknemersbepalingen door in de BOG te besluiten tot geen enkel inspraakmodel in de SE of slechts tot informatie of raadpleging.¹²⁶

Toepassing: De onderhandelingen over de werknemersparticipatie door de BOG (vóór de oprichting van de North Sea Port SE) dienden verschillen in opvattingen en sociale regels te overbruggen. Finaal werd er overeengekomen tot een gezamenlijk inspraakmodel.

4. Rechtsonzekerheid

De SE wordt beheerst door verschillende rechtsregimes met name, de Verordening, de Richtlijn, het nationaal recht van de lidstaat waar de SE haar statutaire zetel heeft en de statuten van de SE zelf. Dit zorgt ervoor dat de vormgeving van de Europese vennootschap nog niet op punt staat en hierdoor de kans groot is dat elke lidstaat haar 'eigen SE' zal krijgen.¹²⁷ De verordening verwijst maar liefst 65 keer naar nationaal recht en geeft 32 keer de keuze aan de lidstaten. Alle fiscale regelgeving werd zelfs geheel aan de lidstaten overgelaten. De vrijheid die de verordening geeft aan de lidstaten zorgt dus voor bepaalde rechtsonzekerheden.¹²⁸

Toepassing: De North Sea Port SE zal onderhevig zijn aan de Nederlandse wetgeving, die van toepassing is op de naamloze vennootschap, en aan de Europese wetgeving inzake SE's.

5. Toepassing SE-statuut

Er zijn drie grote struikelblokken waarmee vennootschappen worstelen bij de toepassing van het SE-statuut, namelijk de gelimiteerde oprichtingsmethoden, het vereiste grensoverschrijdend element en het hoge minimumkapitaal van 120.000 EUR. Een bijkomende beperking is het ontbreken van een specifieke regeling voor de besloten vennootschappen om een SE op te richten via omzetting of fusie. Ook de mogelijkheid tot het oprichten van een SE via splitsing is niet direct voorzien in de verordening. Verder is de eis, die voorafgaand aan de oprichting van een SE verplicht

---

¹²⁵ A. CARLSON (2018) SE Companies in 2018. Workers' Participation Europe Network, ETUI.

¹²⁶ PEETERS, J. "De rol van de werknemers in de Europese vennootschap.", *R.D.S.* 2003/3, 323.

¹²⁷ X., "De trein van de Europese Vennootschap is vertrokken", *De Venn.* 2002, 8-9.

¹²⁸ D. VAN GERVEN, "Editoriaal: We zijn op weg naar een eenvormig Europees vennootschapsrecht: het glas is halfvol.", *TRV* 2011, 329.

dat al sprake moet zijn van een bijkantoor of een dochtervennootschap in een andere EU-lidstaat voor een minimale periode van 2 jaar, een belangrijke drempel.¹²⁹

Toepassing: Het Havenbedrijf Gent bestaat al sinds 2000 als autonome entiteit in België. Zeeland Seaport is sinds 2011 verzelfstandigd als een private naamloze vennootschap in Nederland. De havenbedrijven voldoen dus aan het grensoverschrijdend element om de North Sea Port SE op te richten.

---

¹²⁹ Verslag (Comm.) over de toepassing van Verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE), 17 november 2010, COM (2010) 676 def..

ALTERNATIEVE GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKINGEN

In dit deel worden twee veelvoorkomende alternatieve grensoverschrijdende samenwerkingen tegenover de SE afgewogen. Deze alternatieven worden bekeken vanuit het Belgisch wettelijk kader. Als eerste alternatief is er de grensoverschrijdende fusie tussen een Belgische naamloze vennootschap en een naamloze vennootschap uit een andere lidstaat van de EU, met latere vestiging in België. Als tweede alternatief wordt de grensoverschrijdende contractuele samenwerking tussen een Belgische naamloze vennootschap en een naamloze vennootschap uit een andere EU-lidstaat besproken.

I. De grensoverschrijdende fusie

1. Begripsomschrijving

a) Belangrijkste kenmerken

De grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen kan enkel plaatsvinden indien aan bepaalde voorwaarden zijn voldaan. In België is de naamloze vennootschap de meeste gebruikelijke 'kapitaalvennootschap'. Deze kapitaalvennootschappen moeten opgericht zijn conform de wetgeving van een EU-lidstaat. Een bijkomende eis is dat de vennootschappen hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging binnen de Europese Gemeenschap hebben. Ten slotte is het verplicht dat minstens twee van die kapitaalvennootschappen onderworpen zijn aan de wetgeving van een verschillende lidstaat.¹³⁰

b) Wettelijke basis

Op 14 juni 2017 heeft de Europese Unie beslist om zes voorafgaande Richtlijnen betreffende de verschillende aspecten van de kapitaalvennootschappen samen te smelten tot één nieuwe Richtlijn, om overlappingen in de regelgeving te vermijden. Bij deze ontstond de Richtlijn (EU) 2017/1132 van 14 juni 2017 van het Europees

---

¹³⁰ Art. 118 Richtl.Raad nr. 2017/1132, 14 juni 2017 aangaande bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht, *Pb.L.* 30 juni 2017, afl. 169, 46-127 ; K. BYTTEBIER, *Handboek fusies en overnames*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 912.

Parlement en de Raad aangaande bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht. De inhoud van de voorgaande richtlijnen werd niet gewijzigd.¹³¹ De gloednieuwe richtlijn bevat alle voorschriften over de oprichting en werking van kapitaalvennootschappen, alsook de fusie en splitsing ervan. Deze Richtlijn zal in België toepasbaar zijn op naamloze vennootschappen, besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid en commanditaire vennootschappen op aandelen.¹³²

De vroegere Tiende vennootschapsrichtlijn 2005/56/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005, betreffende grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen¹³³ kan nu teruggevonden worden onder Titel 2 Hoofdstuk 2 'Grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen' van de nieuwe Richtlijn (EU) 2017/1132 van 14 juni 2017 van het Europees Parlement en de Raad aangaande bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht. Dit hoofdstuk regelt onder andere de procedure en de gevolgen van de grensoverschrijdende fusie.¹³⁴

De vroegere Richtlijn 2005/56/EG betreffende grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen¹³⁵ werd door België laattijdig omgezet in nationale wetgeving d.m.v. de implementatiewet van 8 juni 2008¹³⁶. België werd hiervoor veroordeeld, aangezien de voorgenomen datum van omzetting door de Europese Unie 15 december 2007 was.¹³⁷ De wet van 8 juni 2008 wijzigde het Wetboek van Vennootschappen door in boek XI de titel Vbis in te voeren.

---

¹³¹ Richtl.Raad nr. 2017/1132, 14 juni 2017 aangaande bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht, *Pb.L.* 30 juni 2017, afl. 169, 46-127.

¹³² Richtl.Raad nr. 2017/1132, 14 juni 2017 aangaande bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht, *Pb.L.* 30 juni 2017, afl. 169, 46-127.

¹³³ Richtl.Raad nr. 2005/56/EG, 26 oktober 2005 betreffende grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen (opgeheven door Richtl.Raad nr. 2017/1132, 14 juni 2017 aangaande bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht, *Pb.L.* 30 juni 2017, afl. 169, 46-127.).

¹³⁴ Titel 2, Hoofdstuk 2, Richtl.Raad nr. 2017/1132, 14 juni 2017 aangaande bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht, *Pb.L.* 30 juni 2017, afl. 169, 46-127 (Hierna: Fusie-Richtlijn).

¹³⁵ Richtl.Raad nr. 2005/56/EG, 26 oktober 2005 betreffende grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen (opgeheven door Richtl.Raad nr. 2017/1132, 14 juni 2017 aangaande bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht, *Pb.L.* 30 juni 2017, afl. 169, 46-127).

¹³⁶ Wet van 8 juni 2008 houdende diverse bepalingen, *BS* 16 juni 2008.

¹³⁷ HvJ 1 oktober 2009, nr. C-575/08, ECLI:EU:C:2009:606.

2. Succesfactoren

a) *Kleine en middelgrote ondernemingen*

Met de regelgeving omtrent de grensoverschrijdende fusie beoogt men de kleine en de middelgrote vennootschappen een kans te geven om op een goedkope en eenvoudige manier een grensoverschrijdende fusie tussen kapitaalvennootschappen te realiseren en te organiseren.¹³⁸

Observaties van de Europese Commissie tonen aan dat dergelijke vennootschappen over minder kapitaal beschikken dan hun grote multinationale tegenhangers. Deze kleine en middelgrote ondernemingen gaan dan ook minder snel zoeken naar een grensoverschrijdende samenwerking bij de rechtsfiguur van de Europese vennootschap.¹³⁹

b) *Informatieverstrekking*

De Europese wetgever en dus ook de Belgische wetgever, gezien de omzetting naar de wet van 8 januari 2012, zijn er in geslaagd om belang te hechten aan de informatieverstrekking aan werknemers en aandeelhouders. Het is de wetgever gelukt om deze informatie te vereenvoudigen met het oog op de bescherming van de werknemers en aandeelhouders, hoewel de wetsartikelen niet allemaal coherent werden aangepast.¹⁴⁰

c) *Vrijheid*

Door de Fusie-Richtlijn kan men min of meer zelf bepalen waar men de ontstane vennootschap zal vestigen. Dit heeft als gevolg dat men ook kan kiezen voor het gewenste vennootschapsrecht waaronder men zal ressorteren.¹⁴¹ Deze vrijheid geeft ook de mogelijkheid om te opereren in de meest gunstige lidstaten.

---

¹³⁸ Richtl.Raad nr. 2017/1132, 14 juni 2017 aangaande bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht, *Pb.L.* 30 juni 2017, afl. 169, 46-127.

¹³⁹ K. BYTTEBIER, *Handboek fusies en overnames*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 910

¹⁴⁰ J. VERMEYLEN en A. DAUWE, "De binnenlandse en de grensoverschrijdende fusie- en splitsingsprocedures na de wet van 8 januari 2012: een kritische analyse", *RW* 2012-13, 981.

¹⁴¹ K. MARESCEAU, "De Europese markt voor vennootschapsrecht: een (her)evaluatie van het vennootschapsrechtelijke harmonisatieprogramma", *TPR* 2015, 549-596 ; HvJ (Grote Kamer) 13 december 2005, nr. C-411/03, ECLI:EU:C:2005:762.

d) Vrije zetelverplaatsing

De Fusie-Richtlijn voorziet in de mogelijkheid om de onderneming met een statutaire zetel flexibel en vrij te laten verplaatsen in de Europese Unie. De richtlijn zorgt daarbij voor een mogelijke stap in de creatie van een éénheidsmarkt. De Fusie-Richtlijn zorgt namelijk voor de harmonisatie van het Europees vennootschapsrecht.¹⁴²

3. Pijnfactoren

e) Complexe regelgeving medezeggenschap werknemers

Artikel 133 van de Fusie-Richtlijn bepaalt dat de uit de grensoverschrijdende fusie ontstane vennootschap onderworpen is aan de regelgeving omtrent werknemerszeggenschap in de lidstaat waar deze vennootschap haar statutaire zetel heeft. In lid 2 van datzelfde artikel wordt bepaald dat deze regel in vele gevallen niet van toepassing is. In deze gevallen zal de werknemersparticipatie geregeld worden door Verordening (EG) nr. 2157/2001 en Richtlijn 2001/86/EG. Dit maakt de regeling voor werknemersparticipatie zeer complex en niet uniform, waardoor dit een groot struikelblok is bij het grensoverschrijdend fuseren.¹⁴³

f) Beperkte rechtszekerheid

Ondanks de bestaande regelgeving omtrent het wettelijk kader rond de grensoverschrijdende fusie, blijven er verschillen bestaan binnen Europa. De richtlijn geeft de grote principes weer, maar vele details worden niet uitgewerkt.¹⁴⁴ De Europese wetgeving is niet volledig zodat deze verplicht moet worden aangevuld bij bepaalde kwesties, door de keuze te laten aan de nationale wetgever.¹⁴⁵ De Europese wetgever heeft de bedoeling om de bijzondere regels van nationale wetgevers ter bescherming van werknemers, aandeelhouders, obligatiehouders en het algemeen belang niet aan te tasten, maar dit niet altijd te slagen.¹⁴⁶

---

¹⁴² A. UGLIANO, "The new cross-border merger directive: harmonisation of European company law and free movement", *EBLR* 2007, (585) 612.

¹⁴³ Art. 133 Richtl. Raad nr. 2017/1132, 14 juni 2017 aangaande bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht, *Pb.L.* 30 juni 2017, afl. 169, 46-127.

¹⁴⁴ F. PARREIN, "De wet van 8 juni 2008 en de grensoverschrijdende fusie", *RW* 2010-11, (306) 314.

¹⁴⁵ G. PALMAERS en A. GUBBELS, "De grensoverschrijdende fusie", *T. Fin. R.* 2008, (251) 274.

¹⁴⁶ K. BYTTEBIER, *Handboek fusies en overnames*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 307.

g) Onduidelijkheid

Vragen omtrent de prefusiecontrole en postfusiecontrole blijven onbeantwoord, wat hinderlijk is nu de nietigheid van de tot stand gekomen fusie wordt uitgesloten. Ook wordt betreurd dat er geen uitgewerkte procedure is omtrent de grensoverschrijdende splitsing.¹⁴⁷

h) Zetelverplaatsing

De grensoverschrijdende zetelverplaatsing bij een nationale vennootschap verschilt met een Europese vennootschap op het vlak van de uniformiteit van het toepasselijk recht. Bij een grensoverschrijdende zetelverplaatsing van een SE blijft de vennootschap onderworpen aan hetzelfde recht, namelijk de verordening. Bij de grensoverschrijdende zetelverplaatsing van een nationale vennootschap wijzigt de toepasselijke regelgeving daarentegen wel. Dit wil ook zeggen dat de rechtsvorm van de vennootschap, welke aangenomen werd door het nationale vennootschapsrecht van de emigratiestaat bij de oprichting, zal wijzigen in een andere rechtsvorm die beheerst wordt door het eigenzinnig nationale recht van de immigratiestaat.¹⁴⁸

4. NV versus SE bij grensoverschrijdende fusie in België

a) Verschillen

De SE vereist een minimumkapitaal van 120.000 EUR bij de oprichting. Bij de oprichting van een Belgische naamloze vennootschap is dit minimaal 61.500 EUR, wat een merkelijk verschil is.¹⁴⁹

De inschrijving en de openbaarmaking van de SE gebeurt zoals de naamloze vennootschappen in de lidstaat waar de SE haar statutaire zetel zal hebben. De inschrijving van de SE wordt ook in het Publicatieblad van de Europese Unie bekendgemaakt. Dit zorgt voor de verspreiding van de bekendheid van de SE.

---

¹⁴⁷ F. PARREIN, "De wet van 8 juni 2008 en de grensoverschrijdende fusie", *RW* 2010-11,(306) 314.

¹⁴⁸ J. FALCONIS, M. WYCKAERT, L. DE BROE, *Corporate Mobility in België en Europa*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 142.

¹⁴⁹ Art. 439 W.Venn.

De SE kan niet door natuurlijke personen maar wel door bestaande rechtspersonen opgericht worden. Deze rechtspersonen kunnen enkel een SE oprichten indien zij opgericht zijn conform de wetgeving van een EU-lidstaat en hun statutaire zetel en hoofdzetel in de EU hebben. Bij de oprichting van een nationale naamloze vennootschap in België geldt deze beperking niet.

b) Gering aantal SE's in België

Tot op heden zijn er slechts 10 SE's in België gevestigd. Een reden voor dit beperkt succes is het kleine aantal multinationale ondernemingen en het groot aantal kleine en middelgrote ondernemingen. Voor deze meerderheid van vennootschappen in België is de minimumkapitaalvereiste van 120.000 EUR samen met de andere oprichtingskosten en transactiekosten doorgaans te hoog. De onbekendheid van de Europese vennootschap in België bevordert het aantal SE's uiteraard niet. België is daarnaast ook een kleiner land met minder vennootschappen in het algemeen. Hierdoor wordt in België vaker gekozen voor een nationale naamloze vennootschap.

c) Kan regelgeving aangepast worden om het succes te vergroten?

Voor kleine en middelgrote ondernemingen zou er in de SE-verordening een lager minimumkapitaal kunnen voorzien worden. Dit zou de kleinere ondernemingen in de EU ten goede komen. Daarnaast zouden eenvoudigere en voordeligere fiscale bepalingen in de SE-verordening kunnen opgenomen worden, die de aantrekkingskracht voor de SE kunnen vergroten. Wegens de soevereine fiscale macht van elke lidstaat zal dit moeilijk te realiseren zijn.

II. Grensoverschrijdende contractuele samenwerking

1. Begripsomschrijving

a) *Belangrijkste kenmerken*

Dit deel is enkel van toepassing op de grensoverschrijdende contractuele samenwerking tussen een naamloze (handels)vennootschap naar Belgisch recht en een naamloze vennootschap uit een andere EU-lidstaat. Naamloze vennootschappen zijn kapitaalvennootschappen met een beperkte aansprakelijkheid en een vast kapitaal. De Belgische naamloze vennootschap heeft rechtspersoonlijkheid en wordt dus in de rechtsorde als zelfstandige juridische entiteit beschouwd. Handelsvennootschappen hebben als enig doel winst te creëren door het stellen van daden van koophandel. Deze vennootschappen kunnen te allen tijde contracteren met buitenlandse vennootschappen. Er zijn drie rechtsbeginselen die belangrijk zijn voor de grensoverschrijdende contractuele samenwerking, namelijk contractvrijheid, de bindende kracht van de overeenkomst en het consensualisme.¹⁵⁰

b) *Wettelijk kader*

De Belgische regelgeving omtrent vennootschappen kunnen teruggevonden worden in het Wetboek van Vennootschappen.¹⁵¹ Zowel burgerlijke vennootschappen met een burgerlijke activiteit als handelsvennootschappen die daden van koophandel stellen, worden in dit wetboek opgenomen. Het Belgisch handelsrecht regelt alle aspecten inzake handelaars en daden van koophandel (commerciële verrichtingen) meer specifiek wordt dit geregeld in het Burgerlijk Wetboek.¹⁵² Het Belgisch economisch recht wordt geregeld in het Wetboek van Economisch Recht en betreft alle wetgeving omtrent het verzekeren van veiligheid voor producten en diensten.¹⁵³ Naast de Belgische regelgeving is het verbintenissenrecht te relativiseren door de bescherming van grondrechten (Handvest van de Grondrechten van de EU, EVRM, Grondwet). Verder bevestigt

---

¹⁵⁰ I. CLAEYS, *Verbintenissenrecht*, 2015, Universiteit gent, 250.

¹⁵¹ W.Venn.

¹⁵² B.W.

¹⁵³ W.E.R.

of doorkruist het EU-recht (richtlijnen, verordeningen,..) de bestaande nationale privaatrechtelijke regelgeving.¹⁵⁴

2. Succesfactoren

In principe heeft een naamloze vennootschap de vrijheid om te contracteren wanneer en met wie men wil. Ook kan men de inhoud en de duur van het contract zelf bepalen. Dit wil zeggen dat het mogelijk is om met andere buitenlandse vennootschappen een contractuele verbintenis aan te gaan. De vrijheid van contracteren is een fundamenteel beginsel van het contractenrecht. Dit beginsel ligt vervat in de vrijheid van ondernemen en ondernemerschap in artikel II.3 en II.4 WER en artikel 16 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Daarnaast is de grootte van de onderneming niet van belang bij het contracteren met een buitenlandse vennootschap. Er is ook geen kapitaalvereiste bij deze samenwerking.

Partijen die een overeenkomst aangaan, zijn erdoor gebonden ("Pacta sunt servanda"). Dit zorgt voor zekerheid van de beloofde diensten of producten. Aangezien sancties zijn verbonden aan het vroegtijdig stoppen of het niet naleven van de overeenkomst, is de andere partij beschermd.

Een contract kan vervolgens ontstaan zonder aan bijzondere vormvereisten te moeten voldoen wanneer men het rechtsbeginsel van de contractvrijheid formeel interpreteert. Dit wordt ook wel het principe van consensualisme genoemd. Doorgaans is de loutere wilsovereenstemming hierbij voldoende om een contract te sluiten.

Een overeenkomst kan dus rechtsgeldig tot stand komen met geldige wilsovereenstemming, handelingsbekwaamheid en rechtsbekwaamheid. Daarnaast moet de overeenkomst beschikken over een geldig voorwerp dat geoorloofd, mogelijk en bepaald of minstens bepaalbaar moet zijn. Tot slot moet er ook een oorzaak voor de verbintenis aanwezig zijn.

Vervolgens zijn er weinig kosten verbonden aan deze contractuele samenwerking. De ondernemingen moeten met name geen oprichtingskosten en omzettingskosten

---

¹⁵⁴ I. CLAEYS, *Verbintenissenrecht*, 2015, Universiteit gent, 250.

betalen voor deze grensoverschrijdende samenwerking. Daarbij is er ook geen verplicht minimumkapitaal om te mogen contracteren met buitenlandse vennootschappen.

Tot slot zijn er ook geen complexe en tijdrovende formaliteiten nodig, aangezien er doorgaans geen inspraak van werknemers is bij het sluiten van een contract. De vennootschappen moeten dus geen rekening houden met inspraak van de werknemers en dienen ook geen tijd te spenderen om bepalingen hieromtrent te moeten naleven.

3. Pijnfactoren

In elke verbintenisrechtelijke context moet rekening gehouden worden met drie algemene rechtsbeginselen, namelijk (1) “*fraus omnia corrumpit*”, (2) het verbod van rechtsmisbruik en (3) het verbod van wetsontduiking. Deze beginselen kunnen de contractuele vrijheid beperken. Het eerste rechtsbeginsel bepaalt dat het verboden is om schade te berokken aan de ander of winst te creëren door bedrog of oneerlijkheid aan te wenden in zijn rechtshandeling. Onder het verbod van rechtsmisbruik verstaat men dat een persoon niet buiten de grenzen mag treden dan hoe een normaal zorgvuldig persoon van zijn subjectief recht zou gebruik maken. Tot slot beperkt het verbod op wetsontduiking de contractuele vrijheid wanneer een persoon wel binnen de grenzen handelt, maar toch op een onrechtmatige wijze handelt door de wet te ontduiken.¹⁵⁵

Het Europese imago van contracterende vennootschappen wordt niet bevorderd door dit alternatief voor een Europese vennootschap. Men kan dan wel grensoverschrijdende contractuele verbintenissen aangaan met andere lidstaten van de EU toch wordt dit nergens officieel bekendgemaakt.

Het alternatief heeft ook een beperkte reikwijdte en zwakkere stabiliteit en continuïteit, waarbij de partijen slechts gebonden zijn tot de inhoud van het contract en contracten doorgaans gemakkelijker opzegbaar zijn, zelfs mits sancties.

---

¹⁵⁵ I. CLAEYS, *Verbintenissenrecht*, 2015, Universiteit gent, 250.

Vervolgens is er doorgaans geen sprake van werknemersparticipatie bij een contractueel gebonden samenwerking. Dit kan voor het personeel als een nadeel ondervonden worden.

Bij een contractuele samenwerkingsvorm is er steeds een beperkte structurele en operationele integratie tussen de partijen.

Tot slot kan men stellen dat de grensoverschrijdende contractuele samenwerking geen volwaardig alternatief is ten opzichte van een juridische entiteit als een Europese vennootschap of een nationale naamloze vennootschap.

CONCLUSIE

De rechtsvorm van de Europese vennootschap is een zeer belangrijke ontwikkeling op het vlak van het vennootschapsrecht in de EU-lidstaten. Deze bijzondere rechtsfiguur laat vennootschappen toe om grensoverschrijdende herstructureringen gemakkelijker uit te voeren en over de grenzen heen soepeler samen te werken.

De Europese verordening draagt niet alleen bij tot de harmonisatie van het algemeen vennootschapsrecht in de EU, maar is daarenboven ook een mijlpaal voor de verbetering van de interne markt.

De grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen is onderworpen aan een Europese Fusie-Richtlijn, maar de vennootschap die overblijft is daarentegen volledig onderworpen aan de nationale wetgeving, waar deze vennootschap zich gevestigd heeft. Bij de grensoverschrijdende contractuele samenwerking wordt het contract onderworpen aan de wetgeving van één van de participerende vennootschappen. De alternatieven zorgen dus niet meteen voor een harmonisering van het vennootschapsrecht.

Verder is het Europees imago dat zorgt voor een aanzienlijke reputatie op mondiaal vlak één van de grootste troeven die eigen is aan de SE. Dit Europees imago is niet terug te vinden in de alternatieven voor de SE, die hierboven besproken werden. Bij de grensoverschrijdende fusie wordt een gewone nationale rechtsvorm behouden waardoor er geen bijzondere reputatie of geen grensoverschrijdend karakter verkregen wordt. De contractuele samenwerking tussen vennootschappen uit een verschillende EU-lidstaat benadrukt op geen enkele manier het grensoverschrijdende element aan de buitenwereld. De overeenkomst is beperkt tussen de ondertekende partijen en reikt enkel tot een specifiek afgebakend onderwerp.

Ook de mogelijkheid voor de Europese vennootschap om de statutaire zetel vrij te verplaatsen in de EU-lidstaten is een belangrijk motief voor veel vennootschappen om een SE op te richten. Deze zetelverplaatsing heeft het voordeel dat niet tot de ontbinding van de vennootschap en de oprichting van een nieuwe vennootschap moet overgegaan worden, zoals dit de regel wel is bij nationale vennootschappen. Deze geeft een enorme flexibiliteit en vrijheid aan de SE's om zonder veel formaliteiten de zetel te verplaatsen. Hiervoor wordt soms geopteerd om te genieten van fiscaal gunstigere opties.

De flexibiliteit van de Europese vennootschap uit zich ook in het feit dat de keuze wordt gelaten aan de oprichtende vennootschappen om het bestuur van de SE door een monistisch of

dualistisch stelsel te leiden. Daarnaast is er aan de participerende vennootschappen ook een breed gamma aan oprichtingsvormen voor de SE ter beschikking gesteld.

Door het vereiste minimumkapitaal, de oprichtingskosten en de transactiekosten die gepaard gaan met het oprichten van een SE, is deze rechtsvorm het aantrekkelijkst bij grote multinationale bedrijven, die binnenen/of vanuit Europa opereren. Kleine en middelgrote vennootschappen hebben meer moeite met deze vereisten en vinden gemakkelijker hun weg in de grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen.

Uit de empirische cijfers blijkt dat het grootste deel van de SE's opgericht is in Tsjechië. De verklaring hiervoor ligt bij de SE die een naamloze vennootschap is en waarbij de aandeelhouders dus anoniem blijven. Dit gegeven is verboden in Tsjechië en door een SE op te richten kunnen zij dit verbod ondermijnen. De empirische resultaten geven aan dat de oprichting van een SE middels een dochteronderneming de populairste is. Deze vorm van oprichting heeft zeer eenvoudige oprichtingsformaliteiten en kan zowel door publiekrechtelijke als privaatrechtelijke lichamen opgericht worden.

Waar de richtlijn omtrent de grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen een fiscale neutraliteit voorziet, ontbreekt dit in de SE-verordening. De Europese vennootschap heeft geen neutrale fiscale bepalingen voorzien waardoor de belastingstelsels van de individuele EU-lidstaten van toepassing zijn. Dit wordt doorgaans ervaren als een hinderpaal voor participerende vennootschappen.

De medezeggenschap van werknemers voor de Europese vennootschap is afzonderlijk geregeld in de SE-richtlijn. Deze garandeert een inspraakmodel, na onderhandelingen in een bijzonder onderhandelingsgroep over medezeggenschap in de SE, vóór de definitieve inschrijving van de SE. De richtlijn omtrent de grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen heeft een zeer complexe en uitgebreide regeling betreffende de medezeggenschapsregels van de werknemers in de uit de grensoverschrijdende fusie ontstane vennootschap.

Kortom kan de Europese vennootschap een interessant en efficiënt rechtsinstrument zijn. De voor- en nadelen die eraan verbonden zijn, moeten bekeken worden op een case-by-case basis.

BIBLIOGRAFIE

I. Wetgeving

- Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie van 25 maart 1957, *BS* 25 december 1957.
- Verord.Raad nr. 2137/85, 25 juli 1985 tot instelling van Europese economische samenwerkingsverbanden (EESV), *Pb.L.* 31 juli 1985, afl. 199, 1-9.
- Verord.Raad nr. 1435/2003, 22 juli 2003 tot het statuut van de Europese Coöperatieve Vennootschap (SCE), *Pb.L.* 18 augustus 2003, afl. 201, 1-24.
- Verord.Raad nr. 2157/2001, 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese Vennootschap (SE), *Pb.L.* 10 november 2001, afl. 294, 1-21.
- Richtl.Raad nr. 2001/86/EG, 8 oktober 2001 tot aanvulling van het statuut van de Europese Vennootschap met betrekking tot de rol van de werknemers, *Pb.L.* 10 november 2001, afl. 294, 22-32.
- Richtl.Raad nr. 2009/133/EG VAN DE RAAD, 19 oktober 2009 betreffende de gemeenschappelijke fiscale regeling voor fusies, splitsingen, gedeeltelijke splitsingen, inbreng van activa en aandelenruil met betrekking tot vennootschappen uit verschillende lidstaten en voor de verplaatsing van de statutaire zetel van een SE of een SCE van een lidstaat naar een andere lidstaat, *Pb.L.* 25 november 2009, afl. 310, 34–46.
- Richtl.Raad nr. 2005/56/EG, 26 oktober 2005 betreffende grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen (opgeheven door Richtl.Raad nr. 2017/1132, 14 juni 2017 aangaande bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht, *Pb.L.* 30 juni 2017, afl. 169, 46-127).
- Richtl.Raad nr. 2017/1132, 14 juni 2017 aangaande bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht, *Pb.L.* 30 juni 2017, afl. 169, 46-127.
- Richtl.Raad nr. 2013/36/EU, 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG Voor de EER relevante tekst, *Pb.L.* 27 juni 2013, afl. 176, 338–436.

- Richtl.Raad nr. 91/674/EEG, 19 december 1991 betreffende de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van verzekeringsondernemingen, *Pb.L.* 31 december 1991, 374, 7-31.
- Verslag (Comm.) over de toepassing van Verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE), 17 november 2010, COM (2010) 676 def.
- Wet van 17 september 2005 houdende diverse bepalingen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap, *BS* 26 oktober 2005.
- Wet van 10 augustus 2005 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap, *BS* 7 september 2005.
- Wet van 8 juni 2008 houdende diverse bepalingen, *BS* 16 juni 2008.
- KB van 1 september 2004 houdende tenuitvoerlegging van verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap, *BS* 9 september 2004.
- Decr.VI. 30 maart 2018 betreffende het beheer en de exploitatie van het havengebied van Gent en tot specifieke afwijkingen van het Havendecreet voor het havengebied van Gent, *BS* 6 april 2018.
- CAO nr. 84 van 6 oktober 2004, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap, gewijzigd door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 84 bis van 21 december, *BS* van 19 januari 2005.
- W.Venn.
- W.E.R.
- B.W.
- V.W.E.U.
- Burgerlijk Wetboek Boek 2 (Nederlands recht).

II. Rechtsleer

a) Boeken

- CLAEYS, I., *Verbintenissenrecht*, 2015, Universiteit gent, 290 p.
- COLOMBANI, J., FAVERO, M. et CAMUS, P., *La Societas Europaea/ La Société Européenne (SE)*, Paris, Joly, 2002, 180 p.
- DE GRAEVE, A., ROODHOOF, J. en WINDY, B., *Praktisch vennootschapsrecht*, Wommelgem, Van In, 2017, 199 p.
- DE KLUIVER, H.J., DUMOULIN, S.H.M.A., WITTEVEEN, P.A.M. e.a., *De Europese vennootschap (SE)*, Deventer, Kluwer, 2004, 312 p.
- EECKHOUTTE, W., *Sociaal Compendium arbeidsrecht 2017-2018*, Mechelen, Kluwer, 2017, 3.011 p.
- HIRTE, H. and TEICHMANN, C., *The European private company- societas privata europaea (SPE)*, Berlin, De Gruyter, 2013, 508 p.
- HOFKENS, J., MAEREVOET, K., VAN ENDE, K. en VAN VALCKENBORGH, F., *Nieuwe wetgeving: De Europese vennootschap*, Mechelen, Kluwer, 2005, 230 p.
- KOPPENOL-LAFORCE, M.E., BARTMAN, S.M., KÖNIG, Ph.H.F. e.a., *De Europese vennootschap in de praktijk (SE)*, Deventer, Kluwer, 2005, 244 p.
- MORBEE, K., GERNAY, T., en VEKEMAN, M., *Handboek voor Fiscaal recht 2017-2018*, Mechelen, Kluwer, 2017, 2292 p.
- OPLUSTIL, K., and TEICHMANN, C., *The European company-all over Europe: A state-by-state account of the introduction of the European Company*, Berlin, De Gruyter, 2012, 427 p.
- PEETERS, B., *Europees Belastingrecht*, Gent, Larcier, 2005, 851 p.
- RICKFORD, J., *The European company: developing community law of corporations*, Antwerpen, Intersentia, 2003, 154 p.
- STEINER, S., *Societas Privata Europaea : Perspektiven einer neuen supranationalen Rechtsform*, Frankfurt, Lang, 2009, 167 p.
- VAN VEEN, W.J.M., BELLINGWOUT, J. W., BLECOURT-WOUTERSE, M.A.D. e.a., *De Europese naamloze vennootschap (SE): een nieuwe rechtsvorm in het Nederlandse recht*, Deventer, Kluwer, 2004, 362 p.

b) Tijdschriften

- BYTTEBIER, K., *Handboek fusies en overnames*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 912.
- CASTELEIN, C., “De Societas Europaea, nuttig instrument of maat voor niets?”, *Jura Falc.* 2002-03, 41-76.
- DE MEULENEERE, I., “Eindelijk een Europese vennootschap”, *Juristenkrant* 2001, 13.
- DORSSEMONT, F., “Werknemersparticipatie in de Societas Europaea”, *De Juristenkrant* 2001, 13.
- EVRARD, M., GUBBELS, A. et DEROOCK, M., “La société européenne de droit belge”, *DAOR* 2004, 3.
- FALCONIS, J., WYCKAERT, M., DE BROE, L., *Corporate Mobility in België en Europa*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 142.
- LEMMENS, J., “Europese vennootschap uit de steigers”, *Acc.Bedr.M.* 2002, 9-10.
- MARESCEAU, K., “De Europese markt voor vennootschapsrecht: een (her)evaluatie van het vennootschapsrechtelijke harmonisatieprogramma”, *TPR* 2015, 549-596.
- PALMAER, G. en GUBBELS, A., “De grensoverschrijdende fusie”, *T. Fin. R.* 2008, 282.
- PARREIN, F., “De wet van 8 juni 2008 en de grensoverschrijdende fusie”, *RW* 2010-11,(306) 314
- PEETERS, J., “De rol van de werknemers in de Europese vennootschap.”, *R.D.S.* 2003, 323.
- PRINGOT, S., “De Europese vennootschap: de toepasselijke rechtsregels of de intrede van het nationaal vennootschapsrecht op de Europese scène”, *TBH* 2006, 358.
- UGLIANO, A., “The new cross-border merger directive: harmonisation of European company law and free movement”, *EBLR* 2007,(585) 612.
- VAN GERVEN, D., “Een overzicht van de rechtspersonen van Europees recht”, *TBH* 2006, 151-169.
- VAN GERVEN, D., “Editoriaal: We zijn op weg naar een eenvormig Europees vennootschapsrecht: het glas is halfvol.”, *TRV* 2011, 329.
- VAN VALCKENBORGH, F., “Europese vennootschap”, *NJW* 2006, 194-200.

- VERMEYLEN, J. en DAUWE, A., “De binnenlandse en de grensoverschrijdende fusie- en splitsingsprocedures na de wet van 8 januari 2012: een kritische analyse”, *RW* 2012-13, 981.
- VERSTRAETE, H., “Worden grensoverschrijdende reorganisaties gemakkelijker?”, *Fiscoloog* 2003, 1-5.
- WAUTERS, B., “Oprichting en openbaarmakingsformaliteiten”, *OVV* 2010, 10.
- WAUTERS, M., “Europese vennootschap: curiosum of katalysator voor een nieuwe harmonisatiegolf?”, *TBH* 2002, 157-160.
- X., “De trein van de Europese Vennootschap is vertrokken”, *De Venn.* 2002, 8-9.

III. Rechtspraak

- HvJ 1 oktober 2009, nr. C-575/08, ECLI:EU:C:2009:606.
- HvJ 9 maart 1999, nr. C-212/97, ECLI:EU:C:1999:126.
- HvJ 13 december 2005, nr. C-411/03, ECLI:EU:C:2005:762.

IV. Online bronnen

- “North Sea Port boekt recordoverslag”, www.tijd.be (consultatie 15 maart 2018).
- R. JACOBUS, “De havenfusie van Gent en Zeeland staat in de sterren geschreven”, *Ondernemers* 2018, 8. www.voka.be (consultatie 15 maart 2018).
- “Allianz wordt Europese vennootschap”, www.standaard.be (consultatie 5 april 2018).
- “Allianz Plans Buy Out of AGF Minority Shares; German Life Minorities”, www.insurancejournal.com (consultatie 5 april 2018).
- “Zalando opnieuw stap dichterbij beursgang”, www.tijd.be (consultatie 5 april 2018).
- A. CARLSON (2018) SE Companies in 2018. Workers' Participation Europe Network, ETUI. www.worker-participation.eu (consultatie 15 april).
- “De voor- en nadelen van de Europese vennootschap”, www.ondernemingsrecht-duitsland.nl (consultatie 20 april).
- “(Tsjechië) Paradijs voor duistere ondernemingen”, www.voxeurop.be. (consultatie 2 mei 2018).

BIJLAGEN

---

1. R. JACOBUS, “De havenfusie van Gent en Zeeland staat in de sterren geschreven”, *Ondernemers* 2018/9, p.8.
2. Besluit Gemeenteraad Stad Gent 23 oktober 2017.
3. Decr.VI. 30 maart 2018 betreffende het beheer en de exploitatie van het havengebied van Gent en tot specifieke afwijkingen van het Havendecreet voor het havengebied van Gent, *BS* 6 april 2018.
4. A. Carslon (2018) SE Companies in 2018. Workers' Participation Europe Network, ETUI.

ondernemers

OOST-VLAANDEREN

Een maandelijkse uitgave van Voka – Kamer van Koophandel Oost-Vlaanderen | Jaargang 18 | nummer 09 | September 2017

6 rechte doorzee
vragen aan
2 binnenvaart-
believers

Gentse haven
breekt alle
cijferrecords

“De havenfusie van Gent
en Zeeland staat in
de sterren geschreven”

DAAN SCHALK (HAVENBEDRIJF GENT)
EN JAN LAGASSE (ZEELAND SEAPORTS)

1 **Klimaatverandering**

VOORLOPER

4 **In beeld:
Kanaal Gent-Terneuzen**

BREEDBEELD

6 **Twee havenbazen over
de nakende havenfusie**

FOCUS

HAVENDOSSIËR

12 **De Gentse haven in zes
waterdichte cijfers**

Prof. dr. Notteboom:
“In toegevoegde waarde is
Gentse haven een topper”

DSV Solutions bouwt
nieuw distributiecentrum
voor healthcare

Fors investeringsnieuws
vanuit de Gentse haven

Gentse haven biedt onderdak
aan tijdelijke natuur

DFDS Seaways, goed voor
7,2% van Gentse zeetrafiëk

Euro-Silo en Marlux
doorzwommen al veel
binnenvaartwateren

Nieuwe zeeluis in
stroomversnelling

GWM Survey wikt en weegt
in de haven

34 **Arbeidsmarkt 4.0:
inspiratiesessies over
de HR van de toekomst**

Big Refresh: dag vol gratis
infosessies over actuele
thema's

175 jaar Voka Kamer van
Koophandel Dendermonde

Neem deel aan de Voka
fietsklassieker op 21 oktober

CONNECTIES

36 **Lauwers & Seutin fiscale
advocaten: Onverwachte
bezoekers zijn niet altijd
gemachtigde bezoekers
bij huisvisitatie**

Certifisc: Zijn de kosten
aftrekbaar bij een gratis woning
als loon?

ONDERNEMERS & CO

38 **Bakkerijspeler La Lorraine
opent hightech diepvries-
magazijn in Erpe**

Advocatenkantoor De Langhe
landt in Gent

Motoren Francoys neemt
sectorgenoot over

Verfgroothandel Schellaert
opent 4de vestiging in 2 jaar

Showpad gaat in zee met
Microsoft

4 Oost-Vlamingen dingen
naar Leeuw van de Export

BAMBOE

44 **Bedrijven ontdekken vloggers
en bloggers**

Cold calling: een koud kunstje
met de Afsprakenmaker

SKILLS

49 **Betaal ik te veel onroerende
voorheffing op mijn machines?**

SOS

50 **Vijf partners halen samen 5.000
vrachtwagens van de weg**

Stad Aalst en privésector
slaan handen in elkaar tijdens
Open Bedrijvendag

Mr Mallo neemt Mr Mellow over

A&S Solutions en Cipal
Schaubroeck bouwen aan
overheden van de toekomst

Hoe familiebedrijven zich
wapenen tegen disruptie

SAMEN STERK

56 **Voka Bilan: ING-ceo en Gentse
songschrijver maken mooie
weer**

Veel volk op passionele
Zomerfeesten

Netwekkers starten de
dag in golf- en countryclub
Oudenaarde

Fit worden én netwerken,
met Voka Fietst

PIXELS

61 **Alma mater UGent is 200 jaar
oud en viert feest**

Roxell blaast 50 kaarsjes uit

Vergokan is 35 jaar jong

MIJLPALEN

63 **Nieuwe leden stellen zich
in 1.000 tekens voor**

WELKOM

66 **Geert twittert**

GEERT D8

68 **Rudi De Kerpel gelooft niet
in hocus pocus-tewerkstelling**

WAARVAN SPRAKE

Daan Schalck (Havenbedrijf Gent) en Jan Lagasse (Zeeland Seaports)
blikken vooruit op grensoverschrijdende schaalvergroting

**“Gent en Zeeland delen
een focus op toegevoegde
waarde en werkgelegenheid.
Daarin zijn we anders dan
de andere havens”**

DAAN SCHALCK

**“Dit is een van
de economisch sterkste
havengebieden
van Europa”**

JAN LAGASSE

“De havenfusie van Gent en Zeeland staat in de sterren geschreven”

Zonder onvoorziene omstandigheden vormen Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports tegen het jaareinde één fusiehaven die qua volume meespeelt in de Europese top tien. “Als we kijken naar de toegevoegde waarde van onze industrie en logistiek dan worden we na Antwerpen en Rotterdam zelfs de Europese nummer drie”, analyseren ceo’s Jan Lagasse (Zeeland Seaports) en Daan Schalck (Havenbedrijf Gent).

TEKST: ROEL JACOBUS
FOTO: GERT SWILLENS

Weinig projecten beroerden de voorbije decennia het havenland-schap meer dan de fusieplannen van Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports. Tijdens de interviews voor het havendossier (*lees verder in deze editie*) hoorden we enkel positieve geluiden. Voor dit coversprek in het fraaie bezoekerscentrum aan de Rigakaaï krijgen we dan ook twee ambitieuze, optimistische havenbestuurders aan de tafel. “Economisch kun je de grens al niet meer zien, je voelt het alleen aan de staat van het wegdek”, grapt Jan Lagasse. “Geef ons dan maar Belgisch bier, zodat we de weg niet voelen”, plaagt Daan Schalck terug.

Hoever staat het fusiedossier?

Jan Lagasse: “Na een half jaar verkenning presenteerden we op 9 juni een fusieprotocol aan onze aandeelhouders. Dit protocol was eerder unaniem goedgekeurd door zowel de raad van bestuur van Havenbedrijf Gent als de raad van commissarissen van Zeeland Seaports. Op basis daarvan maakten we deze zomer een definitieve, totale fusieovereenkomst waarover onze aandeelhouders de komende maanden zullen beslissen.”

Daan Schalck: “Het fusieprotocol omvatte al vrij veel, onder meer een gezamenlijk strategisch plan. Het is de bedoeling om

op 1 januari 2018 de fusiehaven boven de doopvont te houden. In december worden de definitieve constellatie, de nieuwe naam en het logo bekendgemaakt.”

Hoe verschillend is jullie wettelijke vertreksituatie?

Jan Lagasse: “Tussen de goedkeuring van het fusieprotocol en de definitieve fusieovereenkomst moet nog behoorlijk veel werk geregeld worden. Bijvoorbeeld op het vlak van medezeggenschap is in Nederland het advies van een ondernemingsraad nodig en er moeten fiscale rulings voorbereid worden. Voor de verschillen in het wettelijke kader van de twee havenbedrijven zochten we naar compromissen waarin elke aandeelhouder zich kan vinden.”

Daan Schalck: “We moesten naar elkaar toe groeien. Zo werd van meet af aan een evenwichtige governancestructuur uitgeklaard, wat belangrijk is in het licht van de recente misstappen in openbaar bestuurde Belgische bedrijven (*verwijzend naar de affaires Samusocial en Publifin, rj*). Dit betekent wel een grote stap. Zo heeft bijvoorbeeld Havenbedrijf Gent nu een raad van bestuur met 18 leden waarvan 17 politici. We gaan naar een gezamenlijk toezichtorgaan met slechts acht leden waarvan maximum vier politici en minimum vier onafhankelijken. En dat voor een bedrijf dat dubbel zo groot is.” →

Bieden de bestaande juridische kaders aan weerszijden van de grens voldoende mogelijkheden voor de fusie of moeten wetten herschreven worden?

Daan Schalck: “Aan de Nederlandse zijde gaat het om een gewoon bedrijf – niettemin met overheidsaandeelhouders – dus daar is geen wetwijziging nodig. Aan het Vlaams Havendecreet zijn wel enkele minimale wijzigingen nodig om de fusie mogelijk te maken. Het is de bedoeling om een zogenaamde Societas Europaea (SE) op te richten. Dit is een Europese vennootschapsvorm voor fusies tussen bedrijven uit verschillende EU-lidstaten. De decreetwijziging zal voornamelijk nodig zijn omdat het Gemeentedecreet nog niet toestaat dat gemeenten en provincies in een SE participeren. In ons geval gaat het om onze aandeelhouders Gent, Evergem, Zelzate en de provincie Oost-Vlaanderen. We verwachten geen problemen, maar dit wetgevende werk vraagt de nodige tijd.”

Wat leerde u van de enige grensoverschrijdende havenfusie in Europa, met name tussen Kopenhagen (Denemarken) en Malmö (Zweden)?

Jan Lagasse: “We kopieerden een aantal zaken zoals het behoud van activa in de bestaande werkmaatschappijen omdat het voor de aandeelhouders comfortabel voelt dat de infrastructuur in nationale handen blijft. We namen ook de benadering inzake het statuut van de werknemers over en we leerden uit het proces. Je kunt niet alles in één keer integreren, je doet het beter gefaseerd.”

“Ondernemingen gaan sneller grensoverschrijdend werken als dat binnen eenzelfde havengebied kan gebeuren”

JAN LAGASSE

Daan Schalck: “Een belangrijke les uit het Deens-Zweedse model is dat je het best regelingen voor de lange termijn treft. Wat tussen Kopenhagen en Malmö niet met een langetermijnperspectief geregeld was, leidde vrij snel tot problemen. Probeer ook zo snel mogelijk een globale, eenvormige visie en een gemeenschappelijk belang te ontwikkelen.”

De fusie tussen Kopenhagen en Malmö gebeurde uit noodzaak: door de aanleg van de Oresundbrug vielen de ferry's uit de markt. Gaat het in Gent en Zeeland om een meer ambitieuze opportuniteit?

Jan Lagasse: “Daar ging het om een crisis terwijl wij vanuit een offensieve kracht denken. Dat is een groot verschil. Door onze havens te bundelen, ontstaat een sterker geheel in het belang van de bedrijven uit de regio.”

Daan Schalck: “De vergelijking met de Oresundbrug vloeit voort uit onze

samenwerking voor de nieuwe, grote zeesluis die in Terneuzen gebouwd wordt.”

Jan Lagasse: “Bij gezamenlijke infrastructuurwerken zie je wel vaker een positieve dynamiek ontstaan. Ook Tallinn (Estland) en Helsinki (Finland) kijken nu naar een samenwerking naar aanleiding van de bouw van een tunnel.”

Waren er sinds de aanleg van het kanaal Gent-Terneuzen in 1827 en de verbreding in de jaren 1960 al eerder fusieplannen?

Daan Schalck: “Voornamelijk op het einde van de 20ste eeuw werden toenaderingspogingen ondernomen. Maar die slaagden niet omdat de structuren er niet klaar voor waren. Het Havenbedrijf Gent was letterlijk nog een stadsdienst zonder autonome structuur en ook het zelfstandig bedrijf Zeeland Seaports was nog geen feit. Bovendien ging het toen om een politiek verhaal zonder voldoende economische bedrijfslogica van onderuit. Nu worden de

fusieplannen gedragen door de industrie die er een economische meerwaarde in ziet. Uiteraard met alle respect voor de politieke bestuurders die 20 jaar geleden al een correcte analyse maakten.”

Jan Lagasse: “Deze fusie stond in de sterren geschreven. Adviesbureau McKinsey, dat een studie verrichtte naar de synergieën, concludeerde: dit had al veel langer moeten gebeuren.”

Hoe is de Belgisch-Nederlandse verstandhouding? Of delen jullie vooral een historisch Vlaamse aard?

Jan Lagasse: “Los van de verschillende nationale achtergronden lopen onze havenculturen gelijk en dat maakt het makkelijker om als gelijken samen te gaan. Ten eerste mag je onze fysieke nabijheid zeker niet onderschatten: onze havens raken elkaar en delen hetzelfde water. Dankzij de Westerscheldetunnel (geopend in 2003, rj.) ontstond een grotere economische regio, niet alleen in Zeeland maar met bijkomende wegeninfrastructuur tot in het Gentse havengebied. Ten tweede hebben we door onze omvang een nabijheid tot de klanten, iets wat we zeker moeten behouden. Ten derde delen we een sterke combinatie van industriële en logistieke bedrijven. De logistieke spelers konden groeien dankzij de goederenbehandeling voor de industrie. In die strategische focus kunnen Gent en Zeeland elkaar versterken.”

Daan Schalck: “Hoewel wij feitelijk één economische regio vormen, worden de Vlaams-Nederlandse verschillen vaak uitvergroot en onterecht als een probleem gezien. Terwijl tussen Gent en bijvoorbeeld Zeebrugge of Antwerpen andere opvattingen bestaan over

hoe je met een haven omgaat. We hebben nu al veel met elkaar gepraat en al onze verschillen blijken overbrugbaar. De Westerscheldetunnel creëerde een homogeen transportgebied tussen Vlissingen, Borsele, Terneuzen en Gent. Onze fusiehaven zal net als in Antwerpen een linker- en een rechteroever hebben, met als enige verschil dat de Schelde hier iets breder is.”

Welke nuttige lessen neemt u mee uit het traject van fusiehaven Zeeland Seaports?

Jan Lagasse: “Ik was nog niet bij betrokken bij de fusie van de Havenschappen Vlissingen en Terneuzen in 1998. Maar ik zag later wel dat best practises van elkaar overgenomen werden. Daar zullen we ook nu op letten. Tegelijk stelde ik vast dat tien jaar na de Zeeuwse fusie geen ‘bloedgroepen’ meer bestonden, je kon niet meer zomaar zeggen wie uit welke organisatie kwam. Terwijl dit bij veel samenvoegingen het zwakke punt blijft.”

Van twee strategische nichehavens met elk rond 30 miljoen ton maritieme trafiek wil u naar een Europese toptienspeler van 60 à 70 miljoen ton. Welke accenten zult u leggen?

Daan Schalck: “Veel huidige accenten zijn ook die voor de toekomst. Uit de analyse bleek dat slechts 8 tot 10% van onze trafieken tot het concurrentiële domein met Antwerpen en Rotterdam behoort, idem met Zeebrugge. We willen een complementaire, gespecialiseerde nichespeler blijven, met aan de basis een sterke industriële component die we zelfs nog willen versterken. De gezamenlijke projecten van de bedrijven in ons industrieel weefsel – bijvoorbeeld de samenwerking tussen Dow en ArcelorMittal – zijn precies de reden waarom we willen fusioneren.”

DAAN SCHALCK (HAVENBEDRIJF GENT)

- Daan Schalck is sinds 2009 ceo van Havenbedrijf Gent. Deze master in de geschiedenis (UGent) werkte bij drinkwaterintercommunale TMWV (nu Farys) en het kabinet van toenmalig havenscheper Daniël Termont, was volksvertegenwoordiger voor SP.a, werkte bij E&Y en was algemeen directeur van een intercommunale voor de Oost-Vlaamse linkeroever.
- In 2000 werd de stedelijke havendienst een gemeentelijk autonoom bedrijf, in 2014 omgevormd tot de nv van publiek recht Havenbedrijf Gent.
- Aandeelhouders: gemeenten Gent, Evergem en Zelzate, provincie Oost-Vlaanderen.
- Vorig jaar 51 miljoen ton behandelde goederen waarvan 29,1 miljoen ton maritieme overslag en 21,9 miljoen ton binnenvaart.
- Het havengebied is 4.700 hectare groot en telt meer dan 300 bedrijven.

JAN LAGASSE (ZEELAND SEAPORTS)

- Jan Lagasse is sinds april 2014 ceo van Zeeland Seaports. Hij is master in de rechten (UGent) aangevuld met businessprogramma's aan Harvard en IMD. Hij werkte als jurist en internationaal manager bij o.m. Dow, Koninklijke Hoogovens en Corus (vandaag Tata Steel Europe) en de Nederlandse fabrikant van vliegtuigonderdelen Fokker Technologies.
- In 1998 fuseerden Havenschap Terneuzen en Havenschap Vlissingen, in 2011 verzelfstandigd tot de overheids-nv Zeeland Seaports.
- Aandeelhouders: provincie Zeeland, gemeenten Borsele, Terneuzen en Vlissingen.
- Vorig jaar 33 miljoen ton behandelde goederen.
- Het havengebied omvat meer dan 4.400 hectare en telt meer dan 200 bedrijven.

Daan Schalck: “Onze fusiehaven zal net als Antwerpen een linker- en rechteroever hebben, met als enige verschil dat de Schelde hier iets breder is.”

Jan Lagasse: “Laat me toevoegen dat we qua tonnage naar de top tien reiken, maar dat we qua toegevoegde waarde de derde haven van Europa worden. We spreken over 13 miljard euro toegevoegde waarde, na Rotterdam en Antwerpen met elk 18 à 19 miljard euro. Dit is een van de economisch sterkste havengebieden van Europa. Zeeland Seaports heeft veel activiteiten die niet aan tonnage gerelateerd zijn, bijvoorbeeld de scheepsbouw en de dienstverlening aan meer dan 30 offshore windturbineparken.”

Daan Schalck: “We moeten er niet flauw over doen: het klassieke verdienmodel van een havenbestuur is gebaseerd op gronduitgifte en tonnages. Maar daarnaast delen Gent en Zeeland een focus op toegevoegde waarde en werkgelegenheid. Daarin zijn we anders dan de andere havens.” →

Zijn jullie twee buitenbeentjes die elkaar vonden?

Jan Lagasse: “Het schrijven van de gemeenschappelijke strategie was de makkelijkste oefening.”

Daan Schalck: “De gemeenschappelijke kenmerken maakten het makkelijker om samen één strategisch plan te maken. Geen van ons beiden moest zijn DNA loslaten om iets totaal nieuws te beginnen. Ook de bedrijven kennen elkaar al lang en zijn vaak al in beide havens actief.”

Merkt u een toenemende dynamiek voor ondernemingen om de grens over te steken?

Jan Lagasse: “De juridische en fiscale hindernissen om grensoverschrijdend te werken, worden sneller aan de kant geschoven als dit binnen éénzelfde havengebied kan gebeuren. Dat zien we nu al. En zodra alles onder één havenbedrijf komt, met zowat alle vergunningverlenende instanties als aandeelhouder, worden industriële symbioseprojecten nog makkelijker.”

De fusiehaven komt in de schaalcategorie van Europese havens die meetellen voor de grote deepsea containerlijnen, de slagaders van de wereldtrafiek. Gaat u nu de oude Zeeuwse containerambities weer bovenhalen?

Jan Lagasse: “In ons strategisch plan namen we afscheid van de Westerschelde Containerterminal die we ooit wilden ontwikkelen. Dit belet niet dat er plaats is voor middelgrote containerterminals voor shortsea en binnenvaart. Zij kunnen de omringende deepsea containerhavens ondersteunen en hun problemen oplossen. We zien dit aan de drukke bezetting van de shuttles naar Rotterdam en Antwerpen. Een aantal omringende havens juichen daarom onze fusieplannen toe.”

“Dat wij een nieuwe toptienspeler durven creëren, zal andere Europese havens doen nadenken over samenwerking”

DAAN SCHALCK

Jan Lagasse en Daan Schalck:
“Dankzij onze gemeenschappelijke focus op industrie en logistiek kwamen we gemakkelijk tot een strategisch plan.”

Daan Schalck: “De zeer grote containerterminals worstelen met congestie door de drukte op en vlak bij de terminals. Wij kunnen dit helpen oplossen door hun containers snel af- en aan te voeren en te verwerken. Deze complementaire decongestie moet de grote havens niet als een bedreiging maar als muziek in de oren klinken. We kunnen de groten ook beter helpen om vrachtwagens van de weg te halen wanneer we een robuuste speler vormen in plaats van aparte, kleine havens te blijven. Onze schaalvergroting bevordert de modal shift.”

Van intermodaliteit gesproken, hoe staat het met de spoorverbindingen?

Jan Lagasse: “Bij Zeeland Seaports bedraagt de modal split per spoor slechts 6% terwijl de binnenvaart meer dan 50% haalt. Daarom staan in onze strategie evenals in het nationale Werkprogramma Zeehavens spoorprojecten zowel ten noorden als ten zuiden van de Westerschelde. Het gaat om de verbindingen Vlissingen-Antwerpen en Terneuzen-Gent. In het kader van de aangekondigde fusie vroegen en verkregen we hiervoor van Europa 650.000 euro steun.”

Daan Schalck: “Die Europese erkenning voor onze grensoverschrijdende spoorstrategie is een eerste fusiesucces avant la lettre.”

Treedt Gent door deze schaalvergroting toe tot het kransje havensteden waar internationale groepen hun (Europees) hoofdkwartier willen vestigen?

Daan Schalck: “Het is te vroeg om ons daarover uit te spreken en dat is ook niet de focus van onze fusie. We merken wel dat ons verhaal rondom besproken wordt. Als ik zo stout mag

zijn: ik denk dat deze fusie de havenwereld in beweging zal brengen. Dat wij het aandurven om een nieuwe toptienspeler te creëren, zal andere Europese havens doen nadenken over samenwerking.”

Jan Lagasse: “Iedereen zal binnen een nieuw evenwicht zijn eigen positie opnieuw moeten ijken. Wat Zeeland betreft, beseffen we dat Gent ons extra connecties met onderwijs, zorg en economie biedt. Maar dat staat voorlopig niet bovenaan onze agenda, want de fusie focust op de havenactiviteiten.”

Kan deze fusie een voorbode vormen van een integraal bestuur van alle Belgische en Nederlandse havens?

Daan Schalck: “België, Nederland en het aangrenzende Ruhrgebied hebben het potentieel om zich samen te promoten als de Europese logistieke en industriële regio bij uitstek. Met samenwerkingsverbanden valt veel meer te bereiken dan tegen elkaar te strijden. Dat besef bracht alvast ons fusieverhaal op gang. Ook de Vlaamse buitenlandpolitiek zit op dit spoor met de havens als een van de speerpuntsectoren.”

Haven en goed

De Gentse haven is een sterke motor van de Oost-Vlaamse economie. Ongeveer één job op zeven in onze provincie is aan de haven te danken. De haven doet het goed en het wordt steeds beter. In het tweede kwartaal van 2017 bereikte de haven zelfs een absoluut record voor de goederenoverslag in tonnage via zeevaart en ook de binnenvaart surft mee op de golven van de groei.

Ook de nieuwe sluis in Terneuzen, die de bestaande middelste sluis zal vervangen, komt eindelijk in een stroomversnelling en met het fusieakkoord tussen de havenbedrijven van Gent en Sealand Seaports (zie ook ons coververhaal) oogt de toekomst nog mooier. Deze cijfers spreken alvast boekdelen.

BRONNEN: HAVENBEDRIJF GENT EN NATIONALE BANK
TEKST: SAM DE KEGEL
FOTO: HAVENBEDRIJF GENT/TOM D'HAENENS

14,3 miljoen ton

Voor de goederenoverslag via zeevaart was het tweede kwartaal van 2017 het beste ooit met bijna **8,5 miljoen ton** (+15,5%). Forse stijgers zijn vaste minerale brandstoffen, voedingsproducten en veevoeder, chemische producten en landbouwproducten. Ook voor zeevaart én binnenvaart samen noteerde de haven een recordoverslag van **14,3 miljoen ton** (12,4% of 1,6 miljoen ton meer dan in 2016). Voor de eerste zes maanden van 2017 komt het totale goederenverkeer (zeevaart en binnenvaart samen) op **28,1 miljoen ton**, de beste jaarhelft ooit.

16.964 schepen

In 2016 werd 51 miljoen ton goederen (maritieme overslag 29,1 miljoen ton, binnenvaart 21,9 miljoen ton) vervoerd door 16.964 schepen (2.891 zeeschepen, 14.073 binnenvaartschepen).

4.700 hectare

Het havengebied omvat 4.700 hectare, 28 km kaaimuren, 130 km wegen, 212 km sporen.

55% via binnenvaart

Uit de jongste cijfers blijkt dat 55% van alle aan- en afvoer van goederen per binnenschip gebeurt. De trein is goed voor 11%, het aandeel van de vrachtwagens is gezakt naar 34%, het laagste peil ooit sinds de start van de tellingen.

64.457 jobs

De Gentse haven geeft werk aan 64.457 m/v: 27.809 directe en 36.648 indirecte banen, in een 300-tal bedrijven (2015). Toegevoegde waarde: 7,9 miljard euro (Bron: Nationale Bank 2015).

934 miljoen euro

De kostprijs van de nieuwe sluis in Terneuzen wordt geraamd op 934 miljoen euro. Ze zal schepen aankunnen met een lengte tot 427 meter, dat is vier voetbalvelden achter elkaar in de lengte.

gemeenteraad

Besluit

OPSCHRIFT

Vergadering van 23 oktober 2017

Besluit nummer: 2017_GR_00925

Onderwerp:

Deelneming van de Stad Gent in een Holding, die zal worden opgericht door Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports: ontwerp van fusieovereenkomst, statuten van de Holding, toetredingsovereenkomst, aandeelhoudersovereenkomst, aanvaarding van aandelen van de Holding en inbreng van de aandelen van het Havenbedrijf Gent als agio in de Holding - Goedkeuring

Beknopte samenvatting:

Aan de gemeenteraad wordt gevraagd :

- akte te nemen van :

- de waardering van het Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports;
  - de financiële, fiscale en juridische due diligence rapporten van Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports;
  - de voorgenomen oprichting van de Holding door Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports als fusiebedrijf, op basis van de bepalingen en onder de voorwaarden die zijn opgenomen in het ontwerp van de fusieovereenkomst;
- het ontwerp van de Fusieovereenkomst, inclusief de Statuten van de Holding, de Toetredingsovereenkomst en de Aandeelhoudersovereenkomst, goed te keuren;
- de overdracht van 1.455.600 aandelen V van de Holding met een nominale waarde van EUR 0,10 per aandeel, bij wijze van dividenduitkering in natura te aanvaarden, als en in de mate dat de Stad Gent bij decreet gemachtigd wordt om deel te nemen in een rechtspersoon via dewelke ze zal deelnemen in het Havenbedrijf Gent nv van publiek recht;
- de overdracht van de door de Stad Gent gehouden 162.170 B aandelen van het Havenbedrijf Gent, bij wijze van inbreng als agio (uitgiftepremie) aan de Holding goed te keuren als en in de mate dat de Stad Gent bij decreet gemachtigd wordt om deel te nemen in een rechtspersoon via de welke ze zal deelnemen in het Havenbedrijf Gent nv van publiek recht. Het bedrag van het agio wordt voorlopig vastgesteld op EUR 162.170.000, zijnde het bedrag van de boekhoudkundige waarde van de participatie van de Stad Gent in Havenbedrijf Gent. Het definitieve bedrag van het agio zal ten gepaste tijde voor aktenaam worden voorgelegd aan het college van burgemeester en schepenen
- akkoord te gaan met de afstand van de overdrachtsbeperkingen in de Statuten van het Havenbedrijf Gent, opdat de Holding 100% aandeelhouder wordt van het Havenbedrijf Gent;

- op het niveau van de Holding akkoord te gaan met de verdeling van de aandelen zoals opgenomen in de fusieovereenkomst, waarbij de huidige aandeelhouders van het Havenbedrijf Gent 50% van de aandelen van de Holding zullen houden en de Stad Gent in het bijzonder 1.455.600 aandelen (48,520% van de aandelen) zal houden;

- het college van burgemeester en schepenen te belasten met de uitvoering van de voorliggende beslissing en onder meer kennisgeving hiervan te verrichten aan het Havenbedrijf Gent, J.F. Kennedylaan 32, 9042 Gent.

Bevoegd: Mathias De Clercq

Bestemd voor:

- Commissie Haven, Economie en Financiën

DE GEMEENTERAAD

AANHEF

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

Het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, artikel 42, § 1.

De beslissing wordt genomen op grond van:

- Het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, artikel 2;
- Het Havendecreet van 2 maart 1999;
- Het Decreet van 11 oktober 2013 houdende de omvorming van het Havenbedrijf Gent tot een naamloze vennootschap van publiek recht.

Bijgevoegde bijlage(n):

- Overzicht van de bijlagen (informatief)
- Begeleidende Notitie
- Fusieovereenkomst_ FOVK met bijlage 2
- FOVK Bijlage 1 Fusieprotocol FPC voorblad (informatief)
- Fusieprotocol FPC
- FPC Bijlage I Intentieverklaring.pdf (informatief)
- FPC Bijlage II Visuele weergave structuur (informatief)
- FPC Bijlage III Contouren gezamenlijke strategie (informatief)
- FPC Bijlage IV Contouren integratie (informatief)
- FPC Bijlage V Governance matrix (informatief)
- FOVK Bijlage 2 Definities FOVK voorblad (informatief)
- FOVK Bijlage 3 Statuten Holding voorblad (informatief)
- Statuten Holding
- FOVK Bijlage 4 Toetredingsovereenkomst voorblad (informatief)

- Toetredingsovereenkomst
- FOVK Bijlage 5 Raamwerk Thermphos (informatief)
- FOVK Bijlage 6 ADO voorblad (informatief)
- Aandeelhoudersovereenkomst_ADO met annex 1
- ADO Annex 1 voorblad (informatief)
- ADO Annex 2 Beheersgebied Nederland (informatief)
- ADO Annex 3 Beheersgebied Vlaanderen (informatief)
- ADO Annex 4 Contouren gezamenlijke strategie (informatief)
- ADO Annex 5 Contouren integratie.pdf (informatief)
- ADO Annex 6 Besluiten van Gewicht (informatief)
- ADO Annex 7 Adressen voor kennisgevingen (informatief)
- FOVK Bijlage 7 Verklaringen HBG
- FOVK Bijlage 8 Verklaringen ZSP
- FOVK Bijlage 9 Geormerkte issues HBG
- FOVK Bijlage 10 Geormerkte issues ZSP
- FOVK Bijlage 11 Curve garantieplafond
- FOVK Bijlage 12 Kennisgevingen.pdf
- Financiële bijlage (informatief)
- Boekingsschema Stad Gent (informatief)

Volgende niet-digitale bijlagen kunnen ook geraadpleegd worden:

Volgende bijlagen kunnen geraadpleegd worden bij de Dienst Bestuursondersteuning:

- het fiscaal due diligence rapport van Deloitte d.d. 10 mei 2017;
- het fiscaal vendor due diligence rapport van Loyens & Loeff N.V. d.d. 3 mei 2017 en het fiscaal red flags rapport van Loyens & Loeff d.d. 3 mei 2017;
- het juridisch due diligence rapport inzake Project Eureka van Laga CVBA d.d. 10 mei 2017 en de samenvatting van het juridisch due diligence rapport inzake Project Eureka van Laga CVBA d.d. 10 mei 2017;
- het juridisch vendor due diligence rapport inzake Project Eureka van Loyens & Loeff N.V. d.d. 3 mei 2017 en de samenvatting van het juridisch vendor due diligence rapport inzake Project Eureka van Loyens & Loeff N.V. d.d. 3 mei 2017 en het juridisch red flags rapport inzake Project Eureka van Loyens & Loeff N.V. d.d. 3 mei 2017;
- het financieel due diligence rapport van Deloitte d.d. 23 mei 2017;
- het financieel due diligence rapport inzake Project Eureka van KPMG Advisory N.V. d.d. 30 mei 2017;
- het waarderingsrapport van Pointer d.d. 19 mei 2017; en
- het waarderingsrapport van Deloitte d.d. 31 mei 2017.
- door de stadsdiensten gestelde vragen en de hierop geleverde antwoorden

---

MOTIVERING

In de gemeenteraad van 25 november 2013 werd beslist om het Havenbedrijf Gent om te vormen van een autonoom gemeentelijk havenbedrijf naar een nv van publiek recht (hierna afgekort 'Havenbedrijf Gent'). De voornaamste redenen voor deze omvorming waren:

- de nood aan een versteviging van de kapitaalbasis omwille van een aantal grote investeringen die zich aankondigen (o.m. de bouw van een nieuwe zeesluis in Terneuzen en de uitbreiding van een aantal dokken);
- een verdere ontwikkeling van het havengebied over het grondgebied van de gemeenten Evergem en Zelzate;
- het eventueel aangaan van participaties en samenwerkingsvormen (bv. met andere Vlaamse Havenbedrijven, Zeeland Seaports, enz....)

Sedert deze omvorming vonden 2 kapitaalverhogingen plaats:

- In een eerste fase traden de gemeenten Zelzate en Evergem toe tot het Havenbedrijf Gent voor respectievelijk 93 en 19 aandelen. Dit werd goedgekeurd door de gemeenteraad in zitting van 26 september 2016 en vervolgens op 23 november 2016 door de buitengewone algemene vergadering van het Havenbedrijf Gent.
- In een tweede fase trad de Provincie Oost-Vlaanderen toe voor 4.822 aandelen. Dit werd goedgekeurd door de gemeenteraad in zitting van 26 juni 2017 en vervolgens op 4 juli 2017 door de buitengewone algemene vergadering van het Havenbedrijf Gent.

Thans is het Havenbedrijf Gent nog onderworpen aan de rechtspersonenbelasting. Er wordt van uit gegaan dat vanaf boekjaar 2018 het Havenbedrijf Gent onder de vennootschapsbelasting zal vallen.

Zeeland Seaports is een Nederlandse naamloze vennootschap, met enkel publieke aandeelhouders. Zeeland Seaports is onderworpen aan de vennootschapsbelasting.

Momenteel heeft de Stad Gent 162.170 B-aandelen bij het Havenbedrijf Gent (97,05 % van de aandelen). De andere aandeelhouders van het Havenbedrijf zijn de gemeente Evergem (93 A1-aandelen, 0,06 %) de gemeente Zelzate (19 A2-aandelen, 0,01 %) en de Provincie Oost-Vlaanderen (4.822 A3-aandelen, 2,89 %).

Aan de kant van Zeeland Seaports zijn de aandelen verdeeld tussen de Provincie Zeeland (50 %) en de gemeenten Vlissingen, Borsele en Terneuzen (elk 16,66 %). Deze aandeelhouders hebben hun aandelen verenigd in een Gemeenschappelijke Regeling.

De hierbij voorgestelde fusie tussen Havenbedrijf Gent (HBG) en Zeeland Seaports (ZSP), die gebaseerd is op pariteit, is een belangrijk moment voor beide ondernemingen, hun medewerkers, hun besturen én hun aandeelhouders. Belangrijk omdat het een grensoverschrijdende fusie is; een fusie van bedrijven waarvan de aandelen in handen zijn van publieke organen én omdat, gelet op de

taken die de ondernemingen uitoefenen en de synergiën die door de fusie worden gegenereerd, het effect en de voordelen van de fusie groter zullen zijn dan louter de optelsom van de individuele ondernemingen.

De gedachte aan een fusie is niet nieuw en de fusie is beslist niet overhaast tot stand gekomen. De thans voorliggende fusie-overeenkomst is het sluitstuk van veel gesprekken, rapporten en onderzoeken, die alle over de afgelopen jaren zijn (uit)gevoerd.

De Stad Gent, als belangrijkste aandeelhouder van het Havenbedrijf Gent, nam in haar bestuursakkoord 2013-2018 op: *“7.8. We zetten in een gemeenschappelijke strategie met Zeeland de grensoverschrijdende Kanaalzone op de economische wereldkaart en streven naar een structurele samenwerking tussen de Gentse haven en Zeeland Seaports.”* In haar strategisch plan 2010-2020 *“Samen groeien naar duurzame welvaart”* voorziet het Havenbedrijf Gent expliciet in het nastreven van een intense samenwerking met Zeeland Seaports, onder strategische doelstelling 18: *“We creëren een strategisch netwerk dat tegen 2020 geleid heeft tot een participatie of samenwerking met partners binnen en buiten het havengebied van Gent”*.

Voorafgaand economisch onderzoek toont aanzienlijke voordelen aan van dergelijke samenwerking op sociaal-economisch vlak, met name een vergroting van de toegevoegde waarde en werkgelegenheid in de regio. Een fusie leidt eveneens aantoonbaar tot optimalisatie van investeringen, meer efficiëntie en extra inkomsten. Als bijkomende positieve effecten worden een grotere naamsbekendheid, grotere innovatiekracht en een betere bediening van bestaande en toekomstige klanten geïdentificeerd. Op basis van het onderzoek is gekozen voor een fusie tussen beide havenbedrijven en niet voor een andere samenwerkingsvorm.

Op de Vlaams-Nederlandse top van 7 november 2016 te Gent ondertekenden de CEO's van het Havenbedrijf Gent en van Zeeland Seaports, in aanwezigheid van de ministers-presidenten Rutte en Bourgeois en de bevoegde Nederlandse en Vlaamse ministers, reeds een intentieverklaring gericht op de verkenning van een fusie tussen beide havens.

Op 9 juni 2017 werd de fusieverkenning, met de ondertekening van het fusieprotocol tussen Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports, tot een goed einde gebracht.

De Vlaamse Regering keurde op 7 juli 2017 haar vernieuwde strategienota voor de verdere samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland goed. De fusie tussen de Haven van Gent en Zeeland Seaports is daarin prominent opgenomen.

Het voormelde fusieprotocol werd ondertussen verder uitgewerkt in een ontwerp van fusieovereenkomst tussen de aandeelhouders van Zeeland Seaports (provincie Zeeland, Gemeente Vlissingen, Gemeente Terneuzen en Gemeente Borsele) en van het Havenbedrijf Gent (Stad Gent, Gemeente Evergem, Gemeente Zelzate en provincie Oost-Vlaanderen). Het ontwerp van deze fusieovereenkomst wordt nu – inclusief bijlagen – voorgelegd aan de gemeenteraad van de Stad Gent.

De begeleidende notitie bij het aanbieden aan hun respectievelijke aandeelhouders van de fusie-overeenkomst tussen Havenbedrijf Gent (HBG) en Zeeland Seaports (ZSP) geeft meer achtergrond en details bij de fusieovereenkomst en de toekomstige structuur.

De fusie vindt in 2 stappen plaats. In eerste instantie wordt de fusieovereenkomst getekend (Signing) waarin de modaliteiten zijn opgenomen en die aangeeft welke stappen genomen moeten worden om de fusie daadwerkelijk te implementeren en welke opschortende voorwaarden daar nog voor moeten worden vervuld. Pas na vervulling van deze voorwaarden wordt de fusie volledig geïmplementeerd (Completion). De fusieovereenkomst voorziet de volgende opschortende voorwaarden:

- wijziging van het decreet van 11 oktober 2013 houdende de omvorming van het Havenbedrijf Gent tot een naamloze vennootschap van publiek recht en zo nodig andere toepasselijke regelgeving op een zodanige wijze dat de fusie is toegestaan en kan worden geïmplementeerd zoals voorzien in de fusieovereenkomst;
- het visum van de havencommissaris;
- verkrijging van fiscale rulings (in Nederland en België);
- het ontbreken van gronden tot ontvlechting op datum van completion;
- geen overtredingen van de standstill verplichting voorzien in de fusieovereenkomst met een impact van meer dan EUR 10 mio;
- de onvoorwaardelijke en definitieve regeling omtrent Thermphos tussen Zeeland Seaports, de Provincie Zeeland en het Nederlandse rijk.

Gedane onderzoeken

- Iedere partij was verantwoordelijk voor haar eigen onderzoeken.

- Een voorafgaand onderzoek heeft zich gefocust op de mogelijke goedkeuring van Europese Commissie, de Nederlandse Autoriteit Consument en Markt en de Belgische Mededingingsautoriteit. De conclusie is dat de fusie niet vooraf moet worden aangemeld bij de Europese Commissie en/of de Nederlandse en Belgische mededingingsautoriteiten. Het kartelverbod verzet zich evenmin tegen een eventuele fusie.

- Vervolgens is in verband met vertrouwelijkheid besloten om op juridisch en fiscaal gebied een zogenaamde “vendor due diligence” uit te voeren, waar HBG een door haar aan te wijzen jurist/fiscalist de onderzoeken liet uitvoeren naar eigen juridische/fiscale situatie en ZSP hetzelfde deed.

Deze “vendor due diligence”-rapporten van HBG en ZSP zijn ter inzage aan de de betrokken aandeelhouders overgemaakt met inachtneming van bijzondere vertrouwelijkheidsafspraken; dit om anti-concurrentiebedingen niet te schaden. Daarbij is overeengekomen tussen HBG en ZSP dat de zeer klantspecifieke informatie niet tussen de ondernemingen (en hun respectieve aandeelhouders) kon worden uitgewisseld, maar enkel aan de respectieve adviseurs van beide havenbedrijven ter beoordeling zou worden voorgelegd.

- Voor het financiële luik is gekozen voor een “gewone” due diligence waarbij zowel ZSP als HBG ieder een “financial due diligence” hebben laten uitvoeren op de andere partij. Ook hiervan zijn de rapporten verstrekt aan de aandeelhouders.

- Ook ten aanzien van de waarderingen hebben beide partijen ieder met hun eigen adviseurs gewerkt en zijn er twee aparte rapportages gemaakt, elk voor eigen achterban. De risico's die in de due

diligence rapporten zijn gesignaleerd zijn - voor zover van enige substantie - meegenomen in de waardering en in het finale ontwerp van de fusie-overeenkomst middels het verrekenmechanisme.

- Tijdens deze voorbereidende onderzoeksfase droeg het project de naam "Eureka".

- Samengevat hebben de eigen onderzoeken uiteindelijk geleid tot de hiernavolgende rapporten:

- het fiscaal due diligence rapport van Deloitte d.d. 10 mei 2017;
- het fiscaal vendor due diligence rapport van Loyens & Loeff N.V. d.d. 3 mei 2017 en het fiscaal red flags rapport van Loyens & Loeff d.d. 3 mei 2017;
- het juridisch due diligence rapport inzake Project Eureka van Laga CVBA d.d. 10 mei 2017 en de samenvatting van het juridisch due diligence rapport inzake Project Eureka van Laga CVBA d.d. 10 mei 2017;
- het juridisch vendor due diligence rapport inzake Project Eureka van Loyens & Loeff N.V. d.d. 3 mei 2017 en de samenvatting van het juridisch vendor due diligence rapport inzake Project Eureka van Loyens & Loeff N.V. d.d. 3 mei 2017 en het juridisch red flags rapport inzake Project Eureka van Loyens & Loeff N.V. d.d. 3 mei 2017;
- het financieel due diligence rapport van Deloitte d.d. 23 mei 2017;
- het financieel due diligence rapport inzake Project Eureka van KPMG Advisory N.V. d.d. 30 mei 2017;
- het waarderingsrapport van Pointer d.d. 19 mei 2017; en
- het waarderingsrapport van Deloitte d.d. 31 mei 2017.

- De diensten van de Stad Gent hebben kennis genomen van de voormelde rapporten waarop zij in de gelegenheid zijn gesteld om bijkomende vragen te stellen aan Zeeland Seaports en haar adviseurs. Na overleg op 12 juli 2017 werd een antwoord geleverd op de door de Stad Gent gestelde vragen.

Waardering

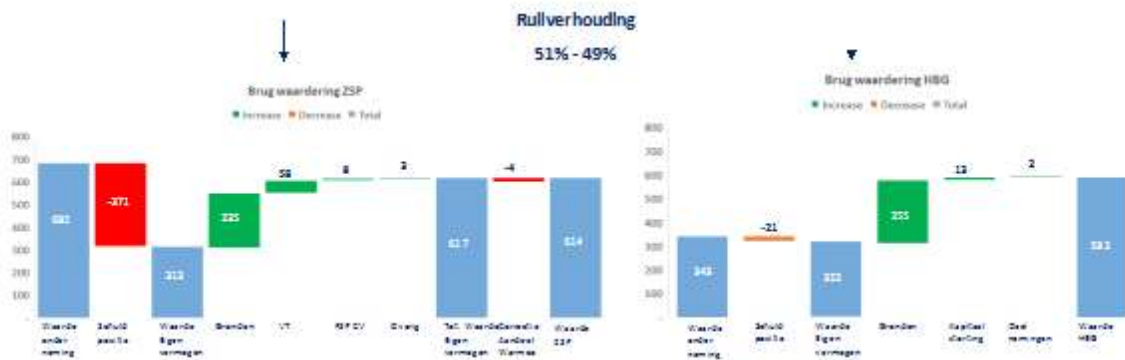
Naast andere (niet financiële) waardemeters die relevant zijn bij de beoordeling van fusie (zoals behoud en toename werkgelegenheid in de regio's), was het uitgangspunt van de waardering of pariteit in waarde tussen beide ondernemingen verdedigbaar is.

Bij het waarderen zijn voor zowel ZSP als HBG alle deelnemingen integraal meegenomen. Voor het bepalen van de waarderingen hebben de adviseurs gebruik gemaakt van algemeen erkende waarderingsmodellen, en met name van het "Discounted Cash flow-model". In dit model worden de toekomstige kasstromen van een onderneming contant gemaakt naar het heden, wat de ondernemingswaarde oplevert. Voorts werd rekening gehouden met de schuldpositie van beide bedrijven om de aandeelhouderswaarde te bepalen. Tenslotte werden de nog niet uitgegeven gronden gewaardeerd op basis van een (inschatting) van de prijs per m². Een en ander wordt nader toegelicht in de begeleidende notitie die als bijlage wordt toegevoegd bij dit besluit.

Binnen de waarderingen zijn er verschillen mogelijk, enerzijds door het gebruik van verschillende projecties en grondprijzen, anderzijds door gebruik te maken van verschillende rekenfactoren zoals bijvoorbeeld de rente waartegen verdisconteerd wordt. Beide adviseurs hebben in hun berekeningen gebruik gemaakt van dezelfde disconteringsrente, tegelijkertijd hebben ze beide een andere interpretatie gegeven aan de mogelijke prijs per m² van de nog uit te geven gronden. Dit leidt ertoe dat de absolute waardes zoals berekend door de financieel adviseurs uit elkaar liggen (zonder dat dit

de pariteit teniet te doet). Het verschil komt met name door een andere zienswijze over het waarderen van de niet uitgegeven grondposities. Tevens is op bepaalde onderdelen een andere - maar in de waardering zelf consistente- wijze van waarderen gekozen.

De waardering van Pointer/Talanton leidt tot een waarde van de aandelen van ZSP van in totaal EUR 614 mio en een waarde van de aandelen van HBG van in totaal EUR 592 mio. Dit betekent een verhouding van 51%/49% in de fusieonderneming.

De waardering van Deloitte leidt tot een waarde van de aandelen van ZSP van in totaal EUR 467 mio en een waarde van de aandelen van HBG van in totaal EUR 471 mio.

Dit betekent een verhouding van 50%/50% in de fusieonderneming voor beide partijen verdedigbaar is.

Beide waarderingen leiden tot de conclusie dat een fusie op basis van pariteit ook uitgaande van de financiële waarderingen, inderdaad mogelijk en verdedigbaar is. Het verschil in omvang van bedrijven in omzet, alsmede het verschil in operationele winstgevendheid (waar ZSP op beide vlakken beter functioneerde), leidt tot een hogere ondernemingswaarde voor ZSP. Echter de hoge schuld bij ZSP zorgt ervoor dat de waarde van de aandelen om en nabij de waarde van HBG komt te liggen.

Toelichting rond de gekozen structuur

Teneinde de samenwerking te stroomlijnen is er in het ontwerp van de fusieovereenkomst voor gekozen om op gelijkwaardige basis samen te werken binnen een Holdingstructuur: “A Merger of Equals”. Er wordt een Holdingstructuur gecreëerd waarbij de Holding de totaliteit van de aandelen aanhoudt, zowel in het Havenbedrijf Gent als in Zeeland Seaports. Het Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports worden dochters van deze Holding.

Om deze “Merger of Equals” te bewerkstelligen is in de verschillende vennootschapsorganen, in de directie, in het management, in het medezeggenschapsorgaan, etcetera telkens een pariteit nagestreefd.

De lokale overheden die deelnemen in het Havenbedrijf Gent (Stad Gent, Gemeente Evergem, Gemeente Zelzate en provincie Oost-Vlaanderen) en in Zeeland Seaports (provincie Zeeland, Gemeente Vlissingen, Gemeente Terneuzen en Gemeente Borsele) zullen deelnemen in de Holding. Hierbij wordt de pariteit tussen de Vlaamse overheden en de Nederlandse overheden gewaarborgd. Elk van beide groepen van aandeelhouders zal immers voor de helft deelnemen in de Holding.

Na grondig overleg is gekozen voor het oprichten van een Europese Vennootschap (SE, Societas Europaea) volgens de Verordening (EG) nr. 2157/2001 van de Raad van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap. Dit niet alleen om het internationale karakter van het fusiebedrijf te onderstrepen en om niet een rechtsvorm van een van beide landen te laten prevaleren, maar ook omdat het de mogelijkheid biedt de governance langs de gewenste lijnen van pariteit in te richten en de medezeggenschap van medewerkers te garanderen. Gekozen is om de zetel van de SE te vestigen in het midden van het gemeenschappelijke havengebied. De preciese keuze van de plaats moet nog gemaakt worden, maar dit zal in de gemeente Terneuzen, Sas van Gent zijn.

De keuze voor vestigingsplaats van de Europese Vennootschap in Nederland is hoofdzakelijk bepaald door fiscaal/financiële overwegingen. Aangezien beide havenbedrijven juridisch blijven bestaan, zullen beide havenbedrijven in België respectievelijk Nederland verder aan belasting (vennootschapsbelasting, BTW, etc.) onderworpen blijven. De fiscale behandeling van de dividenden uitgekeerd door de in Nederland gevestigde Europese Vennootschap is niet nadeliger dan een in België gevestigde Europese vennootschap.

Het Huis van de Vrije Schippers aan de Graslei in Gent zal gebruikt worden als vaste inrichting en wordt de locatie voor de internationale uitstraling van de fusiehaven.

Stappen bij het realiseren van deze structuur

Noch het Gemeentedecreet, noch het decreet van 11 oktober 2013 houdende de omvorming van het Havenbedrijf Gent tot een naamloze vennootschap van publiek recht laten in de huidige stand van zaken toe dat de Stad Gent participeert in dergelijke Holding. Om deze fusie mogelijk te maken is een specifiek decreet in voorbereiding dat het kader zal creëren voor de structurele samenwerking tussen het Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports. De beslissingen van de stad Gent in dit dossier zijn dan ook onderworpen aan de voorwaarde dat de Stad Gent bij decreet gemachtigd wordt om deel te nemen in deze rechtspersoon.

Om reeds met de uitbouw van de structuur te kunnen starten zal deze Holding initieel opgericht worden door het Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports met een beginkapitaal van EUR 300.000, waarbij zij elk voor 50% aandeelhouder zullen zijn van de Holding.

Eens het decreet de Vlaamse aandeelhouders van het Havenbedrijf Gent machtigt om deel te nemen in de Holding:

- zal het Havenbedrijf bij wijze van dividenduitkering in natura haar aandelen in de Holding overdragen aan haar eigen aandeelhouders (zijnde de Stad Gent, de gemeenten Evergem en Zelzate en de Provincie Oost-Vlaanderen);
- zullen de Stad Gent, de gemeenten Evergem en Zelzate en de Provincie Oost-Vlaanderen hun aandelen in het Havenbedrijf Gent, bij wijze van inbreng als agio (uitgiftepremie) aan de Holding overdragen. De operatie komt neer op een inbreng in natura in de Holding, zonder dat er nieuwe aandelen gecreëerd worden. De intrinsieke waarde van de aandelen verhoogt neemt uiteraard aanzienlijk toe ingevolge de inbreng als agio. Als gevolg van deze inbreng zal de Holding 100% aandeelhouder worden van Havenbedrijf Gent, die als naamloze vennootschap van publiek recht na de fusie zal blijven bestaan.

Aan Nederlandse kant gebeuren deze overdrachten op dezelfde wijze. Hierdoor wordt de Holding de houdster van de aandelen in het Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports. Door deze aandelenruil ontstaat het fusiebedrijf zonder dat er sprake zal zijn van overdracht van een onderneming in de juridische zin. In deze opzet vindt geen vervreemding van activa (terreinen, gebouwen en infrastructuur) plaats. De Zeeuwse activa blijven binnen Zeeland Seaports, de Vlaamse activa binnen het Havenbedrijf Gent.

Gelet op de verschillen in waarde tussen de berekeningen van Pointer/Talanton en Deloitte is er op dit ogenblik nog geen beslissing genomen over het bedrag van het agio (uitgiftepremie). Derhalve wordt het agio voor de inbreng door de Stad Gent in de Holding voorlopig vastgesteld op EUR 162.170.000, zijnde het bedrag van de boekhoudkundige waarde van de participatie van de Stad Gent in Havenbedrijf Gent. Het definitieve bedrag van het agio zal ten gepaste tijde voor aktenaam worden voorgelegd aan het college van burgemeester en schepenen.

Aandelen en organen van de Holding – besluitvorming binnen de Holding

Elk van beide groepen van aandeelhouders, Vlaamse en Nederlandse, zal voor de helft deelnemen in de Holdingvennootschap. Het maatschappelijk kapitaal van de Vennootschap zal EUR 300.000 bedragen, verdeeld in drie miljoen aandelen met een nominaal bedrag van EUR 0,10 elk, en is verdeeld in één miljoen vijfhonderdduizend (1.500.000) Aandelen N en één miljoen vijfhonderdduizend (1.500.000) Aandelen V.

Uitgaande van pariteit zijn na fusie de aandelen als volgt verdeeld:

AANDEELHOUDER	Aantal Aandelen	Percentage stemrecht in algemene vergadering van aandeelhouders
Stad Gent	1.455.600	48,520%
Gemeente Evergem	900	0,030%
Gemeente Zelzate	150	0,005%
Provincie Oost-Vlaanderen	43.350	1,445%
Totaal		50%
Gemeente Borsele	250.000	8½%

Gemeente Terneuzen	250.000	8⅓%
Gemeente Vlissingen	250.000	8⅓%
Provincie Zeeland	750.000	25,000%
Totaal		50%
Eindtotaal	3.000.000	100,000%

In de statuten is voorzien dat de aandelen V in het fusiebedrijf enkel gehouden kunnen worden door (en dus overgedragen aan) Vlaamse c.q. Belgische publiekrechtelijke lichamen. De door de Gemeenschappelijke Regeling te houden aandelen N in het fusiebedrijf kunnen enkel worden gehouden door (en dus overgedragen aan) Nederlandse publiekrechtelijke lichamen. Daarmee wordt ten allen tijde de verhouding 50/50 geborgd. Overdracht of uitgifte in strijd met deze kwaliteitseis is juridisch niet mogelijk.

De Stad Gent zal één vertegenwoordiger hebben voor de Algemene Vergadering, zoals heden ook het geval is voor haar huidige participatie voor het Havenbedrijf Gent. Deze zal door de gemeenteraad worden benoemd.

Om een eenduidige structuur te waarborgen is gekozen voor de instelling van een Toezichthoudend Orgaan of TZO. Het TZO houdt toezicht op de directie en geeft goedkeuring aan bepaalde besluiten van de directie (zie hierna). Het TZO is vergelijkbaar met een Raad van Commissarissen in Nederland en een Raad van Bestuur in België.

Het TZO zal paritair zijn samengesteld en bestaan uit 8 vertegenwoordigers, de ene helft voorgedragen door de houders van aandelen V en de andere helft door de houders van aandelen N. Binnen de door de aandeelhouders te benoemen vertegenwoordigers zullen er – per aandeelhoudersgroep - minimaal 2 onafhankelijken en ten hoogste twee politici worden benoemd. Bij de samenstelling van het TZO zal ook rekening gehouden worden met de wettelijke eis in Vlaanderen van genderdiversiteit en de richtlijn in Nederland.

Bij Completion dient het TZO te worden samengesteld. Aan Vlaamse kant zullen de leden van de TZO worden voorgedragen bij gemeenteraadsbeslissing. De gemeenteraad zal hiertoe opnieuw gevat worden.

Een bijzondere plaats is er voor de Gewestelijke Havencommissaris. Hij zal in de nieuwe structuur de vergaderingen van het TZO en de Algemene Vergadering kunnen bijwonen en zijn bevoegdheden volgens het Vlaamse Havendecreet kunnen uitoefenen.

De dagelijkse leiding van de Holding komt in handen van de huidige 2 CEO's van HBG en ZSP die het 'bestuur' (directie) van de Holding zullen uitmaken.

Het bestuur van het Havenbedrijf Gent en Zeeland Seaports wordt afgeslankt en via een personele unie in de bestuursorganen is er eenheid van bestuur met de Holdingvennootschap. Dit komt er concreet op neer dat de respectieve raden van bestuur van de dochters, na het onderbrengen van de havenbedrijven in de Holdingstructuur, zullen samengesteld zijn uit de leden van het bestuur van de Holding. Op deze manier wordt ervoor gezorgd dat het beleid op Holdingniveau doorstroomt naar de dochters en dat omgekeerd het beleid op dochterniveau ook naar Holdingniveau doorstroomt.

De statuten van HBG zullen worden aangepast aan de nieuwe structuur. Deze statutenwijziging zal worden doorgevoerd hetzij door de huidige aandeelhouders van HBG voorafgaand aan Completion,

hetzij, na overdracht van de aandelen op Completion, door de Holding als enige aandeelhouder van HBG. In het bijzonder zal worden voorzien dat 1/ de Holding aandeelhouder kan zijn van HBG en 2/ de governance structuur van het Havenbedrijf Gent wordt vereenvoudigd. Zo wordt de mogelijkheid gecreëerd om het directiecomité af te schaffen. Aangezien de gewijzigde statuten van Havenbedrijf Gent een aantal bepalingen zullen bevatten die niet voorzien zijn onder de huidige toepasselijke wettelijke bepalingen (waaronder de afschaffing van het directiecomité en een raad van bestuur van minder dan drie leden), kan de goedkeuring ervan pas uitwerking vinden als en in de mate dat de in de statuten opgenomen wijzigingen rechtsgeldig kunnen worden opgenomen.

De besluitvorming binnen de Holding is opgebouwd in 3 lagen. Besluiten waarvoor goedkeuring of besluit van aandeelhouders noodzakelijk is, besluiten waarvoor goedkeuring of besluit van het TZO nodig is en besluiten die de directie mag nemen zonder goedkeuring van een toezichhoudend orgaan.

Voor volgende beslissing is een besluit van de aandeelhouders dan wel voorafgaande goedkeuring aandeelhouders vereist:

- benoeming leden TZO middels bindende voordracht
- bepalen bezoldigingsbeleid directie en TZO, en van individuele leden TZO (quorum 76%)
- belangrijke besluiten (quorum van 76% vereist), betekent een besluit omtrent een of meer van de volgende onderwerpen:
  - wijziging van deze statuten;
  - ontbinding, juridische fusie of juridische splitsing van de Holding;
  - uitgifte van aandelen of het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen;
  - strategische samenwerking, joint ventures en/of overnames;
  - vervreemding van aandelen in Havenbedrijf Gent of Zeeland Seaports of het anderszins (doen) toelaten van enige andere (rechts)persoon als medeaandeelhouder in Havenbedrijf Gent /of Zeeland Seaports;
  - (des)investeringen ten bedrage van meer dan één/tiende ($1/10^e$) van het balanstotaal van de Holding;
  - bepalen van het dividendbeleid;
  - goedkeuren van lange termijn strategie 10 jaar en 4-jaar business plan indien wordt voorzien in starten wezenlijk andere activiteiten of in andere geografieën buiten het beheersgebied;
  - besluiten met een effect op de garantstelling van de gemeenschappelijke regeling;
- het vaststellen van de jaarrekening en de benoeming van een externe accountant;
- decharge aan het TZO en de directie.

Ten aanzien van stemrecht en besluitquorum is in de aandeelhoudersovereenkomst en de statuten van de Holding bij belangrijke beslissingen gekozen voor een hoog quorum van 76%: door dit hoge quorum behouden beide huidige grootaandeelhouders (zowel de stad Gent als de provincie Zeeland) de facto een veto en moet ook telkens 1 of meer gemeentes meebeslissen. Daarmee zal steeds gezocht moeten worden naar een brede consensus en een breed draagvlak tussen aandeelhouders en zijn er geen coalities mogelijk tussen een te beperkt aantal aandeelhouders.

Public affairs

Teneinde de publieke mandatarissen en de aandeelhouders zo veel mogelijk te betrekken bij het nieuwe fusiebedrijf zal een nieuwe functie Public Affairs worden opgericht. Deze functie zal twee taken kennen:

- Gemeenschappelijk: opzetten en verzorgen van een aandeelhouderscommissie. Dit zal een gemeenschappelijke commissie zijn waarin alle verkozen leden van gemeenteraden, raden en staten en provincieraad worden uitgenodigd.
- Bilateraal: dit behelst het geregeld overleg met aandeelhouders als bevoegd gezag. In dit overleg zal ruimte zijn voor adviezen van gemeenten en provincies, waar het gaat om een voorgenomen belangrijke ontwikkeling die specifiek hun eigen grondgebied aangaat.

Financiering - Garantie van de Nederlandse aandeelhouders

Op eind december 2016 was de schuldpositie van HBG en ZSP respectievelijk EUR 9,3 mio en EUR 371,2 mio. Ervan uitgaande dat het Advies Samsom zal worden geaccepteerd door alle partijen zal de financiering van ZSP in 2018/2019 met EUR 27 mio worden verhoogd ter dekking van de extra bijdrage inzake het Thermphos dossier, zie hierna.

De huidige financieringen van ZSP blijven bestaan en zullen worden meegebracht in het fusiebedrijf, met de bedoeling deze op termijn gradueel af te bouwen. Bij de verzelfstandiging van ZSP in 2010 heeft de Gemeenschappelijke Regeling zich garant gesteld voor de financieringen van ZSP. Deze garantiestelling blijft gehandhaafd, bovendien wordt voorgesteld deze garantie vervroegd te verlagen. Bij het daadwerkelijk van kracht worden van de fusie zal het garantieplafond eenmalig worden verlaagd met EUR 20 mio tot EUR 480 mio en bij de derde verjaardag zal er nogmaals een extra verlaging van EUR 20 mio plaatsvinden.

Gelet op het feit dat de financieringen onderdeel vormen van de fusie en meegenomen zijn in de waardering, vrijwaart de Holding de Gemeenschappelijke Regeling voor de verplichtingen uit hoofde van de garantiestelling indien niettemin een beroep zou worden gedaan op de garantie. Deze vrijwaringsverbintenis rust enkel op de Holding, en niet op de Vlaamse aandeelhouders. In de fusieovereenkomst is immers uitdrukkelijk opgenomen dat de Vlaamse aandeelhouders hierdoor zelf niet mede aansprakelijk worden voor de garantie van de gemeenschappelijke Regeling en dat zij eveneens geen verplichtingen op zich nemen om middelen ter beschikking te stellen aan Holding met het oog op de nakoming van haar vrijwaringsverbintenis.

Bijlage 3

belgiëlex.be - Kruispuntbank Wetgeving

[Raad van State](#)

ELI - Navigatie systeem via een Europese identificatiecode voor wetgeving

<http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/decreet/2018/03/30/2018030753/staatsblad>

[einde](#)

Publicatie : 2018-04-06

Numac : 2018030753

VLAAMSE OVERHEID

30 MAART 2018. - Decreet betreffende het beheer en de exploitatie van het havengebied van Gent en tot specifieke afwijkingen van het Havendecreet voor het havengebied van Gent (1)

Het VLAAMS PARLEMENT heeft aangenomen en Wij, REGERING, bekrachtigen hetgeen volgt:

Decreet betreffende het beheer en de exploitatie van het havengebied van Gent en tot specifieke afwijkingen van het Havendecreet voor het havengebied van Gent

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° Havendecreet: het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens;

2° Havenbedrijf Gent: de naamloze vennootschap van publiek recht Havenbedrijf Gent;

3° holdingvennootschap: de rechtspersoon, vermeld in artikel 3, via dewelke de stad Gent, de provincie Oost-Vlaanderen en de gemeenten op het grondgebied waarvan een deel van het havengebied van Gent ligt, kunnen deelnemen in het Havenbedrijf Gent.

De definities, vermeld in het decreet van 2 maart 1999, zijn ook van toepassing in dit decreet.

Art. 3. De stad Gent, de provincie Oost-Vlaanderen en de gemeenten op het grondgebied waarvan een deel van het havengebied van Gent ligt, zijn gemachtigd om rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen in een rechtspersoon met publiek- of privaatrechtelijke rechtsvorm naar Belgisch of buitenlands recht die deelneemt in het Havenbedrijf Gent.

Art. 4. § 1. In afwijking van artikel 5, § 1, van het Havendecreet kan de holdingvennootschap deelnemen in het Havenbedrijf Gent als:

1° alle aandelen van de holdingvennootschap, rechtstreeks of onrechtstreeks, alleen worden aangehouden door rechtspersonen met een publiekrechtelijk karakter, andere dan het Vlaamse Gewest;

2° minstens de helft van alle aandelen van de holdingvennootschap, rechtstreeks of onrechtstreeks, door rechtspersonen met een publiekrechtelijk karakter naar Belgisch recht worden aangehouden;

3° de gewestelijke havencommissaris met raadgevende stem kan deelnemen aan de vergaderingen van de algemene vergadering en de raad van bestuur of, in voorkomend geval, van het toezichthoudend orgaan van de holdingvennootschap zonder dat hij lid is van dat orgaan. De gewestelijke havencommissaris wordt ten minste zeven dagen op voorhand uitgenodigd voor alle vergaderingen van de algemene vergadering en de raad van bestuur of, in voorkomend geval, van het toezichthoudend orgaan van de holdingvennootschap en in kennis gesteld van het voornemen een nieuwe deelneming op te richten of aan te gaan, of om een deelneming in een filiaal te wijzigen. Bij de uitnodiging zijn de agenda en de stukken gevoegd. De holdingvennootschap stelt binnen twintig dagen de gewestelijke havencommissaris op de hoogte van de beslissingen van de algemene vergadering en de raad van bestuur of, in voorkomend geval, van het toezichthoudend orgaan;

4° de gewestelijke havencommissaris het recht heeft om met het oog op de uitvoering van zijn

toezicht te allen tijde ter plaatse inzage te hebben in al de boeken, brieven, notulen en, in het algemeen, alle documenten en geschriften van de holdingvennootschap. Hij kan van de voorzitter van de raad van bestuur of, in voorkomend geval, van de voorzitter van het toezichthoudend orgaan, alsook van het management alle ophelderingen en inlichtingen vorderen die hij nodig acht voor de uitvoering van dit toezicht.

In afwijking van artikel 646 van het Wetboek van Vennootschappen kan de holdingvennootschap alle aandelen bezitten in het Havenbedrijf Gent zonder beperking van duur en zonder hoofdelijk borg te staan voor de verbintenissen van het Havenbedrijf Gent.

§ 2. De gewestelijke havencommissaris kan in België de uitwerking opschorten van alle beslissingen van de algemene vergadering en de raad van bestuur of, in voorkomend geval, van het toezichthoudend orgaan van de holdingvennootschap, voor zover hij die beslissingen strijdig acht met dit decreet, met het Havendecreet, met de wettelijke bepalingen inzake de financiering van haveninvesteringen, met de besluiten die genomen zijn ter uitvoering van het Havendecreet of met de overeenkomsten die vermeld worden in artikel 40 van het Havendecreet.

Om beroep aan te tekenen tegen de beslissingen, vermeld in artikel 4, § 2, eerste lid, beschikt de gewestelijke havencommissaris over een termijn van acht vrije dagen, die ingaat op de dag waarop hij van de beslissing op de hoogte werd gesteld conform paragraaf 1, 3°.

Als de Vlaamse Regering binnen een termijn van twintig vrije dagen, die ingaat op dezelfde dag als de termijn, vermeld in het tweede lid, het besluit om de beslissing geen uitwerking te verlenen in België, niet uitgesproken heeft, wordt de beslissing waartegen beroep is aangetekend, definitief. De Vlaamse Regering betekent het besluit om de beslissing geen uitwerking te verlenen in België aan de holdingvennootschap.

§ 3. In dit artikel wordt verstaan onder gewestelijke havencommissaris: de gewestelijke havencommissaris, vermeld in artikel 23 van het Havendecreet.

Art. 5. Zolang de holdingvennootschap met toepassing van artikel 4 van dit decreet deelneemt in het Havenbedrijf Gent, kunnen de statuten van het Havenbedrijf Gent, in afwijking van artikel 5, § 3, eerste lid, van het Havendecreet, bepalen dat het Havenbedrijf Gent enkel bestuurd wordt door een raad van bestuur. De statuten kunnen in dat geval ook bepalen dat, in afwijking van artikel 518, § 1, eerste lid, van het Wetboek van Vennootschappen, de raad van bestuur van de naamloze vennootschap van publiek recht Havenbedrijf Gent uit minder dan drie leden bestaat.

Zolang de holdingvennootschap met toepassing van artikel 4 van dit decreet deelneemt in het Havenbedrijf Gent en de raad van bestuur of, in voorkomend geval, het toezichthoudend orgaan van die holdingvennootschap ten hoogste voor twee derde uit leden van hetzelfde geslacht bestaat, is artikel 5, § 3, vierde lid, van het Havendecreet niet van toepassing op de raad van bestuur van het Havenbedrijf Gent. Deze bepaling houdt op uitwerking te hebben op 1 januari 2022.

Kondigen dit decreet af, bevelen dat het in het Belgisch Staatsblad zal worden bekendgemaakt.
Brussel, 30 maart 2018.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

G. BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

B. WEYTS

Nota

(1) Zitting 2017-2018

Stukken: - Ontwerp van decreet : 1481 - Nr. 1

Verslag : 1481 - Nr. 2

Tekst aangenomen door de plenaire vergadering : 1481 - Nr. 3

Handelingen - Bespreking en aanneming: Vergadering van 28 maart 2018.

[begin](#)

The research network on worker participation in the European Company (SE)

SE Companies

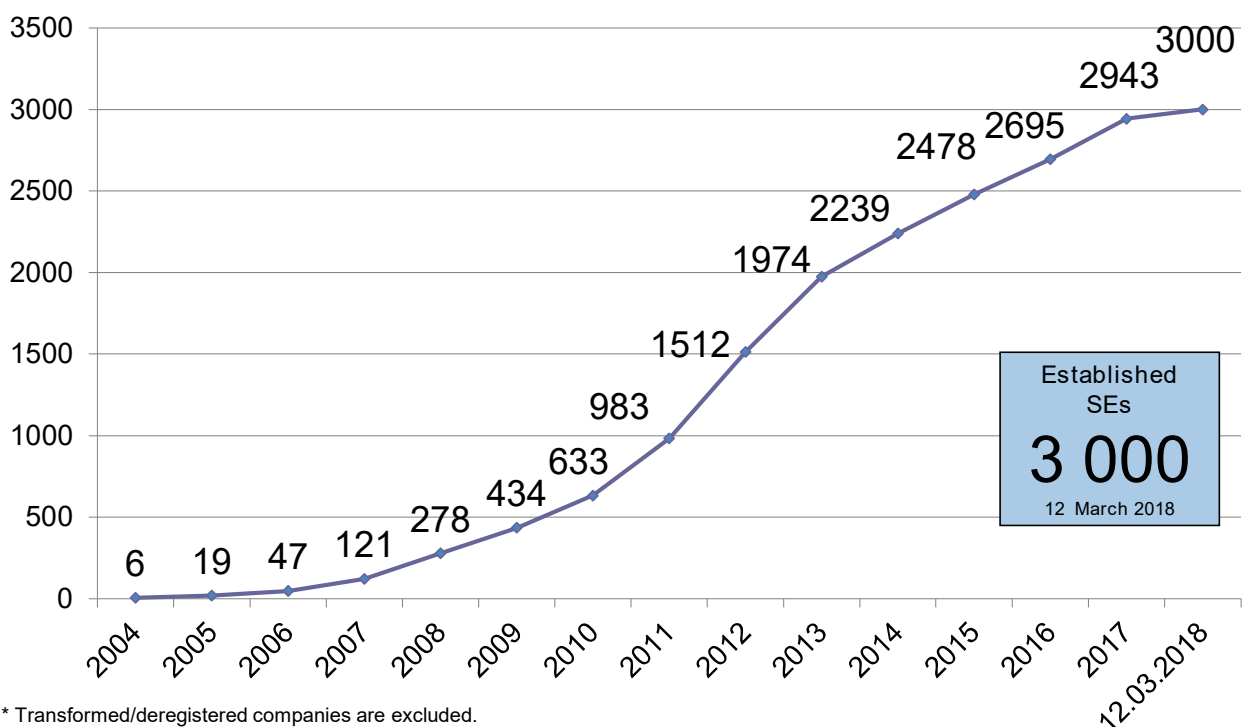
BOLOGNA 2018-03-12/13

Anders Carlson

etui.

Total number of registered European Companies (SEs) by year of establishment (2004 – 12.03.2018) *

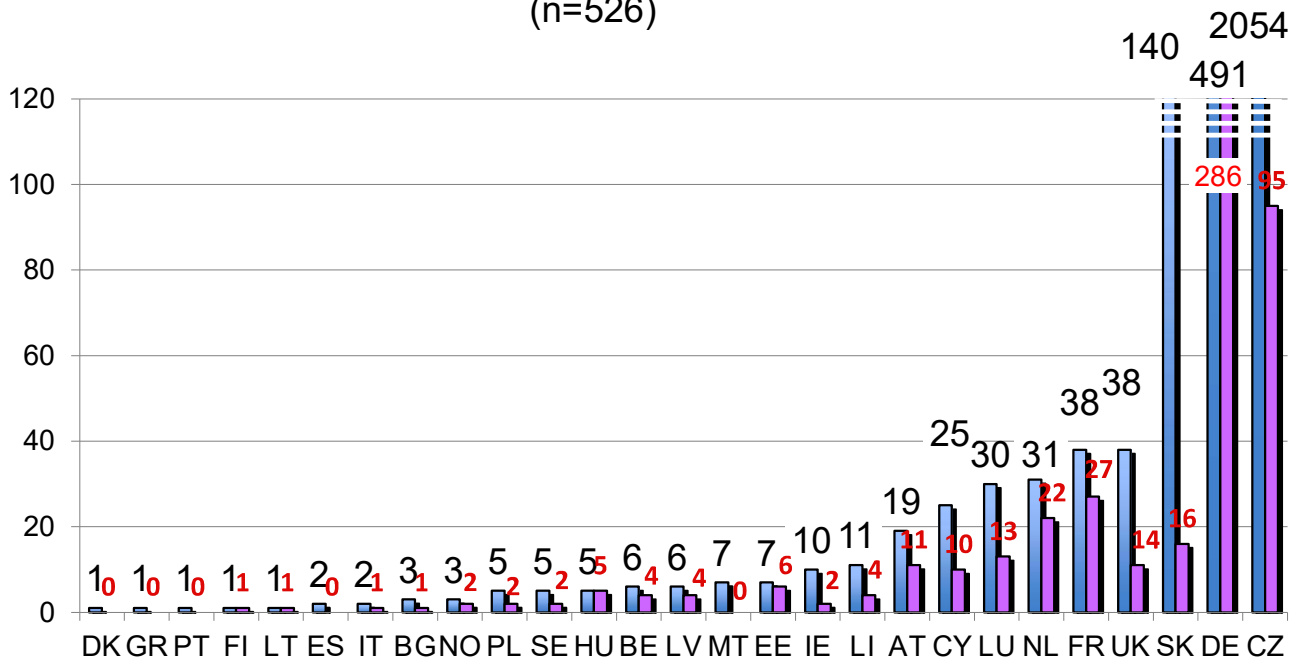

* Transformed/deregistered companies are excluded.

Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (12 March 2018)

2 943 European Companies (SEs), registered in 27 countries

■ Number of SEs per country ■ Number of identified SEs with >5 employees (n=526)

Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (31 December 2017)

3

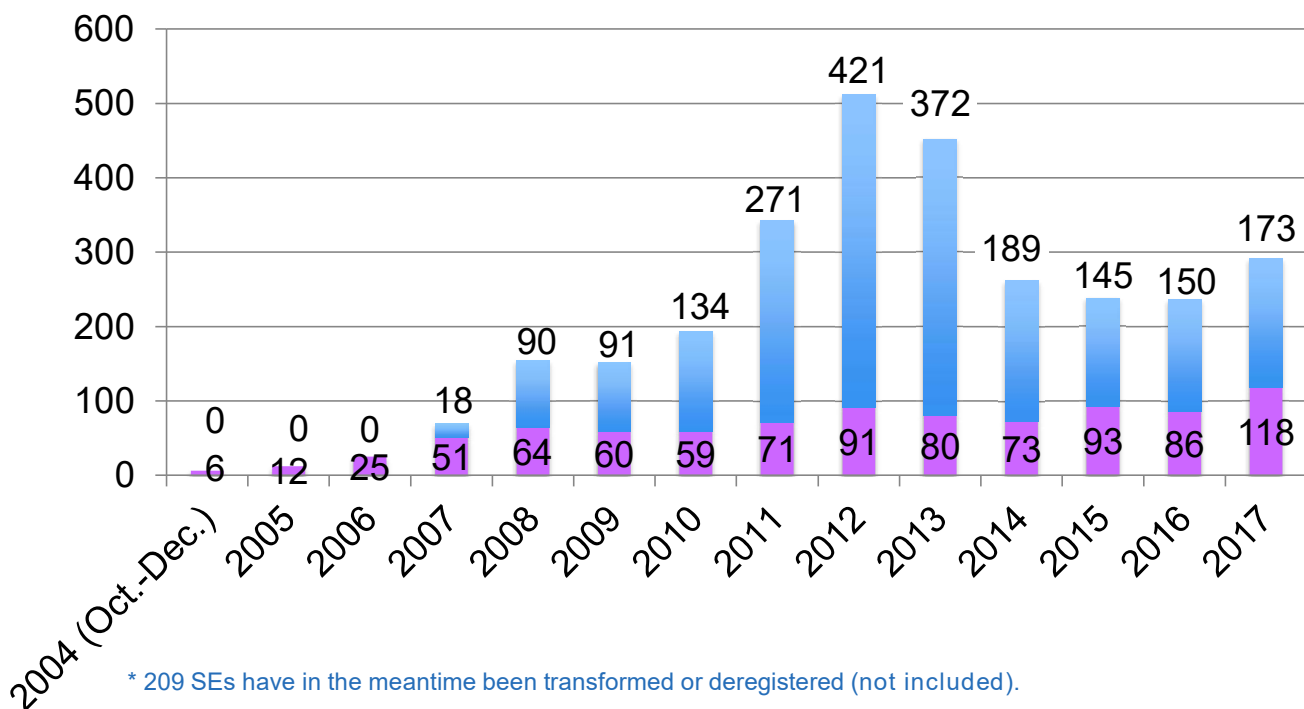
© etui (2018) sefactsheets@etui.org

Current state of SE founding

Number of new SE registrations per year (2004-2017) (n=2943)*

■ Other EEA countries ■ Czech Republic

Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (31 December 2017)

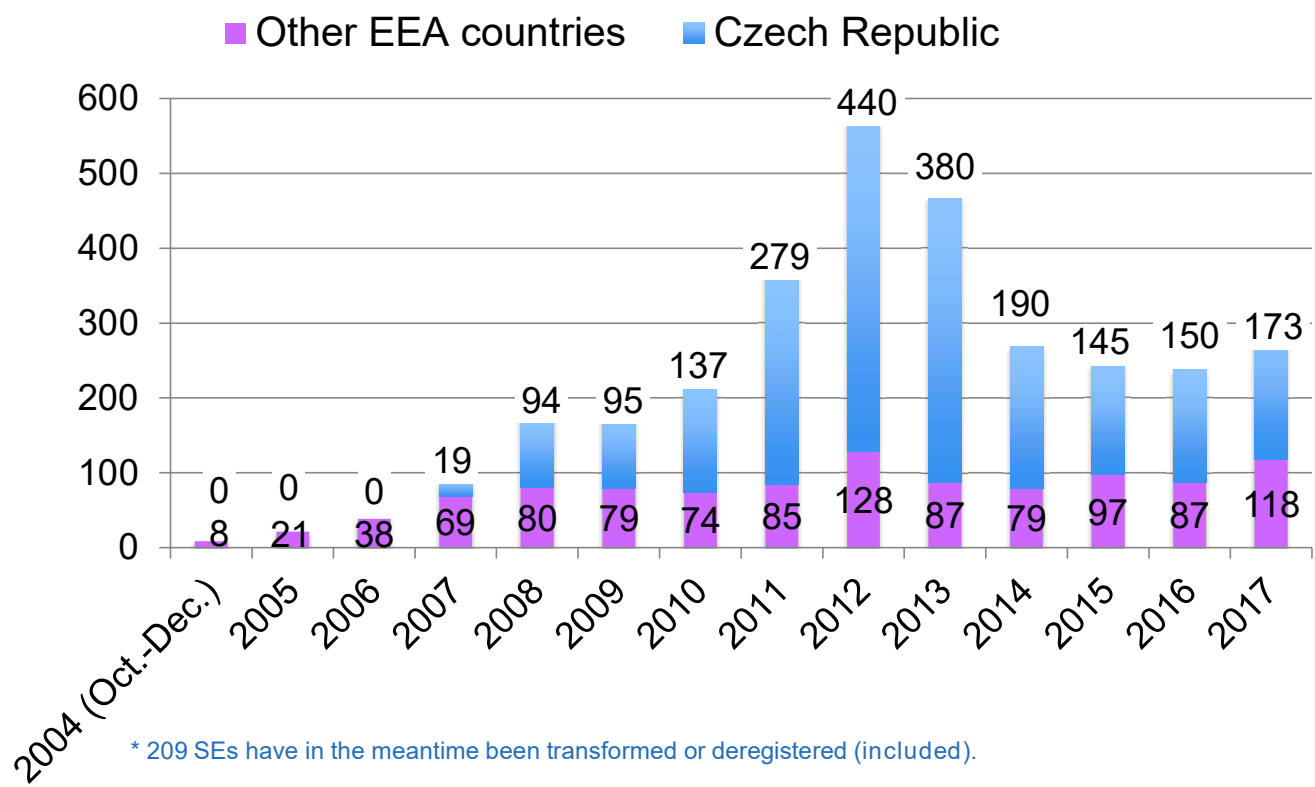
4

© etui (2018) sefactsheets@etui.org

Current state of SE founding

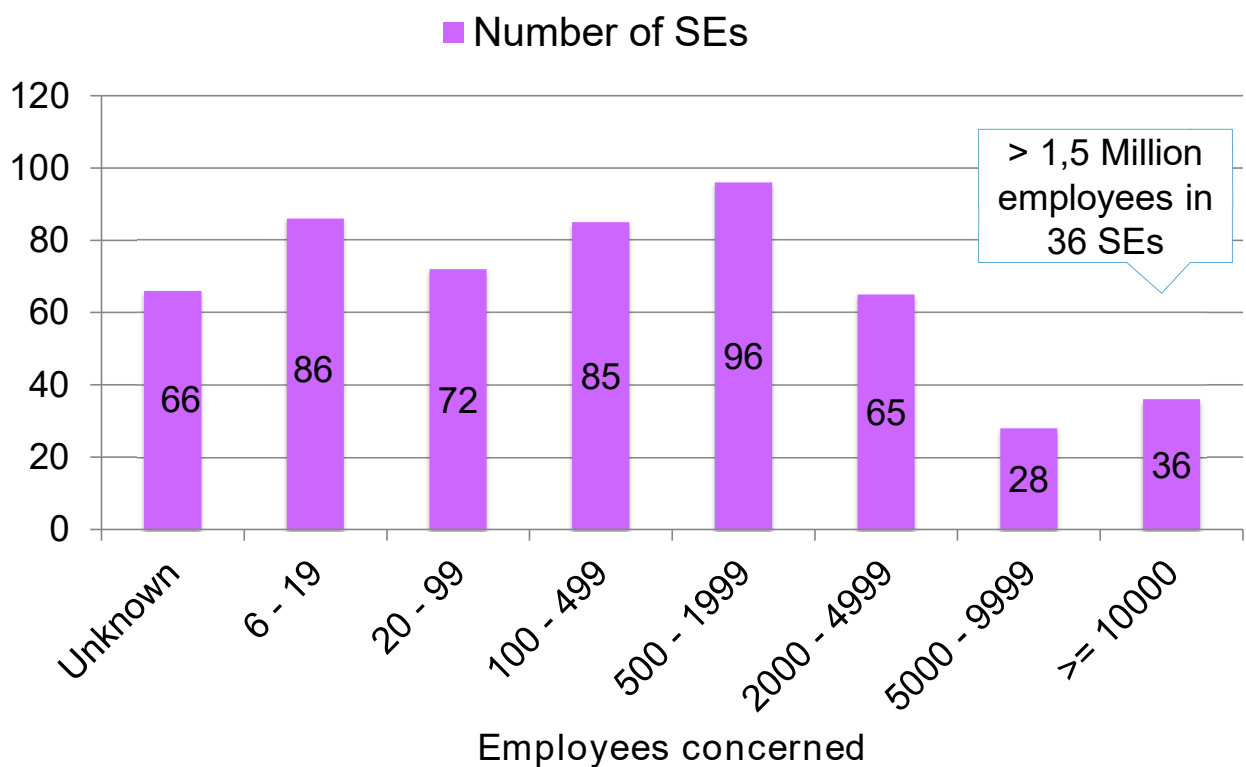

All SE registrations per year (2004 - 2017) (n=3152)*

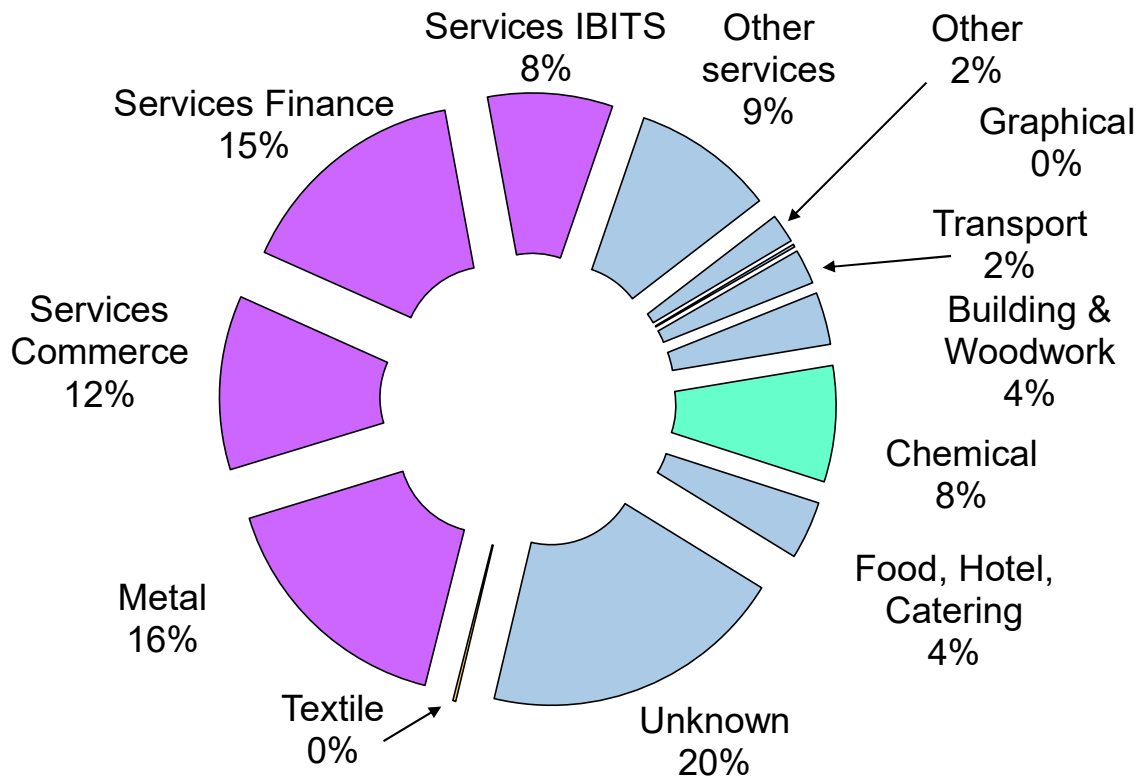
Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (31 December 2017)

Employees in NORMAL SEs (2004 – 12.03.2018) (n=534)

Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (12 March 2018)

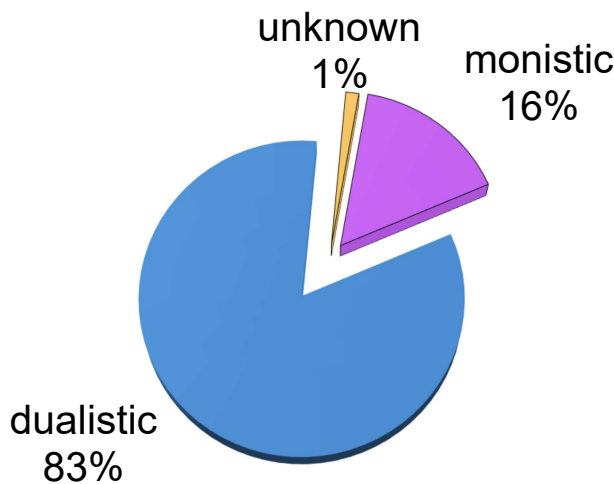
Sectors in which (normal) SEs have been set up (n=526)

Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (31 December 2017)

7

Board structure of SEs (n=2 943)

	MON.	DUAL.	Not known
CZ	56	1998	-
DE	222	258	11
AT	12	6	1
UK	37	1	-

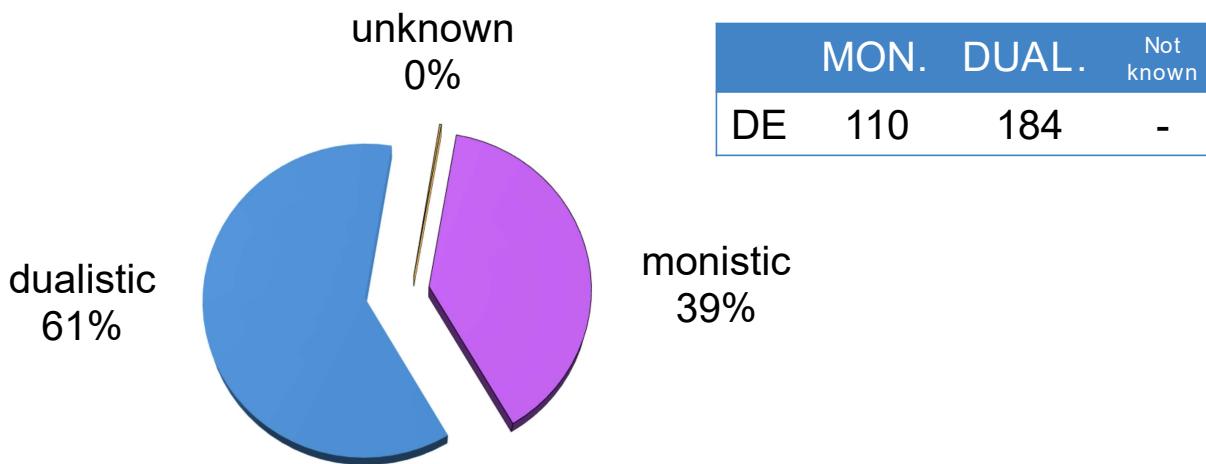
Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (31 December 2017)

Largely path dependent, but with some flexibility. Changes in corporate governance also after SE registration is possible.

8

Board structure of NORMAL SEs (n=534)

Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (12 March 2017)

Largely path dependent, but with some flexibility. Changes in corporate governance also after SE registration is possible.

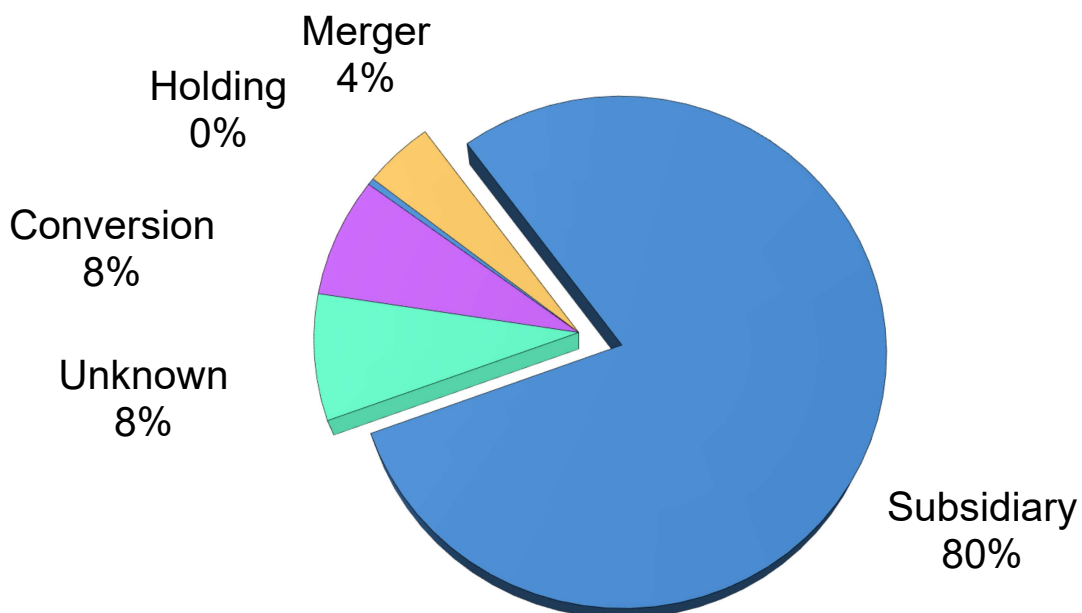
9

© etui (2018) sefactsheets@etui.org

Current state of SE founding

SEEurope* etui.

Forms of foundation (n=3 000)

Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (12 March 2018)

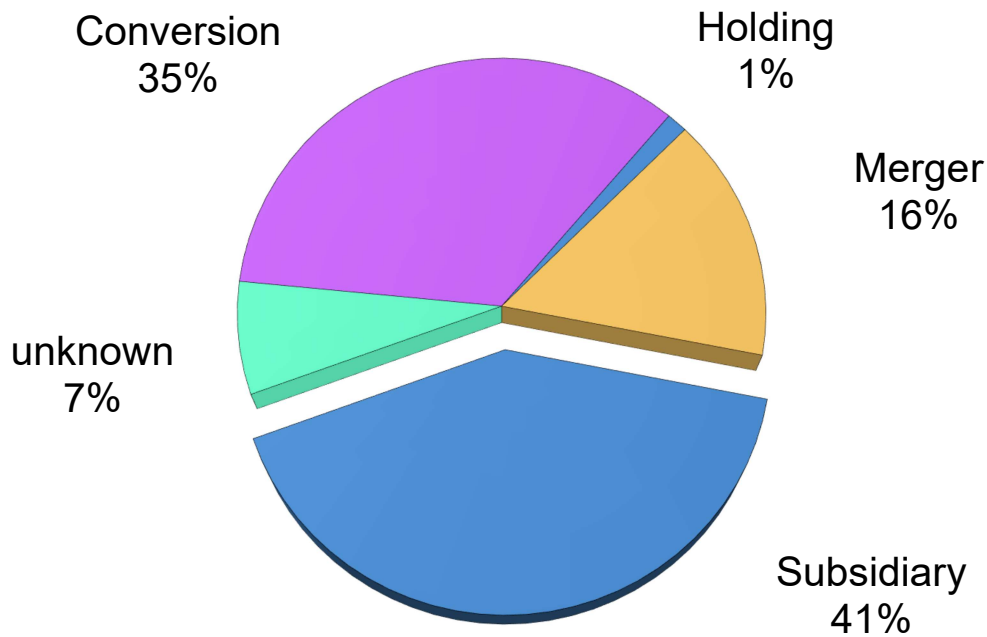
10

© etui (2018) sefactsheets@etui.org

Current state of SE founding

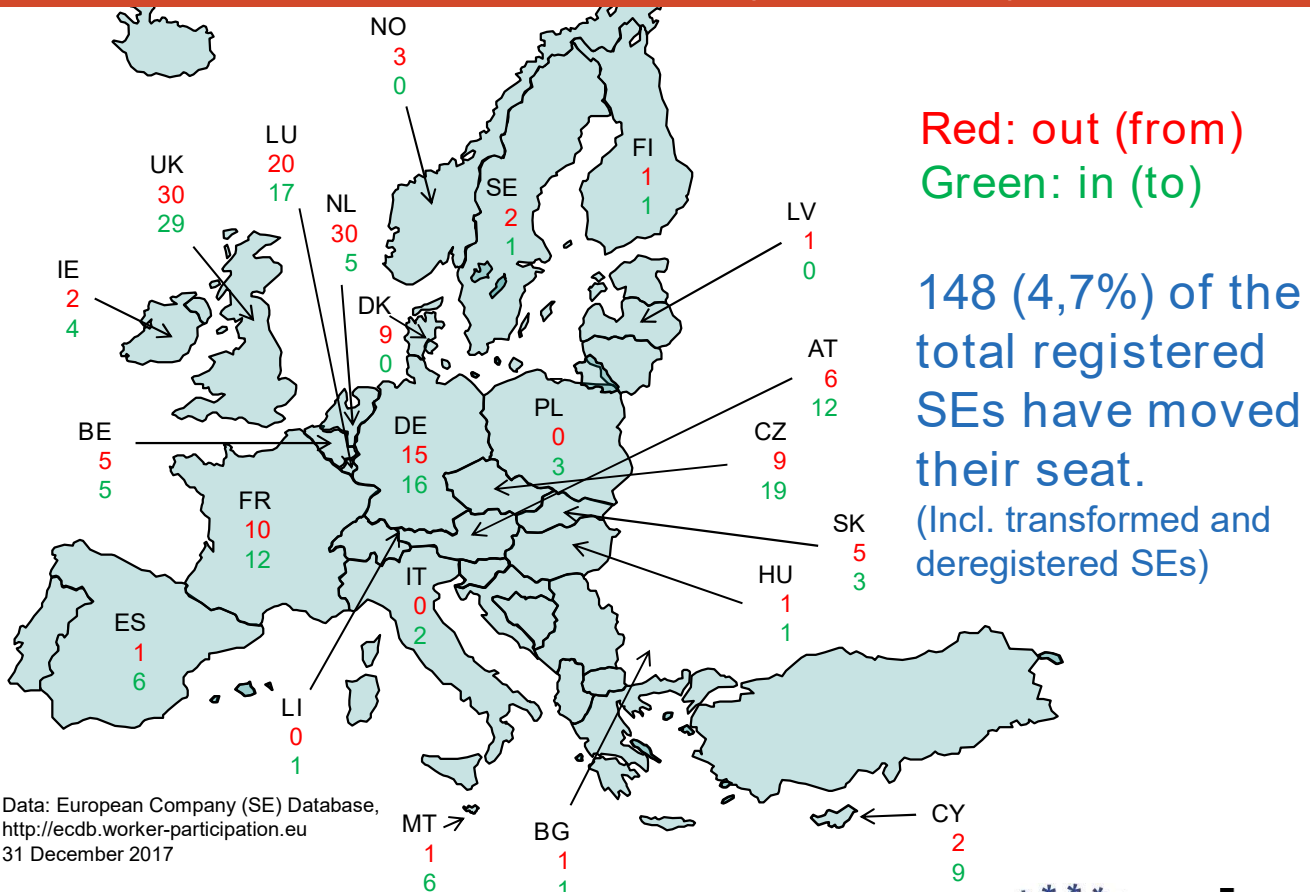
SEEurope* etui.

Forms of foundation of (identified) normal SEs (n=534)

Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (12 March 2018)

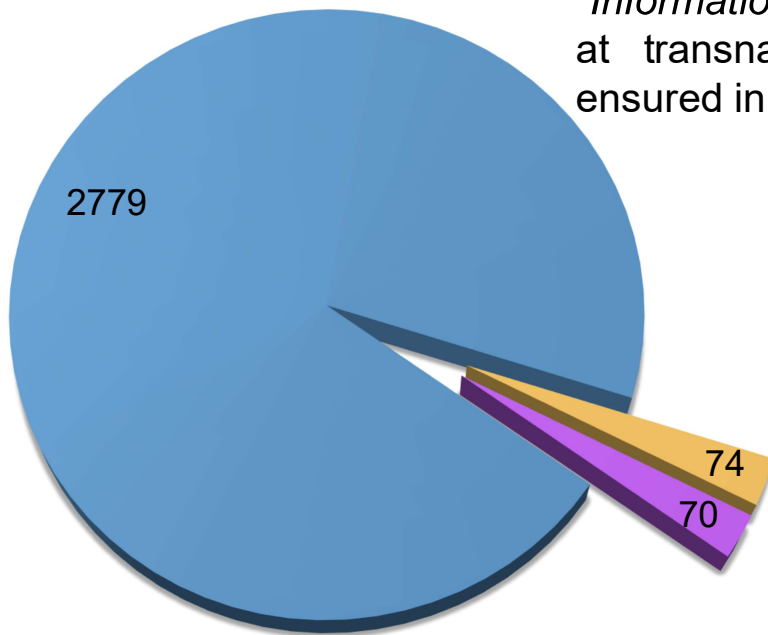
Cross-border transfer of seat of SEs (2004 - 2017)

Employee involvement in SEs (n=2 943)

“Information and consultation procedures at transnational level should (...) be ensured in all cases of creation of an SE”

SE Directive, recital 6

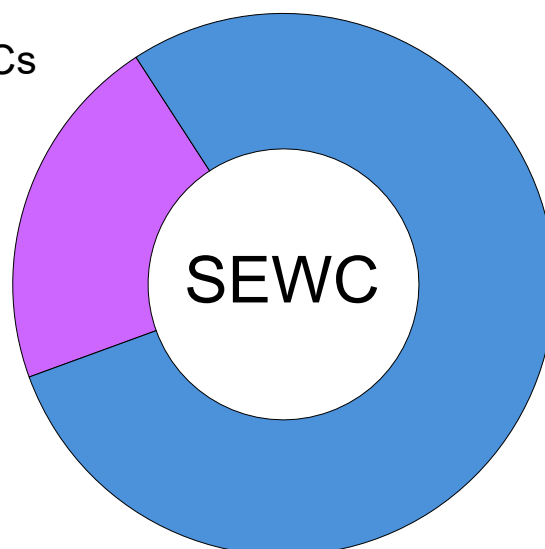
- SEs with no involvement rights or unknown
- SEs only with information and consultation rights
- SEs with information, consultation and participation rights

Employee involvement is the exception, not the rule in SEs.

Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (31 December 2017)

SE Works Councils (n=145)

Former EWCs
21%

New bodies
79%

Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (12 March 2018)

Worker involvement in 'normal' SEs

At least **145** currently established normal SEs have arrangements on **information and consultation** at transnational level.

74 SEs have **board-level representation (participation)**, registered in:

- **Germany:** ADAC, AL-KO KOBER, Allianz Global Corporate & Specialty, Allianz Technology, Allianz, AMEVIDA, ARAG Holding, ARAG, BASF, Bilfinger, BP Europa, Clariant, CompuGroup Medical, DEKRA, Deufol, DNV GL, Drees & Sommer, DVB Bank, E.ON, Fuchs Petrolub, GfK, Global PVQ, Hannover Rück, Hansgrohe, HDI Global, IMW Immobilien, KAESER KOMPRESSOREN, KNAUF INTERFER, KSB Management, KWS SAAT, Lenze, MAN Diesel & Turbo, MAN, Papierfabrik August Koehler, Pfeiffer & May, Porsche Automobil Holding, PUMA, Renolit, RKW, RWE Generation, SAP, SGL Carbon, SURTECO, tesa, TOM TAILOR Holding, TRIMET Aluminium, UBS Europé, Uniper Global Commodities, Uniper, Wacker Neuson, WAREMA Renkhoff, Webasto Roof & Components, Webasto, Webasto Thermo & Comfort, WILO, WITTENSTEIN, WM, Zalando, ZIEHL-ABEGG
- **Austria:** STRABAG, Plansee
- **France:** Bugeap Igip Holding, Capgemini, Dassault Systemes, Eurazeo, Mutavie, Schneider Electric, SCOR (4 SEs), WENDEL
- **Cyprus:** Prosafe
- **Hungary:** Wamsler

Data: European Company (SE) Database,
<http://ecdb.worker-participation.eu> 12 March 2018

Planned SEs (total: 21)

Allgeier Management AG new!	Materna GmbH Information & Communications new!
Allgeier One AG new!	North Sea Ports SE new!
Cegid Group SE	PCM Rail One AG
CONMARO SE	PLATYNOWE INWESTYCJE SE new!
Delivery Hero SE	RIOCOBANA1000 AB
Deutsche Börse AG	Ronson Development SE new!
Deutsche Oel & Gas S.A.	RuNe SE
DÜRR DENTAL SE	Senger SE
FAURECIA SA new!	technotrans SE new!
(INNOVATIV SE)	
INVESTMENT FRIENDS CAPITAL SE new!	
KRONOSPAN HOLDINGS SE	

Volkswagen Truck division?
MAN SE + Scania IPO

Data: European Company (SE) Database,
<http://ecdb.worker-participation.eu> (12 March 2018)

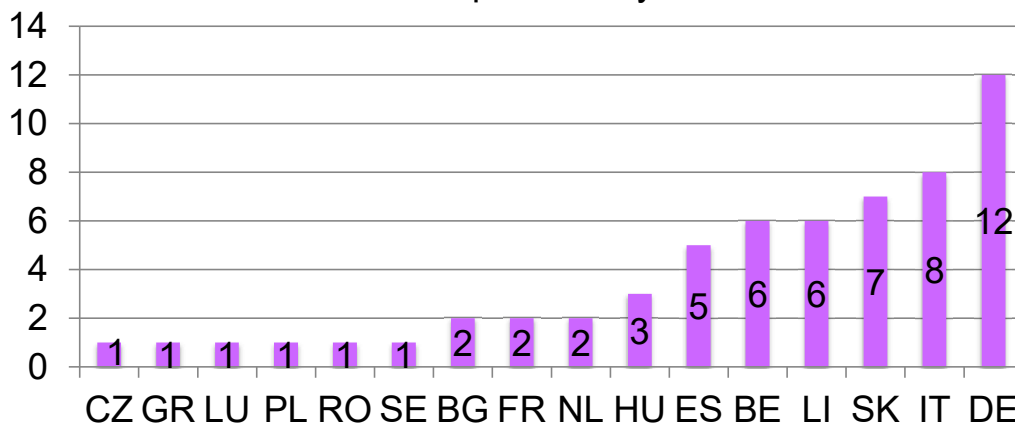
No data regarding ICP with a few exceptions

Artemed SE	KÖTTER Verwaltung III SE
AURELIUS Management SE	KÖTTER Verwaltung IV SE
Bertelsmann Management SE	MS Holding Verwaltungs SE
BIOTRONIK MT SE	MULTIVAC Sepp Haggenmüller Verwaltungs SE
Bischof + Klein Beteiligungs SE	Murphy SE
DACHSER SE	OB Group Holding Management SE
Eaton SE	Olympus Europa Management SE
Engelhorn Management SE	REMONDIS Beteiligungs SE
fischer group Verwaltungs SE	Rethmann Beteiligungs SE
Gebr. Heinemann Verwaltungs SE	Rhenus Verwaltungs SE
Gegenbauer Holding Verwaltung SE	SARIA Beteiligungs SE
Hengst Automotive SE	Verwaltungsgesellschaft der Chiron-Werke SE
K+G Beteiligungs SE	WIKA International SE
Kemmler SE	Zott Verwaltungs SE
KÖTTER Verwaltung I SE	
KÖTTER Verwaltung II SE	

Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (31 December 2017)

SCE in the ECDB (n ~ 60)

SCE per country

Two new:

VoxEurop SCE

SK

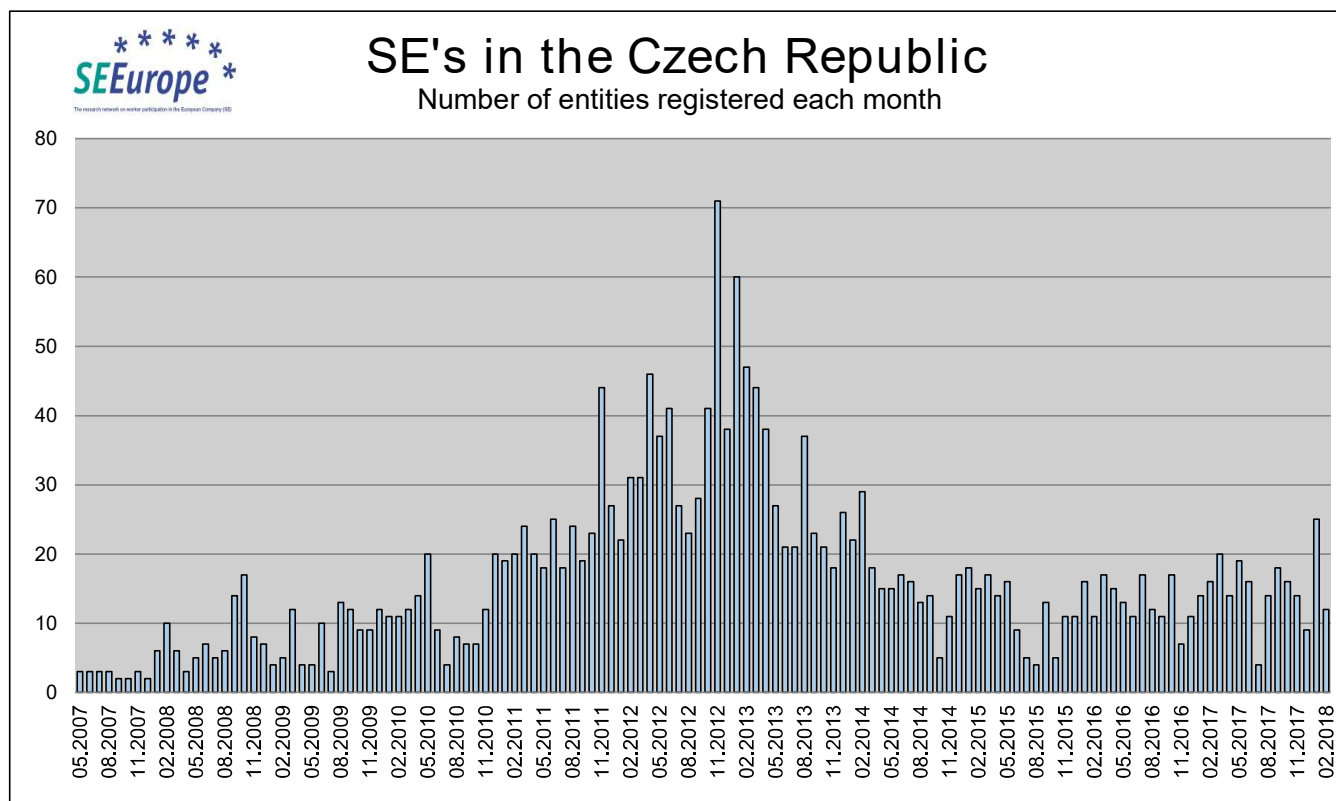
Resources and Waste Advisory

Group, Limited, SCE

BG

Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (12 March 2018)

Czech SEs continue at a lower level

Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (28 February 2018)

19

© etui (2018) sefactsheets@etui.org

Current state of SE founding

SE categories (as used by the SEEurope network)

- 'Normal' SE:** A normal SE is an SE with operations and employees (with more than 5 employees). 534
- 'Micro / Empty' SE:** 409
An empty/micro SE is an SE with operations but no or very few (≤ 5) employees. Its business purpose can be, for example, asset management.
- 'UFO' SE:** 2057
An SE on which insufficient information is available for categorisation (the number of employees) is referred to as a UFO SE. This group also contains so-called shelf SEs which were set up without any operations or employees. (from CZ: 1761)

Data: European Company (SE) Database, <http://ecdb.worker-participation.eu> (12 March 2018)

Total: 3 000

Further information:

<http://ecdb.worker-participation.eu>

Contact: Anders Carlson
sefactsheets@etui.org